

C. 452
Anu XIV.

Nr. 119.

BIBLIO
TECA
POPORALĂ
A
„ASOCIAȚIUNII”

BCU Cluj / Central University Library Cluj

OCT. SMIGELSKI

CALENDARUL „ASOCIAȚIUNII”

pe anul 1925

Înlocuit de: **HORIA PETRA-PETRESCU**
secretar literar substituit al „Asociațiunii”.

EDITURA „ASOCIAȚIUNII”, SIBIIU Ștrada Șaguna 6.

„ASOCIAȚIUNEA pentru literatura română și cultura poporului român“.

Intemeiată la 1861.

PREȘEDINTE DE ONOARE:
M. S. Regele FERDINAND I.

Prezident activ:
Vasile Goldiș,

Vice-prezident:
Dr. Oct. Russu,

Comitetul central al „Asociațiunii“ numără 30 de
frunzași din toate păturile societății românești.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**E de datoria fiecărui bun
Român să sprijinească „Aso-
ciațiunea“ abonând publicațiile
ei și inseriindu-se de membru.**

Taxele de membru sunt următoarele:

Membru fondator al Casei Naționale, odată pentru totdeauna	Lei 5000.—
Membru fondator al „Asociațiunii“, odată pentru totdeauna	„ 1000.—
Membru pe viață al „Asociațiunii“, odată pentru totdeauna	„ 500.—
Membru activ al „Asociațiunii“, anual	„ 50.—
Membru ajut. al „Asociațiunii“, anual	„ 10.—

C.452

Calendarul Asociațiunii

pe anul comun

1925

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Întocmit de
Horia Petra-Petrescu,
secretarul literar substitut al „Asociațiunii”.

Sibiiu. — Editura Asociațiunii.

Tiparul Tipografiei «Dacia Traiană».

№ 5421-1969

Intâmplările cele mai de seamă din lume.

Câți ani sunt:

Dela perioada bizantină	7433—7434
„ „ alexandrină	7435
„ „ iuliană	6638
„ „ evree	5685—5686
„ potopul biblic	4269
„ prima olimpiadă	2701
„ fondarea Romei după Varon	2678
„ era lui Nabonassar, fixată Miercuri în 26 Febr. în anul 3967 a perioadei iuliene sau la 747 înainte de Hristos după cronologiști și 746 după astronomi	2672
„ moartea lui Machedon	2248
„ nașterea Domnului nostru Isus Hristos	1925
„ moartea Domnului nostru Isus Hristos	1892
După calendarul gregorian stabilit în 1582 Octombrie, începând Luni 1 Ianuarie	1925
„ calendarul iulian, începând cu 13 zile mai târziu, Duminecă în 14 Ianuarie	1925
Dela căderea Ierusalimului	1855
„ descălecarea Romanilor în Dacia	1820
„ creștinarea Romanilor	1704
„ egira, începutul calendarului musulman	1343
„ despărțirea bisericii catolice de cea de răsărit	871
„ descălecarea lui Radu Negru	635
„ întemeierea Moldovei	566
„ tipărirea celui dintâi Calendar în Europa	453
„ descoperirea Americii de către Cristofor Columb	433
„ moartea lui Ștefan-cel-mare, domnul Moldovii	421
„ tipărirea celei dintâi cărți în românește	365
„ sădirea tutunului în Europa	334
„ moartea lui Mihai-Viteazul	324
„ unirea Românilor din Transilvania cu biserica Romei	225
„ aflarea trenului cu aburi	161

Dela	răpirea Bucovinei de către Nemți --- --- ---	148
„	răscoala Românilor din Ardeal împotriva Ungurilor --- --- ---	141
„	răpirea Basarabiei de către Ruși --- --- ---	113
„	răscoala lui Tudor Vladimirescu --- --- ---	104
„	nașterea lui Avram Iancu --- --- ---	101
„	unirea Moldovii cu Muntenia sub Cuza-Vodă --- --- ---	66
„	aflarea telefonului --- --- ---	48
„	războiul pentru neatarnare sub Carol I. --- --- ---	48
„	lipirea Dobrogei la România --- --- ---	47
„	întemeierea României ca Regat --- --- ---	44
„	cel dintâi sbor cu mașina de sburat --- --- ---	20
„	războiul cu Bulgarii și lipirea Cadrilaterului la România --- --- ---	12
„	isbucnirea războiului european --- --- ---	11
„	șuirea pe Tron a Regelui Ferdinand I. --- --- ---	11
„	intrarea României în războiu --- --- ---	9
„	încheierea păcii --- --- ---	7
„	unirea tuturor Românilor --- --- ---	7
„	încoronarea primului Rege al României întregite --- --- ---	3

Intunecimile (eclipsele) anului 1925.

În anul 1925 vor fi 4 eclipse, din cari 2 de Soare și 2 de Lună. În regiunile noastre însă va fi vizibilă numai o singură eclipsă de Lună.

1. *Eclipsă totală de Soare*, la 24 Ianuarie. Mărimea eclipsei: 1,015 (diametrul Soarelui fiind luat ca unitate). Vizibilă din partea de Est a Americii de Nord, Oceanul Atlantic până la Ecuator, Nord-vestul Africii și Europa de vest. Linia de centralitate începe la vest de marile lacuri Canadiene, pe cari te traversează, eșind pe Ocean la paralelul 40° N. și se desfășură pe Atlantic până la paralelul 60° N. aproape de coasta de Nord a Scoției.

2. *Eclipsă parțială de Lună*, în noaptea de 8 spre 9 Februarie. Mărimea eclipsei: 0,736 (diametrul Lunei fiind luat ca unitate). Vizibilă din Australia occidentală,

Asia, vestul Pacificului, Oceanul Indian, Europa, Africa, Oceanul Atlantic, America de Sud și puțin din America de Nord.

3. *Eclipsă inelară de Soare*, la 20—21 Iulie. Mărimea eclipsei: 0,972 (diametrul Soarelui fiind luat ca unitate). Vizibilă din Oceanul Pacific și Insulele Oceaniiei. Linia de centralitate începe la un punct situat între țărmul de Est al Australiei și Noua Zelandă, traversând Oceanul Pacific pe o zonă aproape lipsită de insule și se sfârșește la vest de Coasta de vest a Americii de Sud.

4. *Eclipsă parțială de Lună*, la 4 August. Mărimea eclipsei: 0,752 (diametrul Lunei fiind luat ca unitate). Vizibilă din partea de vest a Americii de Nord, America de Sud, Oceanul Pacific, Australia, Estul și Sud-Estul Asiei și Oceanul Indian.

După A. Zamfiropol-Crețali,

Vice-Președinte al Societății Regale Române
de Astronomie, Meteorologie și Geofizică.

Anotimpurile.

Primăvara începe în 21 Martie.

Vara începe în 21 Iunie.

Toamna începe în 23 Septembrie.

Iarna începe în 22 Decembrie.

Sărbătorile legale.

(Singurele zile din an când nu se lucrează la nici o autoritate, iar școlile sunt închise. În zilele însemnate cu o steluță, dughenele (prăvăliile) sunt închise toată ziua.)

*Duminecile**

1 Ianuarie, Sf. Vasile*

6 „ Boboteaza*

7 „ Sf. Ioan

2 Februarie, *Intimpinarea Domnului* (Stratenie).

25 Martie, *Bunavestire*

Cele două zile de Paști*

23 April, Sf. Gheorghe

10 Mai, *Unirea tuturor Românilor**

21 Mai, Sf. Const. și Elena

28 „ *Inălțarea Domnului** (Ziua eroilor).

7 Iunie, *Rusalțiile*

29 „ Sf. Petru și Pavel

20 Iulie, Sf. Ilie

6 August, *Schimbarea la față* (Pobreajne).

15 Aug., Sf. Maria Mare*

8 Sept., Sf. Maria Mică

14 Septemv., *Ziua Crucii*
 26 Octomv., *Sf. Dumitru*
 8 Noemvrie, *Sf. Mihail*
și Gavriil

21 Noemvrie, *Intrarea în*
Biserică
 6 Decemv., *Sf. Nicolae*
*Două zile de Crăciun**

Dughenele (prăvdliile) și crășmele sunt închise Duminica dimineața, pentru ca creștinii să poată asculta vorbele înțelepte ale Sf. Evanghelii.

Pe orice cerere făcută la autorități se pune un timbru fiscal de 1 Leu și un timbru de ajutor de 50 bani. Altfel cererea nu se ia în seamă.

Aniversări și sărbători naționale.

Unirea Principatelor Române, 24 Ianuarie 1859.

Aniversarea revoluțiunii prin care s'a realizat formarea unei dinastii în România, 11 Februarie 1866.

Proclamarea Regatului Român, 14 Martie 1881.

Unirea Basarabiei cu România, 27 Martie 1918.

Proclamarea Independenței României, 10 Mai 1877.

Ziua Eroilor Neamului Românesc, 12 Mai.

Aniversarea revoluțiunii dela 11 Iunie 1848.

Intrarea României în războiul întregirei neamului românesc, 14 August 1916.

Bătălia dela Mărășești, 6 August 1917.

Proclamarea M. S. Ferdinand I. de Rege al României, 28 Septemvrie 1914.

Incoronarea M. S. Regelui Ferdinand I al României la 15 Octomvrie 1922.

Unirea Bucovinei cu România, 15 Noemvrie 1918.

Unirea Transilvaniei cu România, 18 Noemvrie (1 Decemvrie) 1918.

Notă. Printr'o ordonanță ministerială, toate aniversările unirei provinciilor alipite se serbează într'o singură zi, în 10 Mai.

Sărbătorile familiei regale.

Onomastica A. S. R. Princip. Elisabeta, 24 Aprilie.
Onomastica AA. LL. RR. Princesele Elena și Ileana, 21 Maiu.

Onomastica M. S. Reginei Maria și a A. S. R. Princesei Mărioara, 22 Iulie.

Onomastica A. S. R. Principelui Nicolae, 6 Decembrie.

Nașterea A. S. R. Princesei Moștenitoare Elena, 20 Aprilie 1896, la Atena (Grecia).

Nașterea A. S. R. Principelui Nicolae, 5 August 1903, la Castelul Peleşor.

Nașterea M. S. Regelui Ferdinand I. al României, 11 August 1865, la Sigmaringen.

Nașterea A. S. R. Princesei Elisabeta, 29 Septembrie 1894, la Castelul Peleş.

Nașterea A. S. R. Principelui Moștenitor Carol, 3 Octombrie 1893, la Castelul Peleş.

Incoronarea MM. LL. Regele Ferdinand I și Regina Maria, la 15 Octombrie 1922.

Nașterea M. S. Reginei Maria, 16 Octombrie 1875, la Eastirell-Parck, Englitera.

Nașterea A. S. R. Principelui Mihai, 25 (12) Octombrie 1921, la Castelul Foișor.

Nașterea A. S. R. Princesei Ileana, 23 Decembrie 1908, la Palatul Cotroceni.

Nașterea A. S. R. Princesei Maria, 27 Decembrie 1899, la Gotha.

Căsătoria MM. LL. Regelui Ferdinand I. și Regina Maria a României, 28 Decembrie 1892, la Sigmaringen.

Aniversări necrologice.

Moartea M. S. Reginei Elisabeta, 18 Febr. 1916.

Moartea M. S. Regelui Carol I., 25 Sept. 1914.

Moartea A. S. R. Principelui Mircea, 29 Oct. 1916.

Ziua Paștilor pe zece ani.

Se reduce la următorul tablou.

Având în vedere importanța reformă bisericească a calendarului, ziua Paștilor ne fiind încă fixată, pentru calendarul Gregorian ziua Paștilor pe următorii cinci ani este:

1925 12 Aprilie	1928 8 Aprilie
1926 4 „	1929 31 Martie
1927 17 „	

Date cronologice pe anul 1924/1925.

Litera Păscăliei (dela 1 Sept. 1924 până la

(31 Aug. 1925)	o. = 16
Crugul Soarelui	ri = 13
Crugul Lunei	A = 4
Mâna Anului	s = 2
Temelia Lunei	31 = 17

Măsurile folosite în România mărită.

Măsuri de lungime. Pânza, stofa se măsoară cu *metru*, care are 10 decimetri. Drumurile se măsoară cu *Kilometru*, adică 1000 metri, însemnați pe șosele cu câte o piatră, mai înaltă, văruiată și cu numărul pe ele.

Suprafața ogoarelor se măsoară cu *Hectarul*, care cuprinde 100 ari sau 10,000 metri pătrați.

Volu (Cuprins). Pietrișul de pe șosele se măsoară cu *metru cub* (mc sau m³), o ladă care are câte 1 m. înălțime, 1 m. lățime și 1 m. adâncime. Apa, vinul ș. a. corpuri care curg (lichide) se măsoară cu *litrul* sau cu *decalitru* = 10 litri.

Grânele se măsoară cu *decalitru* = 10 litri, cu *dublu decalitru* = 20 litri sau cu *Hectolitru* (100 litri).

Greutăți mici se cântăresc cu *Kilogramul* = 1000 de grame. Greutăți mai mari se socotesc cu *maja cântarul* = 100 kgr., cu *tona* = 1000 kgr.

Vagonul plin cuprinde în el o greutate de 10 tone = 10,000 kgr.

VIII

Prețurile lucrurilor se fac cu *bani*. Înainte de războiu erau bani de aur, argint ori nichel. Acum sunt numai *hârtii* sau *bancnote* de 1000, 500, 100, 20, 5, 2 și 1 leu și altele mărunte de 50, 25 și 10 bani. Mai nou sunt bani de aluminiu de 50 și 25 bani.

Măsurile vechi folosite încă între săteni.

Lungime:

Cot moldoven.	= 0 m. 64
„ muntenesc	= 0 m. 66
Stânjen mold.	= 2 m. 23
„ munt.	= 1 m. 96
Prăjina	= 3 stânjani
Poșta	= 10,000 stânjani
Vârsta	= 1066 m.
Stânjenul	= 2 m. 13
Arsinul	= 0 m. 71

Suprafeți:

Pogonul = cam $\frac{1}{2}$ de Hectar	
Falcea mold.	= 1 Hectar 43
Jugărul	= 1600 stânjani p.

Volum:

Oca	= 1 l. 79 mold.
„	= 1 l. 69 munt.
Dimerlia	= 12 oca

Banița mică	= 20 oca
Banița mare	= 40 oca
Mierța	= 10 dim. = 2 Hl. 15
Chila mold.	= 2 merțe
„ munt.	= 10 baniți mari

P. licide:

Vadra mold.	= 12 l. 8
„ munt.	= 15 l.
Oca mold.	= 1 l. 28
„ munt.	= 1 l. 52
Litra	= 0 l. 32 (0 l. 38)

Greutăți:

Oca mold.	= 4 litre = 400 dramuri = 1 Kgr. 291
Oca munt.	= 1 Kgr. 271
Fondul	= 400 grame = aproape $\frac{1}{2}$ de Kgr.

Ora 12 în București

In: Alexandria	12·15
Amsterdam	10·16
Atena	11·50
Berlin	11·16
Berna	11·16
Bruxelles	10·16
Budapesta	11·16
Calcutta	16·19
Chicago	4·25

In: Copenhaga	11·16
Geneva	11·16
Londra	10·16
New-York	5·16
Paris	10·25
Peking	10·01
Roma	11·16
Viena	11·16
Varșovia	11·40

Adrese mai însemnate în Capitală.

Ministere (ore de primire: 11—1 înainte de amiază): *de interne*, în strada Academiei 34; *de finanțe*, în Calea Victoriei 123; *de justiție*, în str. Bursei 2; *de externe*, în palatul Sturdza; *de instrucție*, în str. Spiru Haret 8; *de culte și de arte*, în str. Berthelot 26; *de război*, în piața V. Mărăcineanu; *de muncă și de ocrotiri sociale*, în str. Lahovary 7 și Piața Amzei 2; *de lucrări publice și de comunicații*, în bulevardul Elisabeta, visavi de Cișmigiu; *de industrie și de comerț*, în Calea Victoriei 157; *de minorități*, în strada Cantacuzino 34.

Oficii: Direcțiunea generală C. F. R., Calea Victoriei 122. Direcțiunea generală a vămilor în ministerul de finanțe. Vama, Calea Rahovei 192. Camera de comerț, str. Bursei 4. Sfatul Negustoresc, Pasagiul Imobiliara. Prefectura poliției, Calea Victoriei 21. Siguranța generală, Bulevardul Pache Protopopescu 94. Oficiul pentru controlul străinilor, B-dul Schitu Măgureanu. Oficiul de încartiruire al hotelurilor, Str. Berzei.

Legățiuni și consulate: *American*, în Pasagiul Imobiliara, secția pașapoartelor în str. Franklin. *Englez*: str. Jules Michelet 24. *Argentinian*: strada Mateiu 2. *Belgian*: strada Caimate 7. *Bulgar*: Vasile Lascăr 34. *Cehoslovac*: B-dul Elisabeta 6, secția pașapoartelor str. Episcopiei 91. *Danez*: str. Luigi Cazavilan 34. *Francez*: str. Lascar Cărgiu. *German*: Calea Victoriei 118. *Grec*: str. Pache Protopopescu 5. *Olandez*: General Manu 6. *Iugoslav*: Calea Dorobanților, secția pașapoartelor str. Frumoasă 14. *Polon*: strada Popa Tatu 57. *Maghiar*: strada Boteanu. *Italian*: str. Cosma 7. *Austriac*: str. Boteanu 6. *Rusesc*: Calea Victoriei 35. *Persian*: strada C. Rosetti 20. *Spaniol*: strada Paris 9. *Elvețian*: strada Pitar Moș. *Suedez*: Șoseaua Kiseleff 19. *Turcesc*: strada Viitorului 39. *Ucrainean*: Calea Dorobanților 92.

Ianuarie are 31 zile

Gerar

Zilele	Numele sf. bis. ort.	apusene	Insemnări
Joi	1 Tăer. im., S. Vas.	Anul nou	
Vineri	2 P. Silvestru ☩	Macariu	
Sâmb.	3 Pr. Malachia	Genoveva	
Dum. înainte Botezului, Ev. d. Marcu, c. 1, v. 1, gl. 6, st. 9			
Dum.	4 Sob. cel. 70 Ap.	Titu	
Luni	5 Teopemt, Teona	Telesfor	
Marti	6 (+) Botezul Dnului	(+) Epifania	
Merc.	7 † Sob. S. Ioan B.	Valentiu	
Joi	8 C. George	Severin	
Vineri	9 M. Polieuct	Iulian	
Sâmb.	10 P. Grigorie ☩	Paul	
Dum. după Botez. ev. dela Mateu, c. 4, st. 12, gl. 7, v. 10.			
Dum.	11 C. Teodosie	Higin	
Luni	12 M. Tatiana	Ernest	
Marti	13 M. Ermil	Ilie	
Merc.	14 Păr. din Sinai	Felix	
Joi	15 C. Pavel Feb.	Maur.	
Vineri	16 Lanț. Ap. Petru	Marcelin	
Sâmb.	17 † C. Antonie	Antonie	
Duminica XII dela Luca, 10 leproși. Ev. dela Luca c. 17, v. 11			
Dum.	18 P. At. și Chiril ☩	Prisca	
Luni	19 C. Macarie	Canutus	
Marti	20 † C. Eutimie	Fab., Seb.	
Merc.	21 C. Maxim	Agnes	
Joi	22 Ap. Timoteiu	Vincentie	
Vineri	23 M. Clement	Log. Mar.	
Sâmb.	24 C. Xenia ☩	Timoteiu	
Dumln. XV dela Luca a lui Zacheu. Ev. dela Luca c. 19, v. 1.			
Dum.	25 † P. Grig. Teol.	Pavel	
Luni	26 C. Xenofont	Policarp	
Marti	27 † Ioan Hrisost.	Ioan Chr.	
Merc.	28 P. Efrem Sirul	Carol	
Joi	29 M. Ignatie	Francisc	
Vineri	30 (+) SS. V. Gr. Ioan	Martina	
Sâmb.	31 Chir și Ioan ☩	Petru Nol.	

Vărsătorul de apă.

Ianuarie — dela zeul Romanilor *Ianus*, zeul casei romane. Prima zi a anului eră consacrată acestui zeu.

Soarele

Răsare Apune

1	7 54	16 43
10	7 52	16 52
15	7 50	16 58
25	7 42	17 14

Luna

Fazele:

Ultimul sfert . . . ☾	2 ora	21 33
Lună plină . . . ☽	10 „	11 49
Primul sfert . . . ☽	18 „	21 46
Lună nouă . . . ☾	24 „	5 35
Ultimul sfert . . . ☾	31 „	19 42

Sfaturi economice. Nu uită să alegi semințe bune pentru sămănat. Curăță fructele stricate, iar vitele să le îngrijești cât de bine. De acum înainte începe iarna grea; așterne-le bine și le hrănește bine, nu numai cu fân ci le dă și sare cât de des. Bate parii la vie și trage vinul. De bucate nu uită ca să le întorci. Cară gunoiul, gunoiește sămănăturile de trifoi și lucernă.

*Privirea plimbăți-o prin largul zdrii,
Nici pietrele din drum nu da uitării!*

*Chiar și pe-o cale strâmtă și tăcută
Graț viu un lucrușor își împrumută.*

Februarie are 28 zile

Faur

Zilele	Numele sf. bis. ort.	apusene	Insemnări
Dum. XVI dela Mat. a Hananeancii. Ev. Mateiu c. XV. v. 21			
Dum.	1 M. Trifon	Ignat.	
Luni	2 (†) Int. Domnului	(†) Int. Chr.	
Marti	3 Drept. Simeon	Blasiu	
Merc.	4 P. Isidor	Veronica	
Joi	5 M. Agatia	Agata	
Vineri	6 P. Vucol ep.	Dorotea	
Samb.	7 P. Partenie	Romuald	
Dumineca Vameşului şi a Fariseului, Ev. dela Luca, cap 18, st. 10, gl. 3, v. 3.			
Dum.	8 Teodor Strat. ☉	Ioan	
Luni	9 M. Nichifor	Apolonia	
Marti	10 M. Haralamp.	Scolastica	
Merc.	11 M. Vlasie	Desideriu	
Joi	12 P. Meletie	Eulalia	
Vineri	13 P. Martinian	Inc. post.	
Samb.	14 P. Axentie	Valentin	
Dumineca Fiului răcit, ev. Luca, c. 15, st. 11, gl. 4, v. 4.			
Dum.	15 Ap. Onisim	Faustin	
Luni	16 M. Pamfilie ☾	Iuliana	
Marti	17 M. Teod. Tir. S.M.	Constanţa	
Merc.	18 P. Leon papa	Flavian	
Joi	19 Ap. Archip	Conrad	
Vineri	20 P. Leon ep.	Eleuteriu	
Samb.	21 P. Timotefu	Eleanora	
Dumineca lăsatului de carne, Ev. Mateiu, cap 25, st. 31, gl. 5, v. 5.			
Dum.	22 M. din Evgenia	Petru C.	
Luni	23 M. Policarp ☉	Romana	
Marti	24 † Afl. c. S. I. B.	Mateiu	
Merc.	25 P. Tarasie	Valpurga	
Joi	26 P. Porfirie	Alexandr.	
Vineri	27 P. Procopie	Leandru	
Samb.	28 P. Vasilie	Romanus	

Zilele	Numele sf. bis. ort.	apusene	Insemnări
Dum. lăs. brânză, ev. Mat. c.6, st. 14, gl. 6, v. 6.			
Dum.	1 M. Eudochia	Albin.	
Luni	2 M. Teodot ☿	Simpliciu	
Marți	3 M. Eutropie	Cunigun.	
Merc.	4 C. Gerasim	Casimir	
Joi	5 M. Conon	Eusebiu	
Vineri	6 SS.42 Martiri	Frideric	
Sâmb.	7 M. d. Cherson	Toma Aq.	
Dum. 1. în post, ev. Ioan, c. 1, st. 43, gl. 7, v. 7.			
Dum.	8 P. Teofilact	Ioan	
Luni	9 † SS. 40 Martiri	Francisca	
Marți	10 M. Codrat ☿	40 Martiri	
Merc.	11 P. Sofronie	Heraclie	
Joi	12 C. Teofan	Grigorie	
Vineri	13 P. Nichifor	Rosina	
Sâmb.	14 C. Benedict	Matilda	
D. 2. în post, ev. Marcu, c.2, st.1, gl. 8, v. 8. Cluj			
Dum.	15 M. Agap	Longin	
Luni	16 M. Sabin	Heribert	
Marți	17 C. Alexie ☾	Gertrud	
Merc.	18 P. Ciril	Eduard	
Joi	19 S.M.Hris., Darie	Iosif Log.	
Viueri	20 PP. u. în Sava	Nichita	
Sâmb.	21 C. Iacob	Benedict	
D. 3. în post, ev. Marcu, c. 8, st.34, gl. 1, v. 9.			
Dum.	22 M. Vasilie	Octavian	
Luni	23 C. Nicon	Victorin	
Marți	24 C. P. Zaharie ☿	Gavril	
Merc.	25 (†) Bunavestire	(†) Bunav.	
Joi	26 Sob.Ar.Gavriil	Emanuil	
Vineri	27 C. M. Matrona	Rupert	
Sâmb.	28 Cuv.P. Marcu	Guntram	
D. 4. în post, ev. Marcu, c.9, st.17, gl. 2, v. 10.			
Dum.	29 Sf. Marcu Ep.	Sf.Eustaț.	
Luni	30 Sâmb.Sf.Acat.I.	Quirinus	
Marți	31 Cuv. Ipatie	Amos	

Martie

are 31 zile

Mărțișor

Berbecele.

Martie, dela zeul Romanilor Mars (la Greci Ares), zeul războiului. In această lună se serbau Hilaries, un fel de carnaval al nostru.

Soarele

BCU Cluj / Central Univ Library Cluj

Luna

Răsare Apune

Fazele:

1	6 55	18 03
10	6 40	18 15
15	6 33	18 19
25	6 13	18 32

Ultimul sfert . . . ☾	2 ora	3 35
Lună plină . . . ☽	10 „	7 00
Primul sfert . . . ☾	17 „	8 45
Lună nouă . . . ☾	24 „	20 16

Sfaturi economice. Nutreț bun vitelor de lucru. Mânzilor de 10—12 zile le poți da ovăs, iar ielele la 3—4 luni le pui la lucru. Ține scroafele cari au fătat, bine, lasă purceii când e vreme frumoasă peafară. Pune cloște că începe vremea bună. Se pot face semănăturile de primăvară și locurile de trifoi și lucernă le grăpează din nou. Curăță șanțurile și răzoarele și gunoiește via. Samănă flori și legume cât de curând dacă te lasă vremea. Curăță coșnițele și dă mâncare albinelor.

Oricare om, oricare musculișă

Se crede — un Cucuzel, jăpturi de viță.

*Zadarnic tai lângă altar mătânii-o sută —
Dacă cârtește gura, ce Viergura sărută!*

Aprille

are 30 zile

Prier

Zilele	Numele sf. bis. ort.	apusene	Insemnări
Merc.	1 Maria egipt. ☩	Hugo	
Joi	2 Păr. Tit	Francisa	
Vineri	3 Păr. Nichita	Cristian	
Sâmb.	4 C. P. Iosif	Isidor	
D.5. în post, ev. Marcu, c. 10, st. 33, gl. 3, v. 11.			
Dum.	5 M. Teodul	(†) Florille	
Luni	6 C. P. Eutichie	Sixtus	
Marți	7 P. Geor. Ep. Mil.	Herman	
Merc.	8 Sf. Ap. Irodion	Dionisiu	
Joi	9 C. M. Eupsichie ☩	(†) Joia Pașt.	
Vineri	10 S. M. Terentie	Ezechil	
Sâmb.	11 S. M. Antipa	Leo Papa	
Dum. Floriilor, ev. dela Ioan, c. 12, st. 1.			
Dum.	12 (†) Floriile	(†) D. Pașt.	
Luni	13 M. Artimon	(†) L. Pașt.	
Marți	14 Ap. Toma	Tiburtiu	
Merc.	15 Ap. Trofim	Anastasiu	
Joi	16 M. Agapia ☩	Turibius	
Vineri	17 (†) Vinerea Patim.	Rudolf	
Sâmb.	18 C. P. Ioan	Apoloniu	
Duminca Paștilor, ev. Invierii.			
Dum.	19 (†) Dum. Paștilor	Crescent.	
Luni	20 (†) Lunia Paștilor	Sulpitius	
Marți	21 M. Ianuarie	Anselm	
Merc.	22 P. T. Sicheotul	Sot. și Ca.	
Joi	23 (†) Muc. George ☩	Adalbert	
Vineri	24 Cuv. Elisaveta	George	
Sâmb.	25 Ap. Ev. Marcu	Marcu	
Dum. Tomii, ev. Ioan, c. 20, st. 19, gl. 1, v. 1.			
Dum.	26 M. Vasile	Cletus	
Luni	27 M. Simeon	Peregrin	
Marți	28 Ap. Iason	Vitalis	
Merc.	29 M. din Chizic	Petru	
Joi	30 Ap. Iacob	Catarina	

Aprilie

are 30 zile

Prier

Taurul.

Aprilie când se începeau jertlele în onoarea zeiței Afrodita (Venus). Vine și dela aperișe = a răsări, fiindcă în luna aceasta se deschide lumea.

Soarele

Răsare Apune

1	6 01	18 40
10	5 45	18 51
15	5 36	18 57
25	5 21	19 11

Luna

Fazele:

Ultimul sfert . . . ☾	1 ora	22 54
Lună plină . . . ☽	9 „	20 21
Primul sfert . . . ☾	16 „	14 30
Lună nouă . . . ☾	23 „	6 57

Sfaturi economice. Incepe vremea umedă și, când ne lasă vremea, să punem cartofi și cucuruz. Mai bine mai din vreme decât mai târziu, mai des dacă vremea este uscată. Tutunul dacă are 5—7 foi se poate răsădi. În grădină se plivesc straturile și se pune fasolea. Pășune pentru oi, mieii grijii de umezeală. Curăță casa și curtea, bôlile acum încep și necurătenia este destul de mare boală. Grijii de frumșețea casei, pune flori înaintea casei.

*Dreptul de a stăoâni se potrivește
La acel ce singur mi se stăpânește.*

*O «minte sănătoasă» pricepe toate; numai nu pricepe
totdeauna că sunt lucruri, pe cari nu le pricepe. (H. Thoma)*

Maui**are 31 zile****Florar**

Zilele	Numele sf. bis. ort.	apusene	Insemnări
Vineri	1 Pr. Ieremia ☩	Filip	
Sâmb.	2 P. Atanasie	Atanasiu	
Dum. Mir., ev. Marcu, c. 15, st. 43, gl. 2, v. 3.			
Dum.	3 M. Timoteiu	† Afl. Cr.	
Luni	4 C. Muc. Pelagia	Florian	
Marți	5 M. Irina	Pius	
Merc.	6 Dreptul Iov	Ioan P.	
Joi	7 Arăt. Sf. cruci	Stanislau	
Vineri	8 † Ap. și Ev. I. ☩	Mihail	
Sâmb.	9 Pr. Isaia	Gregorie	
Dum. Slăb., ev. Ioan, c. 5, st. 1, gl. 3, v. 4.			
Dum.	10 Sărb. Națională	S. Gordian	
Luni	11 S. M. Mochie	Gangolf	
Marți	12 P. Epif. Ep.	Pancraț	
Merc.	13 M. Gliceria	Servațiu	
Joi	14 S. M. Izidor	Bonifaciu	
Vineri	15 C. P. Pah. c. Mare ☩	Sofia	
Sâmb.	16 C. P. Teodor	Ioan Nep.	
Dum. Samar., ev. Ioan, c. 4, st. 5, gl. 4, v. 7.			
Dum.	17 Ap. Andronic	Pascal	
Luni	18 M. Petru	Venantius	
Marți	19 C. M. Patrichie	Celestiu	
Merc.	20 M. Talaleu	Sf. Bern.	
Joi	21 (†) Const. și Eleoņa	(†) In. Domn.	
Vineri	22 M. Vasilisc ☩	Iulia	
Sâmb.	23 C. Mihail	Desideriu	
Dum. Orb., ev. Ioan, c. 9, st. 1, gl. 5, v. 8.			
Dum.	24 P. Simeon	Ioana	
Luni	25 A 3-a afl. c. I. Bot.	Urban	
Marți	26 S. Ap. Carp	Filip	
Merc.	27 SS. M. Terapont	Ioan P.	
Joi	28 (†) In. D-lui Z. Er.	Wilhelm	
Vineri	29 C. M. Teodosia	Maximin.	
Sâmb.	30 P. M. Isachie ☩	Ferdinand	
Dum. SS. Păr., ev. Ioan, c. 17, st. 1, gl. 6, v. 10			
Dum.	31 Ap. Ermie	Dum. Rus.	

Malu**are 31 zile****Florar****Gemenii.**

Maiu, dela Maja, mama zeului Mercur, eră dedicată ei. Eră și luna celor bătrâni *Majores*.

Soarele

Răsare Apune

1	5 10	19 17
10	4 57	19 28
15	4 52	19 33
25	4 41	19 44

Luna

Fazele:

Ultimul sfert . . . ☾	1 ora	22 18
Lună plină . . . ☽	8 "	17 38
Primul sfert . . . ☽	15 "	12 31
Lună nouă . . . ☾	22 "	17 15
Ultimul sfert . . . ☾	30 "	18 22

Sfaturi economice. Sămânatul s'a făcut, numai cânepa a mai rămas și e bine să ne grăbim cu ea. Holdele se curăță de scai, fânatele de mușuroaie, se culeg pietrele și se scot mizurinele. Se vor răsădi zarzavaturile, crastaveții și să nu contenim cu udatul, dacă e useat. Nu luă copilul dela școală pentru al trimite cu vitele la pășunat. Folos nu vei avea. Roiurile încep și pregătește coșnițele. Curăță pomii de viermi, mai ales de păduchii roșii, pe cari cu pământ galbin și petrol îi poți risipi. Cărăbușii dimineața sunt amorțiți și scuturând pomii, cad și se pot culege. Hrană pentru găini. Vița se stropește cu piatră vântată în contra peronosporei.

Nimenea nu poate să îmbunătățească lumea dacă nu începe cu sine însuș la îmbunătățirea plănuită. (H. Thoma)

Numai în clipele revederii și ale despărțirii știu oamenii ce bogăție de iubire a stat ascunsă în pieptul lor și numai atunci îndrăsnesc să dea iubirii o limbă tremurată și un ochiu ce se scaldă în lacrimi. (Jean Paul)

Iunie

are 30 zile

Cireșar

Zilele	Numele sf. bis. ort.	apusene	Insemnări
Luni	1 M. Iustin	Lunia Rus.	
Marți	2 S. P. Nichifor	Erasmus	
Merc.	3 S. M. Lucian	Clotilda	
Joi	4 S. P. Mitrofan	Quirinus	
Vineri	5 M. Doroteiu	Bonifaciu	
Sâmb.	6 C. Visar. și Il. ☉	Norbert	
Duminea Rusaliilor, ev. Ioan, c. 7, st. 37.			
Dum.	7 (†) Pogor. S. Duh	Lucreția	
Luni	8 Lunia Rusaliilor	Medardus	
Marți	9 P. Cirlă	Primus	
Merc.	10 Mart. Timotei	Margareta	
Joi	11 Ap. Bart. Varn.	Joia Verde	
Vineri	12 P. Onufrie	Ioan F.	
Sâmb.	13 M. Achilina ☾	Antonie	
D. 1. d. Rus. a t. SS., Mat. c. 10, st. 32, gl. 8, v. 1.			
Dum.	14 Pr. Eliseu	Ioan Nov.	
Luni	15 Pr. Amos	Vitus	
Marți	16 P. Tihon	Beno	
Merc.	17 M. Manuil	Adolf	
Joi	18 M. Leontie	Gervasiu	
Vineri	19 A. Iuda, fr. Dlui	Iuliana	
Sâmb.	20 M. Metodie	Silveriu	
Dum. 2. d. Rus., ev. Mat., c. 4, st. 18, gl. 1, v. 2.			
Dum.	21 M. Iulian ☉	Alois	
Luni	22 M. Eusebiu	Paulin	
Marți	23 M. Agripina	Edeltrud	
Merc.	24 † Nașt. S. Ioan Bot.	Ioan Bot.	
Joi	25 M. Fevronia	Prosper	
Vineri	26 C. David	Virgiliu	
Sâmb.	27 P. Samson	Ladislau	
Dum. 3. d. Rus., ev. Mat., c. 6, st. 22, gl. 2, v. 3.			
Dum.	28 Chir. și Ioan	Leo II.	
Luni	29 † SS. A. Petru, Pav. ☉	(†) Pet. Pav.	
Marți	30 Sinod. SS. Ap.	Donat.	

Iulie

are 31 zile

Cuptor

Zilele	Numele sf. bis. ort.	apusenē	Însemnări
Merc.	1 Cosma și Dam.	Teodor	
Joi	2 Veștm. Mariei	Cerc.Mar.	
Vineri	3 M. Iacint	Heliodor	
Sâmb.	4 P. Andreiu	Udalric	
Dum. 4. d. Rus., ev. Mat., c. 8, st. 5, gl. 3, v. 4.			
Dum.	5 P. Atanasie	Cir.,Meth.	
Luni	6 P. Sisoe	Isaia	
Marți	7 P. Toma	Vilibald	
Merc.	8 M. Procopie	Cilian	
Joi	9 M. Pancrație	Anatolia	
Vineri	10 45 Mart. d. N.	Amalia	
Sâmb.	11 M. Eufemia	Pius	
Dum. 5. d. Rus., ev. Mat., c. 8, st. 28, gl. 4, v. 5.			
Dum.	12 M. Pr. și Ilarie	Enric	
Luni	13 † Arh. Gavril	Margareta	
Marți	14 Ap. Achila	Bonavent.	
Merc.	15 M. Chiril și Iud.	Ap. Toma	
Joi	16 M. Atinogen	Maria d.B.	
Vineri	17 M. Marina	Alexe	
Sâmb.	18 M. Iac. Emilian	Frideric	
Dum. 6. d. Rus., ev. Mat., c. 5, st. 14, gl. 5, v. 6.			
Dum.	19 C. Macrina	Aurelia	
Luni	20 † S. Pror. Ilie	Ilie Pr.	
Marți	21 C. Sim. și Ioan	Praxedis	
Merc.	22 Maria Magdal.	Mar. Mag.	
Joi	23 M. Foca	Apolinar	
Vineri	24 M. Cristina	Cristina	
Sâmb.	25 † Ad. S. Anei	Iacob A.	
Dum. 7. d. Rus., ev. Mat., c. 9, st. 27, gl. 6, v. 7.			
Dum.	26 M. Ermolae	Ana	
Luni	27 † M. Pantel.	Pantelim.	
Marți	28 Ap. Prohor	Victor	
Merc.	29 M. Calinic	Marta	
Joi	30 Ap. Sila și Silv.	Avdon	
Vineri	31 D. Eudochim	Ig. Loiola	

Iulie

are 31 zile

Cuptor**Leul.**

Luna *Quintiles* a fost numită după Iulius Caesar, Iulie, ei fiind reformatorul calendarului. Calendarul Iulian este făcut de astronomul Sosigeneus.

Soarele

Răsare Apune

1	4 35	20 03
10	4 41	19 59
15	4 46	19 56
25	4 55	19 48

Luna

Fazele:

Lună plină . . .	☉	6 ora	1 38
Primul sfert . . .	☾	12 „	20 09
Lună nouă . . .	☽	20 „	16 07
Ultimul sfert . . .	☾	28 „	13 15

Sfaturi economice. Încep căldurile mari și lucrul cel mult. Seceră numai dacă e copt bine grâul iar ovăsul tăiat îl lasă la vatră să se usuce paie. Grâul treerat îl întoarce. Alege trifoiul și lucerna de sămânță. Plivește legumele, udatul nu-l uită. Porcii îi închide, acum vin boalele pentru ei, deasemenea și hoarele. Stropește vița, și o plivește. Sprijinește pomii încărcăți. Bea apă răcorită și nu multă. Grijiiți să nu mânânce copii poame crude, mai ales prune. Nu vinde bucatele, holdele le asigură.

*Cântă! Ajută! — Iubirea mută
Stavilele puse firii. — Iată Biblia omenirii!*

*Cu cât întrebi de unde un suflet îmi purcede
Cu-atât ești mai știelnic și mintea-ți sîd și... crede.*

August

are 31 zile

Măsălar

Zilele	Numele sf. bis. ort.	apusene	Insemnări
Sâmb.	1 †Sc.și S.Mac.	Petru	
D. 8. d. Rus., ev. Mat., c. 14, st. 14, gl. 7, v. 8.			
Dum.	2 Pr. M. Stefan	Porțiunc.	
Luni	3 C. P. Ioanichie	Stefan	
Marți	4 SS. 7 tin. d. E.	Dominic	
Merc.	5 M. Eusignie	Maria	
Joi	6 (†) Sch. la față	(†) Sc. la față	
Vineri	7 M. Dometie	Caetan	
Sâmb.	8 M. Emilian	Chiriac	
D. 9. d. Rus., ev. Mat., c. 14, st. 22, gl. 8, v. 9.			
Dum.	9 Ap. Matia	Roman	
Luni	10 M. Laurențiu	Laurențiu	
Marți	11 M. Euplu	Susana	
Merc.	12 M. Fotie și An.	Clara	
Joi	13 C. Maxim	Casian	
Vineri	14 Pr. Mihea	Eusebie	
Sâmb.	15 (†) Ad. Năso de D-z.	(†) Ad. Mar.	
D. 10. d. Rus., ev. Mat., c. 17, st. 14, gl. 1, v. 10.			
Dum.	16 M. Diomid	Rocus	
Luni	17 M. Miron	Bertram	
Marți	18 M. Flor. și Lavru	Elena	
Merc.	19 M. A. Strat.	Ludovic	
Joi	20 Pr. Samuil	S. Stefan	
Vineri	21 Ap. Tadeu	Ioana	
Sâmb.	22 M. Agatonic	Timoteiu	
D. 11. d. Rus., ev. Mat., c. 18, st. 23, gl. 2, v. 11.			
Dum.	23 M. Lup și Ir.	Filip	
Luni	24 M. Eutichie	Bartolom.	
Marți	25 Ap. Vartol. și Tit.	Ludovic	
Merc.	26 M. Adrian	Zefirin	
Joi	27 C. Pimen	Iosif	
Vineri	28 C. Moise Arap	Augustin	
Sâmb.	29 (†) T. cap. S. Ioan	T. c. Ioan	
Dum. 12. d. R., ev. Mat., c. 19, st. 16, gl. 3, v. 1			
Dum.	30 Alex. Ioan, Pav.	Rosa	
Luni	31 Brăul Preac.	Raimund	

August

are 31. zile

Măsălar**Fecioara.**Luna a șasea *Sextilis* a fost numită în onoarea lui Octavianus Augustus.**Soarele**

Răsare Apune

1	5 02	19 42
10	5 13	19 28
15	5 19	19 22
25	5 29	19 06

Luna

Fazele:

		Lună plină	☽	4 ora	15 58
		Primul sfert	☾	11 "	16 53
		Lună nouă	☉	19 "	4 30
		Ultimul sfert	☾	27 "	20 24

Sfaturi economice. Culege fasolea, cânepa, te pregătește de anul care vine. Ară din vreme ogoarele după ce le-ai gunoit. Nu lăsa gunoiu în curte, scoate-l din vreme. Grădina bogată vine culeasă. Prunele te adună coapte, fă magiun și îl valorizează. Din merele cari cad dacă sunt coapte poți să faci vin de mere. Uscă frunze de țelină și pătrânjel. Urdinișul îl strămtează, vremea rece începe. Vița începe a se îndulci, piersicele sunt coapte și de valoare. Gândiți-vă la copii de școală și nu uita că cereri de înscriere la cele mai multe școli se primesc numai până în 15 August.

Nu ești cu desăvârșire bun dacă nu știi să fii bun cu cei răi. (Francisc de Assisi).

Intrebați-vă datorința și nu patima în tot ce veți săvârși. (Lacôrdaire).

Septemvrie are 30 zile

Răpciune

Zilele	Numele sf. bis. ort.	apusene	Insemnări
Marți	1 C. Simeon Stâlp.	Egidiu	
Merc.	2 M. Mamant ☉	Stefan	
Joi	3 M. Antim	Serafina	
Vineri	4 M. Mois. și Vav.	Rosalia	
Sâmb.	5 Pr. Zaharia	Laurenț	

D. 13. d. Rus., ev. Mat., c. 21, st. 33, gl. 4, v. 2.

Dum.	6 Min. Arh. Mih.	Magnus	
Luni	7 M. Sozont	Regina	
Marți	8 † Nașt. Năss. Dz.	(†) N. Mar.	
Merc.	9 † Ioachim și Ana	Gorgonie	
Joi	10 M. Minodora ☾	Nic. Tol.	
Vineri	11 C. Teodora	Protus	
Sâmb.	12 M. Antonom	Macedon.	

D. 14. In. S. Cr., ev. Ioan, c. 3, st. 13 gl. 5, v. 3

Dum.	13 M. Corn. Sut.	Matern	
Luni	14 (†) Înălț. S. Cruci	† In. S. Cr.	
Marți	15 † M. Nichita	Nicodem	
Merc.	16 M. Eufemia	Ludmila	
Joi	17 M. Sofia	Hildegard	
Vineri	18 C. Eumenie ☼	Toma Ap.	
Sâmb.	19 M. Trofim	Ianuarie	

D. 15. d. I. S. Cr., ev. 1. Marcu c. 8, st. 34, gl. 6, v. 4.

Dum.	20 M. Eustatie	Eustatie	
Luni	21 Ap. Codrat	Mateiu	
Marți	22 M. Foca	Mauriciu	
Merc.	23 † Z. S. Ioan B.	Tecla	
Joi	24 M. Tecla	Rupert	
Vineri	25 C. Eufrosina ☽	Cleophas	
Sâmb.	26 † Ad. S. Ap. Ioan	Ciprian	

Dum. 16. d. Rus., ev. 1 dela Luca, c. 5, st. 1, gl. 7, v. 5.

Dum.	27 M. Calistrat	Cosma	
Luni	28 P. Hariton	Venceslav.	
Marți	29 P. Chiriac	Mihail	
Merc.	30 M. Grigorie	Ieronim	

Septembrie

are 30 zile

Răpciune**Cumpăna.**

Luna a șaptea la Romani. Lună dedicată zeului *Vulcanus*. Este și luna zeului *Bachus*. Este explicabil, fiind și luna veseliei vinului.

Soarele

Răsare Apune

1	5 38	18 52
10	5 48	18 37
15	5 56	18 27
25	6 07	18 08

BCU Cluj / Central University of Cluj

Luna Cluj

Fazele:

	Lună plină . . . ☉	2 ora	14 21
	Primul sfert . . . ☾	10 "	16 50
	Lună nouă . . . ☽	18 "	7 17
	Ultimul sfert . . . ☾	25 "	4 28

Sfaturi economice. Hambarele se umplu și cu cucuruz. Bostanii se culeg și se face imediat după tăierea tuleilor arătura pentru grâu. Se scot cartofii, dar numai pe vreme uscată. Adună semințe dela zarzavaturi, scoate-le și le așează în nisip. Perele iernatice le culege și le pune pe polițe în pivniță să se inmoaie. Păstrează fructele, mai târziu au preț bun. Pregătește butoaiele pentru vin și poți lua mierea dela albine.

Să băgăm de seamă ca bătrânețea să nu ne aducă mai multe sbârcituri spiritului de cât trupului. (Montaigne)

Ca pasdrea, cu cât se înalță inima, cu atât este mai veselă. (Channing)

Octombrie are 31 zile Brumărel

Zilele	Numele sf. bis. ort.	apusene	Insemnări
Joi	1 Ap. Anania	Rem.	
Vineri	2 M. Ciprian ☩	Eleuteriu	
Sâmb.	3 M. Dion. Ar.	Candid	
D. 17. după Rus., ev. 2 d. Luca, c. 6, st. 31, gl. 8, v. 6.			
Dum.	4 M. Ieroteiu	Francisc	
Luni	5 M. Haritina	Placid	
Mărți	6 † Ap. Toma	Bruno	
Merc.	7 M. Serg. Vach.	Iustina	
Joi	8 C. Pelagia	Brigita	
Vineri	9 † Ap. Iac. I. Alf. ☩	Dionisie	
Sâmb.	10 M. Eulampiu	Francisc	
Dum. 18. d. R., SS. Păr., ev. 4 Luca, c. 8, st. 5, gl. 1, v. 7.			
Dum.	11 Ap. Filip	Nicasiu	
Luni	12 M. Pr. Tarah	Maximil.	
Mărți	13 M. Carp. și P.	Coloman	
Merc.	14 (+) Cuv. Parasch.	Calist	
Joi	15 M. Lucian	Teresia	
Vineri	16 M. Longin sut.	Gal	
Sâmb.	17 Pr. Osie ☩	Hedwig	
Dum. 19. d. Rus., ev. 3 dela Luca, c. 7, st. 11, gl. 2, v. 8.			
Dum.	18 Ap. și Ev. Luca	Luca	
Luni	19 Pr. Ioil	Petru d.A.	
Mărți	20 M. Artemie	Felician	
Merc.	21 C. P. Ilarion	Ursula	
Joi	22 P. Averchie	Cordula	
Vineri	23 Ap. Iacob fr. Dlui	Ioan C.	
Sâmb.	24 M. Areta ☩	Rafail	
Dum. 20. d. Rus., ev. 6 dela Luca, c. 8, st. 26, gl. 3, v. 9.			
Dum.	25 M. Marcian	Hrisant	
Luni	26 (+) Muc. Dimitrie	Amand	
Mărți	27 M. Nestor	Frument	
Merc.	28 M. Terenție	Simeon	
Joi	29 M. Anastasia	Narcis	
Vineri	30 M. Zenovie	Claudie	
Sâmb.	31 A. Stahie și soție ☩	Wolfgang	

Octombrie

are 31 zile

Brumărel

Scorpia.

Luna a opta (octo) și este dedicată zeului Marte, zeului războiului.

Soarele

Răsare Apune

1	6 14	17 58
10	6 24	17 42
15	6 29	17 32
25	6 44	17 16

Luna

Fazele:

Lună plină . . .	☉	2 ora	21 52
Primul sfert . . .	☾	9	2 14
Lună nouă . . .	☽	17	23 00
Ultimul sfert . . .	☾	24	14 16
Lună plină . . .	☉	31	11 15

Sfaturi economice. După ziua Crucii se începe gândul sămănăturilor de toamnă. Vitele acum se pun pe ierle, fă-ți socolieala cu nutrețul. Aduți la cale grajdurile și nu risipi cu hrana. Stupii se retrag pentru iarnă. Nucile se usucă bine și le spală bine, au valoare mai mare.

Serile luugi, fusul se întoarce și cărturarul din casă cetește și altora câte ceva bun.

Nimic nu este mai trist decât a nu fi emoționat (atins) de ceea ce ar trebui să ne emoționeze. (Dna de Staël)

Libertatea, egalitatea sunt drepturile noastre, frățietatea este datorința noastră. (Fouillée)

Noembrie | are 30 zile

Brumar

Zilele	Numele. sf. bis. ort.	apusene	Insemnări
--------	-----------------------	---------	-----------

Dum. 21 d. Rus., ev. 5 dela Luca, c. 16, st. 19, gl. 4, v. 10.

Dum.	1 Cósma, Dam.	(†) Toti Sf.
Luni	2 M. Achindin	Pom.Rep.
Mărți	3 M. Aicepsima	Hubert
Merc.	4 C. Ioanichie	Carol
Joi	5 M. Galacteon	Emeric
Vineri	6 P. Pavel	Leonhard
Sâmb.	7 SS. 33 M. d. Mel.	Engelbert

Dum. 22. d. Rus., ev. 7 dela Luca, c. 8, st. 41, gl. 5, v. 11.

Dum.	8 † Ark. Mih. și Gavr. ☩	Gottfried
Luni	9 M. Onisifor	Teodor
Mărți	10 Ap. Erast și soț.	Andrieu
Merc.	11 Victor, Mina	Martin
Joi	12 S. Ioan milost.	Cunibert
Vineri	13 † Ioan G. de aur	Stanislau
Sâmb.	14 † Ap. Filip	Venerand

Dum. 23. d. Rus., ev. 8 dela Luca, c. 10, st. 25, gl. 6, v. 1

Dum.	15 M. Gurie	Leopold
Luni	16 † A.E. Mateiu ☩	Otmar
Mărți	17 P. Grigorie	Grigorie
Merc.	18 M. Platon	Odo Ab.
Joi	19 Pr. Avdie	Elisaveta
Vineri	20 † C. Grig. P. Pr.	Felice
Sâmb.	21 (†) Infr. în biserică	Intr. Născ.

Dum. 24. d. Rus., ev. 9 dela Luca, c. 12, st. 16, gl. 7, v. 2.

Dum.	22 Ap. Filimon	Cecilia
Luni	23 P. Amfilohie ☩	Clement
Mărți	24 † M. Ecaterina	Ioan
Merc.	25 P. Clement	Catarina.
Joi	26 C. Alipie	Conrad
Vineri	27 Iacob Persul	Virgil
Sâmb.	28 M. Stef. c. nou	Sosten

Dum. 25. d. Rus., ev. 13 dela Luca, c. 18 st. 18, gl. 8, v. 3.

Dum.	29 M. Paramon	Saturnin
Luni	30 (†) Ap. Andreiu ☩	Andrieu A.

Noemvrie

are 30 zile

Brumar

Săgetătorul.

Luna a noua și este dedicată zeiței Diana. Este luna a noua în calendarul lui Romulus, în care anul avea numai 10 luni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Soarele

Răsare Apune

1	6 53	17 04
10	7 05	16 53
15	7 12	16 48
25	7 25	16 38

Luna

Fazele:

Primul sfert	☾	8 ora	13 37
Lună nouă	☾	16	14 34
Ultimul sfert	☾	23	2 16
Lună plină	☽	30	4 41

Sfaturi economice. Se scoate gunoiul, se sădesc pomi, se sapă răzoarele și pomii li îngrijește. Pune spini în jurul lor, să nu-i roadă iepurii. Se strânge varza și se pune pe iarnă, Vița se îngroapă. Se repară uneltele de casă și se aduce în ordine casa și grădina.

Fiecare om este obligat să procure, atât cât are, bine altora și dacă nu ești folositor cuiva e o dovadă că nu ești vrednic de nimic. (Descartes)

Nu e de ajuns să nu săvârșești nici un rău — trebuie să faci tot binele, care e cu putință. (Fenelon)

Decembrie

are 31 zile

Indrea

Zilele	Numele sf. bis. ort.	apusene	Insemnări
Marți	1 Pr. Naum	Eligiu	
Merc.	2 Pr. Avacum	Bibiana	
Joi	3 Pr. Sofronie	Fr. Xaver	
Vineri	4 † M. Varvara	Varvara	
Sâmb.	5 C. Sava cel sfințit	Sava	

Dum. 26 după Rus., ev. 14 dela Luca, c.18, st.35, gl. 1, v. 4

Dum.	6 (†) Păr. Nicolae	(†) Nicolau
Luni	7 P. Ambrosie	Ambrosie
Marți	8 C. Patapie	(†) Z. Născ.
Merc.	9 † Zem. Sf. Ana	Leocadia
Joi	10 M. Mina, Erm.	Iudita
Vineri	11 C. Daniil stâlp.	Damaschin
Sâmb.	12 † P. Spiridon	Maxentie

Dum. 27 d. Rus., SS. str., ev. 11 Luca, c. 14, st. 16, g. 2, v. 5

Dum.	13 † M. Eustr., soții	Lucia
Luni	14 M. Tirs și soții	Spiridon
Marți	15 M. Eleuterie	Celian
Merc.	16 Pr. Ageu	Adelaida
Joi	17 Pr. Daniil	Lazar
Vineri	18 M. Sebastian	Grațian
Sâmb.	19 M. Bonifaciu	Nemesie

Dum. 28. în. Nașt. Dlui, ev. Matelu, cap. 1, st. 1, gl. 3, v. 6

Dum.	20 M. Ignatie	Liberat
Luni	21 M. Iuliana	Toma A.
Marți	22 M. Anastasia	Dimitrie
Merc.	23 SS. 10 M. d. C.	Victoria
Joi	24 M. Eugenia	Adam, Eva
Vineri	25 † Nașt. D. Ila. Chr.	(†) Nașt. Ch.
Sâmb.	26 † Sob. Prec. Născ.	(†) M. Stefan

Dum. 29 d. Nașt. D-ului, Ev. Matelu, c. 2, st. 2, gl. 4, v. 7.

Dum.	27 † Ap., Arh. Stefan	Ioan Ev.
Luni	28 SS. 20mii Mart.	Pruncii u.
Marți	29 Pr. uciși de I.	Toma ep.
Merc.	30 M. Anisia	David
Joi	31 C. Melania	Silvestru

Decembrie

are 31 zile

Indra

Capricornul.

Luna a zecea. A devenit a 12-a lună după reforma lui Numa Pompilius.
De la 1564 este luna ultimă a anului.

BCU-Graț / Central University Library Cluj

Soarele

Răsare Apune

1	7 32	16 36
10	7 41	16 35
15	7 46	16 35
25	7 52	16 38

Luna

Fazele:

Primul sfert . . . ☾	8 ora	9 10
Lună nouă . . . ☾	15	7 03
Ultimul sfert . . . ☽	22	10 10
Lună plină . . . ☽	30	3 46

Sfaturi economice. Se aduc lemne la casă, iarna se pune. Se mai duce gunoiul. Vitele trebuiesc bine îngrijite, altcum slăbesc și nu pot răsbi la primăvară. Dă-le tărâțe cât de des și, dela viței să nu tragi laptele.

In casă aerisește des și cu războiul nu conteni. Te gândește la anul care vine și fă-ți planurile pentru viitor.

O lume fără infinit (necuprins) e ca un ținut fără de cer — te înăbuși. (Amler)

Cel mai nefericit dintre oameni este acela care nu poate suportă (înfruntă) nenorocirea. (Bias)

Aviz dela 1 Sept. 1924.

Conform noului tarif intern și a ultimelor dispozițiuni prevăzute de Convențiunea poștală universală dela Madrid, precum și a aranjamentelor încheiate la Porto-Rose, se aduce la cunoștința generală că taxele poștale, pentru interiorul țării și pentru străinătate se fixează dela 1 Sept. 1924 dupăcum urmează :

1. O scrisoare simplă până la 20 grame
iar de fiecare 20 grame sau fracțiune în plus câte

2. O carte poștală simplă

3. O carte poștală cu răspuns plătit

4. Imprintate de orice fel, de fiecare 50 grame câte

5. Jurnale și publicațiuni periodice cari apar în România și se depun la poștă de administrații, editori sau depozitari, de fiecare 50 grame sau fracțiune, câte

6. Imprintate în relief pentru orbi, de fiecare 500 gr. câte

7. Hârtii de afaceri până la 150 grame

Hârtii de afaceri până la 200 grame

Hârtii de afaceri până la 250 grame

iar de fiecare 50 grame sau fracțiune în plus, încă câte

Pentru interiorul României		Pentru: Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria		Pentru toate celelalte țări	
Lei	b	Lei	b	Lei	b
1	—	7	50	10	—
—	50	5	—	5	—
—	50	4	50	6	—
1	—	9	—	12	—
—	25	2	—	2	—
—	05	2	—	2	—
—	25	1	—	1	—
1	—	10	—	10	—
1	50	10	—	10	—
2	—	10	—	10	—
—	50	2	—	2	—

8. Probele de mărfuri până la 100 grame — — — —

 Taxa de recomandare peste taxele dela 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 sau 8, după caz — — — —

 Taxa avizului de primire la obiectele recomandate:

 a) cerut în momentul depunerii obiectului — — — —

 b) cerut ulterior depunerii obiectului — — — —

 Taxa unei foi de reclamațiune Supra-taxa pentru obiectele adresate poste-restant — — —

 Taxa timbrului de asistență socială ce se aplică la scrisorile simple, recomandate, de valoare și cărți poștale destinate în altă localitate decât în cea în care sunt depuse — — — —

 Taxa de plată minimă pentru obiectele nefrancate complet

 Supra-taxe pentru recomandate, recuvremente, mandate și mesagerii prezentate la poștă Dum. sau într'o sărbătoare legală

Pentru interiorul României		Pentru: Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria		Pentru toate celelalte țări	
Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
1	—	4	—	4	—
2	—	10	—	10	—
3	—	10	—	10	—
3	—	20	—	20	—
3	—	20	—	20	—
2	—	2	—	2	—
—	25	—	—	—	—
1	—	6	—	6	—
2	—	—	—	—	—

Pentru condițiunile de admitere la expediere și celelalte taxe poștale, telegrafice și telefonice interne și internaționale, se vor consulta tarifele, convențiunile, aranjamentele, regulamentele și instrucțiunile ce se găsesc la oficiile telegrafo-poștale.

Scala timbrelor.

Până la Lei	Scala I. ¹		Scala II. ²		Scala III. ³	
	Lei	bani	Lei	bani	Lei	bani
100		20		50	1	—
200		40	1	—	2	—
300		60	1	50	3	—
400		80	2	—	4	—
500	1	—	2	50	5	—
600	1	20	3	—	6	—
700	1	40	3	50	7	—
800	1	60	4	—	8	—
900	1	80	4	50	9	—
1000	2	—	5	—	10	—
2000	4	—	10	—	20	—
3000	6	—	15	—	30	—
4000	8	—	20	—	40	—
5000	10	—	25	—	50	—
6000	12	—	30	—	60	—
7000	14	—	35	—	70	—
8000	16	—	40	—	80	—
9000	18	—	45	—	90	—
10000	20	—	50	—	100	—
11000	22	—	55	—	110	—
12000	24	—	60	—	120	—
13000	26	—	65	—	130	—
14000	28	—	70	—	140	—
15000	30	—	75	—	150	—
16000	32	—	80	—	160	—
17000	34	—	85	—	170	—
18000	36	—	90	—	180	—
19000	38	—	95	—	190	—
20000	40	—	100	—	200	—

Biblioteca / Central University Library Cluj

1) Scala I. a întrebuințării pentru cambii.

2) Scala II. pentru documentele de drept, obligațiuni, contracte de arândare (pentru fiecare an) etc., chitanțe (sub 2 Lei libere de timbru).

3) Scala III. pentru contracte de cumpărare și de schimb asupra obiectelor mobile, contracte de livrare, câștiguri de loterie și contracte de noroc (hazard), contracte de prestațiuni de serviciu, împrumuturi sănătoare la purtător, contracte pe acțiuni pe mai mult de 10 ani etc.

De la 20000 de Lei mai sus după fiecare mie începută încă 2, 5 și 10 Lei.

Bani și oboseală cruțați

dacă vă adresați cu toată încrederea și în orice chestiune ce ați avea la ministerele sau la alte autorități din București, la

Biroul de consultațiuni
BCU Cluj / Central University Library Cluj
:: și informațiuni ::

„VERA”

București, str. Sărindar 6.

Telefon 73/23

Telefon 73/23

== Cererile se rezolvă conștientios. ==

Nervofluid „Maria“ Cu efect excelent la toate morburile de nervi: Excitări, insomnie, migrenă, tremurătură și bătaie de inimă nervoasă. La frică, iritație, supărare și oboseală intelectuală. 1 sticlă 100 Lei, 4 sticle trebuincioase la o cură, 370 Lei.

Pentru tuberculoșii cari scuipă sânge, cari suferă de plămâni, de astmă, săraci de sânge, slabi, să se comande **sirupul de piept** din farmacia „St. Maria“. E cel mai bun medicament pentru cei cu aprindere de plămâni, oprește tusa și ajută la mistuit, atât copiilor, cât și oamenilor mari. E bun și la tusa măgărească, rachitis, slăbiciuni și boale femești. 1 sticlă 100 Lei, 4 sticle, trebuincioase la o cură, 370 Lei.

Numai Elixirul de stomac din farmacia „St. Maria“ din Lugoj e cel mai bun pentru cei ce n'au poftă de mâncare, pentru cei cu mistuirea grea, umflături, dureri de stomac, amețală, miros greu de gură, răgușală. Este cel mai bun leac, care în timpul cel mai scurt vindecă și întărește. — 20 sticle mici, 10 mijlocii, sau 6 mari; 360 Lei.

Numai pilulele de stomac din farmacia „St. Maria“ sunt cele mai bune la lipsa de scaun și la orice constipație. Luate cu spiritul galic Maria, vindecă și cele mai primejdoase boale. Sunt foarte recomandabile la cura pentru curățirea sângelui, femeile le folosesc foarte mult. O cutie costă 25 Lei.

Marca de scutire

Crema de o sută de ori frumoasă

sau crema și pudra Aramant, unicul remediu pentru îngrijirea pielii, pentru pustiirea petelor și pistruilor, face pielea albă, frumoasă, netedă și fină. Pentru cap e bun și săpunul Aramant, face părul moale și luciu. Pudra se poate primi albă, roză sau crem. 4 tigle de cremă, 4 cutii de pudră sau 4 săpunuri 130 Lei.

Trimite Farmacia la „Sf. Maria“
Lugoj, Piața Regina Maria Nr. 174.

OFTICOȘII

BOLNAVI DE PIEPT ASMATICI SCROFULOȘI
BOLNAVI DE PLĂMÂNI ANEMICI SARACI DE SÂNGE,

și află mult dorita ușurare și vindecare a boalelor lor, prin

Sirupul de fier-var VERTES.

Aceasta s'a adevărit dejă în mod splendid la sute de mii de bolnavi și de aceea cei mai distinși profesori și medici îl recomandă și aplică ca mijlocul cel mai cu folos la boalele amintite mai sus, precum și la tusea mărărească, sculpare de sânge, rachitis (boala englezească), slăbiciune, boale femești, stări de slăbiciune și de sieire de tot felul.

Din cauza gustului și mirosului său plăcut îl iau bucuros și cele mai gingașe persoane chiar și copiii. 1 sticlă 110 Lei.

4 sticle, trebuincioase de obicei la o cură. 390 Lei dela Farmacia Vértés „La Vulturul alb” Lugoj Nr. 307.

Beția Vindecabilă prin un mijloc, preparat după prescripțiune de medici în farmacia „La Vultur”, Lugoj, și întrebuițat în nenumărate cazuri cu cel mai strălucit succes. 2 sticle mari trebuincioase pentru boala cerbicoasă, 250 Lei. Fiind fără gust și miros, se poate da pacientului fără ca dânsul să aibă știre despre aceasta.

Panglică cu cap cu tot, (limbricul inelat) scoate repede și sigur hapurile (pilulele) Cu-O de Vértés, cari nu strică, și e un mijloc simplu. — Cum poți cunoaște că ai panglică? — Ai crampe în mațe și în stomac, vomezi, te apasă ceva, par'că un ghem ți-se urcă până în gât, ai vânturi, partea din jos a trupului ți-se strânge, ametești, leșini, ești anemic, n'ai apetit, câteodată mănci ca lupul, ești oboșit și nu poți lucra, ai prea multă flegmă, gura ți-e acră, te înțeapă în piept, etc., apoi: la preajma ochilor cearcăne vinete, fața de tot albă, palidă, limba învălită, slăbești, te umfli. etc. La comande trebuie amintită vârsta. 1 cutie de haturi Cu-O 150 Lei.

Toate comandele sunt a se adresa întocmai la:

L. Vértés, farm. vulturului, Lugoj, 307.

Preturile sunt neobligate. La comandă de 500 Lei în sus rabat considerabil. Pentru evitarea greșelilor să se scrie prețurile în comandă.

Spirtul și **reumei** Fricțiuni alinătoare contra po-
alina contra dagrei și durerii reumatice de
nervi, cap, incheieturi etc. 3 sticle Spirt și 1 porcan alifie necesare pentru o cură 360 Lei.

Boale de stomac de tot felul, ca: lipsa de
apetit, mistuirea, catarul
de stomac, acreala, greața și vomarea, cărceii de stomac și peste
tot toate greutățile și slăbiciunile stomacului se înalătură repede
și sigur prin esența de stomac a farm. Vértés. 1 sticlă 100 Lei,
4 sticle 360 Lei.

Extract de Sassaparilla. Mijloc exce-
lent pentru
curățirea sângelui, la casuri de scrofulă și șoldină, la gripă,
boale cerbicoase de piele, învechite, peste tot la tot felul
de boale cronice, boale provenite din sângele stricat. 1 sticlă
110 Lei, 4 sticle cât trebuie de obicei pentru o cură, 390 Lei.

Pilule purgative vegetale Vértés sunt mij-
locul cel mai sigur, purga-
tiv împotriva înucierii mațelor, cari s'au dovedit foarte bune și
la cură pentru curățirea sângelui, deci se recomandă mai ales
femeilor, pentruca să le încete neregularitățile. 1 cutie 20 Lei,
3 dose 50 Lei / Central University Library Cluj

Surgerea fiind boala cât de învechită se tãmă-
duiește în cel mai scurt timp cu desă-
vârsire prin injecții și Capsule vegetale. 1 sticlă injecție 80
Lei, iar o dosă Poudre vegetale 80 Lei.

Slăbiciuni de tot felul, ca: impotența, anemia (lipsa
de sânge), slăbiciunile de nervi le înlă-
tură în modul cel mai eficace praful întăritor Hill. 1 dosă
135 Lei, 1 dosă dublă, trebuincioasă la boala cerbicoasă, 220 Lei.

Spirtul galic al lui Dr. Vértés (Franzbranntwein) cel
mai bun remediu de casă, pentru in-
tern și fricțiuni. 1 duzină mică 150 Lei, 1 sticlă mare 50 Lei,
1 sticlă de familie 100 Lei.

Ulei pentru urechi, vindecă repede și si-
gur zuzuțul reu-
matic și nervos al urechilor, scurgerea urechilor și alte
boale de urechi. 1 sticlă 60 Lei

Toate comandelé sunt a se adresă întocmai la:

L. Vértés farm. vulturului, Lugoj, 307.

Prețurile sunt neobligate. La comandă de 500 Lei în sus rabat consi-
derabil. Pentru evitarea greșelilor să se scrie prețurile în comandă.

Învățătură și petrecere.

În ziua de Paști

— Schiță originală —

Horia Petra-Petrescu

Să-l fi văzut pe Văsilie Dumbravă, când și-a căpătat „urlap-“ul (concediul) pe 18 zile, de Paști, ai fi crezut că a apucat pe Dumnezeu de-un picior — așa-i strălucea fața de bucurie.

Nu era frumos Văsilie Dumbravă — dar avea ceva în ochii săi cinstiți și'n brăzdăturile feții sale ce te 'ndemna să-i întinzi mâna și să-ți zici: iacă, un om de omenie! Și-acu te bucurai cu el împreună, că și-a căpătat petecul de hârtie, pe care l-a împăturat ea pe-un odor scump, în năframa-i mare, roșie, de târg.

— „Mă duc, fraților“, zicea el ortacilor din cazarmă, „mă duc acasă, să-mi mai văd nevasta și gospodăria. Ce? nu-i destulă vreme doi ani de zile, de când n'am dat pe-acasă?!“

— „Ba destulă, zău!“ răspundeau ortacii, la ceea ce Dumbravă adăoga, clipind din ochi șiret, cum se putea pricepe el la șiretenie: „Și n'am să scriu la pui de om, mă — nici n'am să bat *tiligrafu'*. Iac'așa, hop-țup, să dau busna la noi în sat — să facă ochii mari cu toții!“

Nu-l mai ținea locul de fericit ce se simțea.

În tren era îmbulzeală mare. Ca la iar-maroc. Fericit cel ce și-a câștigat un locșor, unde să-și aștearnă capul sub braț. A trebuit să umble de multe ori calea mînzului, pe la gări de prin orașele mari — a alergat, cu fruntea îmbrobonată de sudoare, cu „rucsăcu“n (Rucksack) spate, plin-plnuș, dela Ana la Caiafa — până ce s'a văzut în vagonul de clasa a treia, cale de câteva poști numai de satu-său.

Cum sta, vesel și glumeț, și povestea cu ortacii săi de drum — odată, când ducea tocmai o plosculiță să 'nchine, la gură, îl săgetă o căutătură a unui ortac. Dete mîna jos, Dumbravă — privi cu băgare de samă la omul, care-l măsura cu ochii a batjocură, și-l întrebă, când se găsi pentru o clipă cu el: „Ce-i? De ce te uiți așa la mine?“

„Ți-am greșit cu ceva?” — „Greșit? Nul! Ferit-a Sfântul!” zise acesta, dându-și mâna prin părul scurt, „dă mi-e milă de tine...” — „Milă?” — „Da, milă”, zise celălalt și-l pironi iarăș cu privirea-i desprețuitoare. „Până când tu te vânzolești prin căzărmi și pe cele maluri, cu dușmanu’ — nevastă-ta...” Văsilie Dumbravă l-a săgetat cu o privire poruncitoare pe potrivnic, încât acesta n’a mai îndrăsnit să spuie nici păs...

De acum a ajuns la gara satului lor, o gară mică cât o găoace de nucă, — și-a luat repede sacul milităresc în spate și a pornit-o la drum, nu pe calea bătută de toți, ci pe căi lăturalnice. Cunoștea Dumbravă toate potecile, căci doară pe aici copilărise el, pe aici hoinărise ca flăcău tinăr, pe aici avea el de gând să și îmbătrânească, de i-a ajutat Dumnezeu să scape cu fața curată din războiu.

Gara era cale de mai bine de o jumătate de ceas de sat. Cărările duceau peste răzoare cuprinse de verdeață, peste poieni, cari se ’mbrăcau par’că de sărbătoarea Invierii, în haine de mireasă. Satul se vedea de departe, cu căsuțele-i văruițe alb, cu coperișele de țigla roșie, cu clopotnița bi-

sericii, de părea o dungă groasă de cretă, pe o tăbliță de școală, a copiilor.

Satul lui! Ochii lui Dumbravă se umeziră puțin, dar nu se dete 'n mrejele amintirilor duiioase, ei-și porunci sie însuș: „acu să nu te mai auz!“ Ridică dârz capul și păși militărește. De câte ori zărea de departe pe câte un om, îi mergea din cale — auscunzându-se după câte o tufă, în dosul unei sălcii ori al unui paltin, de cari erau din greu resfirați de-alungul cărărilor.

Recunoștea pe unul, pe altul, după mers, după ținuta trupului. Ce bucuros ar fi dat în vorbă cu dânșii — dar alt gând se înstăpânise în creierii săi: voia să știe mai întâi de toate dacă șoapta auzită e întemeiată ori ba. De-aceea ocolea drumul mare — de-aceea bătea răzoarele — de-aceea umbla ca neoamenii — în loc să vină ziua, în ameaza mare, în satul părăsit, acum doi ani de zile.

Se așeză pe o piatră de miezuină, își luă șapca militară din cap, se desbătiera la piept de sacul din spate și răsufală odată din adânc.

Nu, nu era cu putință. A făcut rău că nu i-a scos dinții din gură ăluia de i-a băgat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AVRAM IANCU (Regele munților)

Vei fi mulțumit cu viața dacă te vei folosi nobil
de ea.

E. Renan.

gărgăunii ăștia 'n cap. Cum de s'a putut reținea? Auzi acolo, femeia lui!

* * *

Casa lor era tot cea de-acu doi ani. Tot ea, cu pridvorul prietinos, cu geamurile curățele, cu șopronul drag, în care multe nopți mai durmise el, verile, în fân, sus, ascultând cum bate ploaia în șindrilă.

Deschise ușa tiptil și ușa nu scârțai, ea și când i-ar fi înțeles și ea gândul. Se strecură în șopron, cu șapca militară îndesată pe ochi, să nu poată fi recunoscut. Ar fi spus că-i altu, de l-ar fi prins cineva în ogradă. Dar nu — a avut noroc. A ajuns pe nevăgate 'n samă. Doar Burcuș, cănele a vrut să dea senine de veselie, dar l-a apucat de bot și l-a silit să tacă.

Se înserase deabinele. Văsilie își deschise bluză și, după-ce zăcuse câteva clipe în așteptare, auzind mișcare în odaie, se ridică în vârful degetelor. Nu putea vedea bine. Se hotărî să se urce pe nește scânduri.

Atunci a blăstămat elipa când geamurile au fost așa de spălățel curățate. Vedea prea bine înlăuntru. Erau doi — ea, nevastă-sa și cineva — un bărbat. Nu vedea capul bărbatului, dar lui Văsilie îi fu de-ajuns;

Nevastă-sa sta îmbrățișată cu acest altul, își răzima capul de pieptul lui și-i privia în ochi drăgostos...

Nu-i mai trebui nimic lui *Dumbravă* — se dete repede jos.

* * *

Văsilie *Dumbravă* se îndreptă din toropeala, în care căzuse. Se ridică 'n picioare — își făcu o cruce cu mâna tremurândă, apoi închise ochii pentru o clipă. Doamne! E doară *epitrop la biserică!* S'ar putea să lipsească el dela sfânta slujbă — acu tocmai, de Paști? Nu! Odată cu capul, nu! Are să meargă la slujbă. Îl așteaptă strana — strana lui de *epitrop*. Și are să se roage lui *Dumnezeu* și *Dumnezeu* i-a ajuta să poată trece teafăr și peste încercarea asta.

Deschise ochii. Par'că i se despăingeneră ochii. Vedeă limpede. Duse mâna pe capul lui *Burcuș*, care da din coadă, înțelegător.

— „Da, da, *Burcuș*“, grăi el cu cânele, „mă duc la sfânta biserică și de-o s'o întâlnească acolo...“ dar nu-și țesu mai departe gândul, ci stete locul, cu degetele în părul tare al cânelui.

Așteptă în șopron până se făcu de

ziuă. Nu dormi nici cât ai coace un ou. Ochii îl ardeau. Incercase el să așipească, dar nu-i fu cu pufință.

Bine-i mai cădea să simtă cum se deșteaptă vitele și aripatele. Auzea cum răsuflă vacile și cum isbese cu piciorul — cocoșii cântau, bătând din aripi — găinile cotcodăceau. De mult n'a mai auzit el astfel de sunete! Pentru el însemnau chemarea la viața dela țară. Da, da, să-l lase odată al de l-a trimis în cătane să se desbrace de mondirul cătănesc și n'a fi om mai lucrător, mai păstrător, mai fericit... dar s'a putea să fie fericit de-acu înainte?

Se îndreptă, când dete cu socoteala, că se apropie ceastul slujbei, spre biserică. leși tiptil din șură, fără se afle pui de om. Se strecură pe lângă casele oamenilor, ca o umbră, după ce sări câteva pălanuri, dupăce trecu prin câteva grădini. Ocoli așa de bine pe oamenii, cari se 'ndreptau spre biserică, încât nu se 'ntâlni decât cu câțiva băieți, pe cari nu-i mai cunoștea și cari se jucau, lângă un pălan, în nasturi.

Acum ajunse în cimitir. Se îndreptă în stat, din ținuta chirecită, în care umblase — acum putea să se arate.

Dar n'auzea glasul de clopot. Să nu se
 fină slujba? Era peste puțină. Iacă — zeci
 și zeci de femei se îndreptau spre biserică.
 Femei și oameni bătrâni și copii. Iacă, re-
 cunoaște pe unul, pe altul: Nastasia lui
 Simeon, cum calcă de apăsat și-i împodobită
 ea o păuniță! Și Dumitru Crainic, „Moșulică“,
 așa-i zic în sat. Uite-l, vine, șontâc-șontâc.
 Și Pădureanu și Vasile Grăunte. Simina,
 vecina lui Dumbravă. Da, da, vecina lor ar
 ști să-i povestească multe, de-ar încerca
 s'o descoase. Dar se stăpâni Dumbravă și
 nu se apropie de ea. Merse drept înainte,
 tăindu-și cărare printre oameni. Acum îi
 veni în minte: „e doară războiu — de aia
 n'auzi tu glas de clopot. Clopotele le-au
 dus la turnătorie, să le prefacă în tunuri!“
 Dezi, de aia, de aia era atâta tăcere 'n
 uăzduh! Ba acum aude toaca — toaca, în
 loc de sunetul de clopot. Hei, neam de
 neamul lor n'a întâmpinat așa vreme — să
 n'auzi tu chemarea de clopot de sfintele
 Paști, să fie clopotnița văduvă! Și-apoi?
 N'are să fie și el văduv? Nu e și el de pe
 acuma văduv? Iară-și prinde gândurile 'n
 chingă, poruncindu-le să-l asculte.

Oamenii-i fac loc. Ochii lor îi spun: da

de când a răsărit și ăsta pe-aiți?! „Văsilie!“ îi șoptește cineva cu veselia în glas. I cunoaște glasul Dumbravă, îi întinde mâna, în treacăt, omului, care se bucură, și merge înainte.

Iacă-tă-se 'n strana lui, în strana lui de epitrop! Stetea altu 'n ea, dar când l-ă văzut, i-a făcut loc pe dată. Se putea altfel? Era doar scris cu litere de-o schioapă, pe spatele stranii: Vasilie Dumbravă!

Iși roti ochii Dumbravă prin biserică. Tot ea, cea afumată și bătrână! Sfinții aceiași — cu fețele trase de nesomn, de par'că ar fi petrecut și ei noaptea în șopron, ținând tovărășie lui Dumbravă; cu mâinile, picioarele și coșurile piepturilor, slabe, de par'că ar fi dăinuit și pe vremea lor foametea printre oameni. De-asupra capului lui aceleași munci ale iadului. Da, da, muncile iadului s'au pogorât acuşica pe pământ.!

Plimbându-și ochii dela unul la altul îi îngheță sângele: erau numai bătrâni și copii de partea bărbaților, doar ici-colea, de sămânță, câte o haină cătănească și câte un om mai tinăr. Se putea altfel? Bărbații satului erau doară împrăștiați ca făina orbului, pe toate meleagurile! Chiar și crâsnicul,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

GHEORGHE BARIȚIU

lrimie, lipsea, el, care cădelnița așa de frumos, de 'mprăștia mirosul de tămâie pretutindeni, până'n ăl mai depărtat colț al bisericii, unde steteau femeile.

Și-acu își dote osteneala de nou Vasilie Dumbravă, să-și închihuie că este 'n timp de pace. Iși îndreptă ochii spre altar. Voi să-și ducă mâna prin păr și să se închine. Dar părul nu mai era părul cel lung de odinioară — i-l tăiaseră la cătane „număru' ainf” — și nici glasul, pe care-l auzea de după iconostas nu era glasul cunoscut al domnului părinte.

— „Cum e asta?”, se 'ndreptă el spre vecinul său. „S'a dus popa nost din sat?”

— „Nu s'a dus — da l'au dus alții”.

— „O fi făcut eeva?”

— „Ferit-a sfântu'. Zice că-i *internat*, pe-acolea, pe la Șopron”.

— „D'apoi, să aibă noroc și pe-acolea, pe unde-a fi”, oftă Dumbravă, ascuțind urechea spre slujbă. Acum vedea și pe părintele, care slujea, era părintele Onofrei din satul vecin, un moșneag bătrân ca lumea, de-abea se putea mișca dintr'un loc într'altul.

Unde-s vremurile ale bune? își gândește Dumbravă și mărul lui Adam începe să-i

joace. Când cântau clopotele ca îngerii, când era naia bisericii și altarul, până'n colțișorul ăl mai mititel, pline de lume adunată să sărbătorească, când așteptau flăcăii glasul de clopot, să dea din treascuri pe dâmburile din apropiere, când nu era pui de om pe uliță 'n sat, că toți țineau să fie 'n sfânta biserică!

Când începu părintele Onofrei evanghelia dela Ioan, cu „La început era cuvântul și cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era cuvântul“, simți Dumbravă că i se îmbrobonează fruntea.

Când rosti părintele „...întru ale sale a venit și ai săi pe dânsul nu l-au primit“ i s'a părut lui Dumbravă, că se uită oamenii la dânsul. Da, da, le simțea privirea — privirea lor, care-l ardea ca cu un fier roș.

Nu era vorba de el în evanghelie? Dai, Doamne, cum se poate gândi la așa ceva?! Cine să se gândească la Vasilie Dumbravă când cetește evanghelia? Dar atunci de ce se potrivește vorba cu „întru ale sale a venit?“ Vezi, și el a venit „întru ale sale“ și „ale sale“ cum l-au „primit?“ Spuneți oameni buni, cum l-au primit? A, e de-ajuns să-și întoarcă puțin capul și stă să jure că

are să dea de cineva, care-l așteaptă cu spaimă. Ori are să se prefacă? Are să o dea pe smerita și pe nevasta iubitoare? Pe lume toate-s cu puțință în ziua de astăzi.

Atâta știa Vasilie Dumbravă: până când la slujbă se serba învierea și cântau buzele că a înviat Christos din morți, el *îngropa* ceva, îngropa fericirea căsniciei sale, fericirea vieții întregi!

„Nu te da Vasilie, nu te da!“, îl sfătuia cineva în pieptul său, și Vasilie Dumbravă își aminti o vorbă — a cui era oare? — da, a părintelui dela Șopron — o vorbă, pe care-o spunea părintele adesea: *cine-i om, e om și 'n ziua de Paști!* Și-acu era ziua de Paști, luminata și binecuvântata zi a Paștilor... N'are să plece capul ispitei, Doamne ferește. Are să-și ia inima 'n dinți și să 'nfrunte toate cu tărie.

Iacă — chiar și capul și-l întoarce spre stranele femeilor și căutând cu ochii ca un câne credincios de vânătoare, i se pironesc asupra unei femei... Cum a tresărit femeia! N'ați băgat de samă? Cum și-a dus mâna la gură! Da, da — e femeia lui Vasilie Dumbravă! Ea e, mândra și chipeșă, ea, gospodina și credincioasa!... Dumbravă își

strânge pumnii, în strană. Vede cum nevasta dă să-și taie cărare printre oameni, dar o fulgeră cu o căutătură, care-i dă poruncă: stai acoloa, unde ești!

Au băgat de samă cei din biserică? Gas' să bage! Să știe cum stă Vasilie Dumbravă, episcopul bisericii lor, omul curat de până-acum, cu nevastă-sa... Gândul i-l reteză alt gând: nu-i prea grea osânda?

Prea grea? Da se poate o osândă mai ușoară pentru o muiere necredincioasă? Ce i-a făcut el să-l înșele? A bătut-o? L-a spus o vorbă legănată? L-a zis vreodată: du-te 'n colo? Și ea l-a înșelat! L-a uitat toată bunătatea sufletească, i-a uitat tot sprijinul — s'a aruncat în brațele altuia!

Simte un clocot de mânie Dumbravă. Ar vrea s'o umilească, s'o târască de păr în fața mulțimii întregi, să-i strige 'n față, în fața tuturor: necredincioaso! pângăritoareo de cinste! Strânge pumnii și închide ochii, de vede tot negru. Oamenii cred că se 'nchină.

Inchinarea lui? Dar de ce să se 'nchine? Fiindecă l-a 'nșelat nevasta? Fiindecă e singur acu, cuc, în satul lui, la gospodăria lui? Fiindecă îl poate arăta fiecare cu degetul și-i

poate arunca 'n față un cuvânt de batjocură? E 'n rând cu toți pierde-vară, căroră le-a pus coarne nevestele lor.

„Cine-i om, e om și 'n ziua de Paști!“ îi fulgeră iară prin minte. „Ține-ți mintea 'n chingi, Vasilie!“ îl sfătuiește, iarăș, glasul lăuntric. Ce folos că pleci capul și te 'nvoiești tu să-ți scoată cuvinte de batjocură satul? Ești tu v'novat? Te știi vinovat? Nu, martor îi e Dumnezeu, că i-a fost credincios ăleia, ăleia de coala — dar până ce el i-a ținut credința...

* * *

Cum sta așa și se sbuciuma în strană, purtat de furtuna sufletului său ca o frunză 'n vânt, și tot nu se da, fiindcă mereu-mereu îi apărea la suprafață, ca un înotător dibaci, tăria-i bărbătească de om einstît — i se opriră ochii deodată asupra unui lucru. Părintele cădea tocmai și cum se ridicau din cădelniță norișorii de tămâie, răspândindu-se până în colțurile cele mai tainuite ale bisericii, ca o mireasmă binecuvântată — cuprinsesă și un prapor din mijlocul năii. Era — praporul lor, praporul dăruit de dânșii! O „Maică a Domnului“ cu Pruncul în brațe. Pe mătase grea, albastră, cumpă-

rată în vremuri de pace, la oraș, anume, spre mântuirea sufletului. Când s'a dus s'o cumpere Vasilie Dumbravă și a ales-o pe „Maica Preacurată“, dintre zeci de Marii, cu ochii ei cei mari și curați ca mărgeanul, cu auritura-i minunată din jurul capului, cu Pruncul lisus, par'că era aievea în brațele-i de mamă, și-a zis: „Fie, asta-i de noi!“ și a lăsat să zugrăvească cu litere mari, de aur, de desubtul icoanei, pe pânză:

„Dăru-i-tu-s'au acest sfânt prapor de soții credincioși: Marie și Vasilie Dumbravă“.

Dumbravă privește la Maica Domnului — apoi pleacă capul în pământ. Nu se mai poate conțeni — îi vine o sfârșeală. Trebuie să se razime de strană. Iși duce capu 'n palme și oftează odată, greu — de par' că ar fi oftat întreagă biserica. Da, da — îi este rușine — pentru întâia dată îi este rușine *cu adevărat!* Până acu s'a putut struni, până acu și-a potolit toate gândurile, cari cătau să-i dea de mal bărbăția — acu, în fața ei, vedea mai respicat ca ori când că numele fostei lui tovarășe de drum n'are ce căta în rând cu a oamenilor cinstiți...

Umerii începură să-i tremure. Iși apleacă capul — tare, tare — ca un rob, osândit la

ocnă. Gura-i încercă să se strângă sub porunca unui gând: fii bărbat!

Oamenii vedeau că se petrece ceva cu episcopul lor și-l măsurau cu ochii.

— „Da, da,“ zicea în sine, episcopul, „puteți să vă uitați! Mi-am îngropat einstea“. Cu ochii spre popor își urmă vorba cu sine însuși: „N'am să-ți fac rușine, nu!“

Se ridică — se închină, făcând crucea mari, cu degetele adunate strâns, să-l doară.

Slujba era pe gâfate. Când ajunseră pe la „Dăzut-am lumina cea adevărată“, când, în copilărie, se bucura că va putea să alerge din podișorul bisericii la joacă, i se păru că a împrumutat, și de astă dată, ceva din bucuria copilului de odinioară.

leșeau oamenii din biserică 'nct pe 'nctul. Nu se resfirau încă spre sat — voiau să-și mai dea binețe — să își mai zică un „Christos a 'nviat!“, își strângeau mâinile. Femeile, finele și bătrâne, se sărutau în străni. Părintele împărțea „paști“ și, când îi sărutau mâna, zicea „Dumnezeu să primească“ și „Christos a 'nviat!“, O păclă sufletească se lăsase peste sărbătoarea asta, care ar fi putut fi luminoasă și curată ca un gând nepângărit.

Și *cine* era vinovată la toate astea? Cine se pusese 'n calea bucuriei lui, -- ca să nu poată sărbători Paștile, după cum o cerea legea? Iară-i veniră 'n gând toate muștrările plămădite 'n piept — iară-i străbătu prin creieri: „Maică Preacurată, n'am să-ți fac rușine..!“ și Dasilie Dumbravă ridică deodată capul.

Merse cu pas hotărât spre părintele. Se închină, sărută icoana cu ochii 'nchiși, sărută mâna părintelui, luă „paștile“, băgând de samă să nu se piardă nimica — mai aruncă odată ochii, plin de obidă, spre Maica cu Iisus și — ieși.

Dreamea era frumoasă. Păcla fusese numai în sufletul său. Până departe — departe putea vedea ochiul, lămurit, câmpurile și pădurile satului. Copii începură să se joace printre morminte — în timp ce pe lângă câte o cruce se tânguia câte unul din cei rămași pe urma mortului.

— „Bine-ai venit!“ i zise notarul lui Dumbravă, întinzându-i mâna. — „Bine D'-am găsit!“, murmură el. Alții se apropiară să-i dea un „Christos a 'nviat!“ Se adunaseră rotocol împrejurul lui.

Toce mai trecea ea pe lângă lumea adunată.

Doia să se apropie mai tare. Câteva babe, iscoditoare cu ochii, îi făcură loc. Se născu o cărare între bărbat și nevestă. Erau față 'n față. El ridică mâna. Ea, împăciuitoare, cu ochii întrebători, îl ruga de răspuns pentru purtarea sa. Prefăcuta! Mai putea să aștepte răspuns?

Dumbravă zise, întorcându-se spre părintele, care trecea tocmai: „Domnule Părinte! De-azi încolega să ștergi de pe prapor numele *ăsteia*...“, o fulgeră din ochi și plecă, fără să o mai învrednicească de o privire.

* * *

N'așteptat Dumbravă să-i treacă „urlap“-ul. A stat numai o săptămână acasă, până ce și-a adus în rânduială cele mai de lipsă. Cu un avocat din orașul învecinat a pus la cale documentele de despărțanie. În celelalte zile câte i-au rămas a colindat dela pământ la pământ, s'a uitat la sămănături, la grâul de primăvară, la mazăre, la mazărice, la orz, dacă au început să încolțească — a gătat cu săpatul, a sămănat, repede, cucuruz, fasole și in — a mai dat de-a altoit pădureții — toate cu mână dibace — par'că și-ar fi uitat de năcaz, par'că ar fi fost o mașină. În cap îi umblau mereu cuvintele părintelui:

AVRAM IANCU

Ca pasărea, eu cât se înalță inima eu atât este
mai veselă. *Channing.*

Cine-i om, e om și în ziua de Paști! și cuvintele astea-i erau leac sufletesc, ca să nu potienească.

Cu nevasta n'a vorbit o vorbă legănată, n'a învrednicit-o de-o căufătură piezișe — par'că nici n'ar fi fost.

După o săptămână s'a dus Dumbravă la nașul său.

— „Nașule“, i-a zis el, „dta m'ai cununat și mi-ai ținut pirostriile. Acu mă descununi, tot d-ta“. Ei fi auzit de pacostea ce-a dat pe capu' meu. Sari-mi în ajutor, nașule — ești dta bătrân, da nu așa de bătrân să nu poți purta și gospodăria mea. Uite ce-i și uite ce-i“, l-a deslușit din fir a păr toată starea sa. l-a spus că pleacă îndărăt la cătane, că i s'a înăcrit sufletul în apropierea fostei lui neveste, că numai grija casei l-a ținut atâta vreme în sat.

„Acu mă duc, nașule“, a zis Dumbravă. „Să-i spui *ăleia*,“ numai „ăleia“ îi mai spunea nevestii, „să-i spui dacă m'oiu întoarce, să nu-i mai văd nici umbra. Mă încred în dta. Să-mi porți dta gospodăria și de'oiu mai ajunge să ies'cu fața curată din răsmerița asta omenească...“, aci plecă capu' n pământ, era să-l podidească lacrămile, dar se

reținu, întinse mâna nașului, care i-o întinse și el pe-a sa, în semn de conglăsuire și de urare de noroc, și plecă mai apoi, ca un om ce e împăcat, cu orice i-a aduce soartea de-acii 'neolo...

Când ajunse în cazarmă, înainte de vreme, îl întâmpinară priviri mirate și în cancelarie-i ziseră: „Cum? Dta te 'mbulzești? Alții hoinărese încă vreo câteva zile, după ce li s'a gătat sorocul!“

— „Apoi — eu am venit mai de vreme,“ zise Dumbravă și dete din umeri.

La raport, a doua zi, s'a „melduit“ că merge 'n front. Capitanul l-a bătut pe umeri și l-a lăudat. „Bravo, cătană de omenie ce-mi ești!...“ El nu știa că frontul însemna pentru Dumbravă o ușurare de grijile de-acasă. Și-a plecat la front, luându-se la răspăr cu soartea, răsându-i în față — batjocurind-o. Era destul de tare ca să-i privească drept în obraz.

Așa sta el în ploaia de gloanțe și par' că-l ocoleau toate, par' că și-ar fi rostit, ele 'ntre-ele: dați-i pace omului ăștuia, că destul îi sângeră inima! I sângera dar nu se arăta la lume. Fața-i căpătase câteva crețe dârze, ochii păreau două găuri de puști, de oșele,

mâna i se încheșta pe patul și pe țeava puștii și când punea /arătătorii pe trăgaci, să nimerescă „dușmanul“, și stetea mai apoi, drept, ca un stan de piatră, și se părea că picioarele își au rădăcini adânci în pământ și că și capul e înrudit cu cuprinsul înegurat al norilor stârniți de tunuri și de bombele aducătoare de pierzanie. Părea întruparea cinstei, ajunse 'n corn de capră, a cinstei, care nu se dă, ci-și ține capul sus, chiar și 'n fața primejdiei...

Dasilie Dumbravă aștepta vremi mai bune și așteptarea sa îi da tărie, ori cum i s'ar fi sfârșit viața.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(P r a g a, 1918.)

Supărare.

*E supărată Mărioara —
 În ochii ei schintei și foc.
 Mănușa pățimaș și-o frânge,
 Nu-i stă gurișă — o clipă 'n loc.
 Pe prietina ei s'o trimită
 De unde a venit ea vru —
 De ce? „Să plece“ ea suspină,
 „A zis păpușii mele — tul“...*

H.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Institutorii cehi din Praga la „Asociațiune“.

(14 Apr. 924) Dirigenții M. DOLEZIL și NICOLAE OANCEA în mijlocul
coristelor Reun. de cântări „GH. DIMA“.

De ee nu vorbese păpușile.

Gireșichii mele.

În țara privighetorilor trăia de mult, foarte de mult, într'un castel de cristal, în fața mării, prințesa Marga. Era mlădioasă ca o trestie; avea păr de aur și ochi de aur. Despre dinții ei albi ca spuma valurilor și despre albul de crin al obrazului se vorbea peste nouă mări și țări. Și cum nu era să fie frumoasă? Din mare născută, cu zefir hrănită, ea n'a cunoscut durerile pământești. Nu știa ce sunt lacrimile, n' auzise de durere. Acolo, în țara privighetorilor, în castelul de cristal, ascultă numai imnuri îngerești, râdea și se înveselea într'una cu poporul ei. O fericire nespusă îi încălzea întreaga ființă când blândețele păsărele se întreceau în fața ei cu cântecetele lor argintii. Frâ un concert atât de frumos și dulce, încât prințesa era cuprinsă de uimire, ceasuri întregi, culcată pe pajiștile albastre de viorele. Parfumul cerese al florilor îmbinat cu măestria fermecătorilor cântărești. fericea pe prințesă mai mult ca ori ce pe lume.

Într'o seară de Mai, pe o liniște nespusă, luna își muia chipul sclipitor în mare, iar

marea înfiorată de vălurile se întindea ca o rochie scumpă, la picioarele castelului. Mirosul îmbătător al rozetelor pătrundeă în în toate colțurile. Eră în toiul somnului. Numai un mic și gingaș puișor de privighetoare se așezase pe fereastra deschisă a castelului și privea cu ochișori vioi în cameră.

Prințesa dormea. Toate erau așa de strălucitor orânduite în odaia stăpânei, încât păsărica, nespus de fericită, începu să îngâne cel dintâi cântec din viața ei. Triluri duioase, acorduri dumnezeiești, însoțite de murmure dulci, ca visul de frumoase. După aceea pieri din culcușul ei de mușchiu. Prințesa, care de când eră ea nu auzise așa muzică, se deșteptă fără veste. Nu zări pe nimeni, dar mișcată până în fundul inimei, rămase deșteaptă. O sguduire adâncă îi cuprinse întreaga ființă, o simțire necunoscută până atunci îi plufi în creier. Toată ziua următoare a stat dusă pe gânduri. A doua seară a așteptat iarăș minunatul cântec, dar el nu mai veni. Prințesa fu năpădită de o adâncă tristeță, se uită în oglindă și rămase uimită. Două lacrimi ca două perle jucau în ochii ei de azur: cunoscuse întâia durere. De acum încolo nu mai avea liniște. Ceasuri

întregi se plimbă printre straturile de viorele, crini și trandafiri, cu ochii pierduți în largul mării. Privighetorile se întreceau care mai de care să o încânte cu glasul lor. În zadar — gândul și inima prințesei rămaseră vrăjite de cântul dulce, auzit într'o seară caldă de Mai.

Multă vreme ar fi stat prințesa așa cu durerea în suflet dacă o întâmplare nu venea să liniștească o clipă sufletul ei obidit: O furtună grozavă se ivi și valurile mării aruncară în țara privighetorilor o ființă mică, cu părul de aur și cu ochi ca marea. Ea întrecea în frumusețe pe prințesa Marga. Gingașa jăptură, apărui cu hainele ude în fața prințesei mirate. Suflet bun și nobil, prințesa Marga, luă îndată sub ocrotirea ei pe această copilă minunată. — Iată — zise ea — ești nefericită, te adăpostesc în castelul meu. Dar aș dori să știi cine ești și de unde vii?

— Mă numesc Santa, *regina păpușilor*.

Furtuna m'a luat de pe insula mea, tocmai când mă scăldam în mare. Dai, ce nenorocită mă simt! Ce o fi făcând norodul meu de păpuși fără mine? De acum nimeni nu va mai putea să mă readucă în țara mea. Noi păpușile suntem ursite de Dumnezeu ca

să nu ne mai întoarcem când am plecat odată de pe insulă. —

La aceste vorbe suspină ea cu amar.

Prințesa Marga o mângâie cu vorbe bune.

— La mine nu mă gândesc atâta — zise Santa — cât mă gândesc la poporul meu. Dar de acum trebuie să mă păzesc, fiindcă ori ce nenorocire mă va pândi la fel se va întâmpla și cu nefericiții mei supuși. —

Prințesa a compătimit adânc pe ferme-cătoarea regină a păpușilor. S'au împrietenit și s'au legat cu dragoste de surori. Dumnezeu a răsplătit japta frumoasă și inima nobilă a prințesei, fiindcă în scurt timp îi dete un copil, o minune de fată. Atât de dulce și de gingașe eră, încât privighetorile cântau zile întregi în jurul ei, privind cu nesaș. Marga eră în al nouălea cer! O fericire mai mare ca asta se poate? Copilul ei! Sufletul ei! Un singur dor îi mai rămasese: Oare glasul micului privighetor îl va auzi când va fi mica prințesă *Liana*?

Păsărica, auzind-o, îi împlini dorința, și cântă o noapte întreagă la fereastra copilei.

Dar eră în castelul de cristal, cineva care nu se preă bucură de nașterea prin-

țesei Liana. Eră Santa, regina păpușilor. Ce fericită trăise mai înainte cu prințesa! Acum Santa e mâhnită. Zile întregi stă pe malul mării, înșirând melcișorii gălbui de fire de mătase. Când mica prințesă voioasă venea, tiptil să o sărute pe părul de aur, Santa nu simțea nici o plăcere, pentru-că regina păpușilor ură pe Liana, pentru că Liana era răsfățata mării, a florilor și a privighetorilor, cari de trei ani o sărbătoreau zilnic. Ele o însoțeau pretutindeni, o adormeau în cântece și o desmerdau la sculare.

A, dar iată că puiul de privighetor a ghicit ce e gândul Santei, căci simția cum regina păpușilor ar urea să scape de Liana, iubita păsărelelor. Da, căci pe când Santa înșiră melci, micul cântăreț o cercetă după crenguța lui de lămâi, și văzu sufletul ei sbuciumat, mohorât de gelozie. Dumnezeu a înzestrat în insula aceea privighetorile cu toate darurile minunate și pe deasupra le-a ales ca singure cunoscătoare ale sufletului omenesc. Atât de îngrijorat eră micul privighetor de viața scumpei lui Liane, încât nici nu mai putea dormi. Veghea cu grije de părinte asupra micuței. Noaptea nu mai cântă de frică, ci se așeză la fereastra co-

pilei, pândind și nu se linișteă de cât pe ziuă, când Liana odihnită, cu sufletul vesel, alergă afară, pe nisipul cald, în bătaia valurilor spumoase. Acolo cu obrăjorul ei de erin sburdă ca un miel, tăvăindu-se în nisip și făcând mii de nebunii. Ce frumoasă eră atunci Liana! Marga o privea din balconul de cristal cu strângere de inimă. Atâta fericire și dragoste de mamă îi năpădisese sufletul — odinioară singuratec — încât îi eră teamă că n'o să fie mult, Puiul de priuighetor o privea din ascunzișul lui și suspină în gând: Nu te teme, că veghez eu...

Santa tot înșirând meleșorii de argint pe fire de mătase, sbură cu gândul spre poporul ei năpăstuit. De ce a pedepsit-o Dumnezeu? De ce a aruncat-o în țara asta cântăreață, unde nu se simte de loc bine? Poate fiindcă pedepsise cu moartea patru păpuși din insula ei, de ciudă că o întreceau în frumusețe? Nimeni pe lume nu trebuiă să întreacă în grații pe regina păpușilor.

Deni și noaptea în care mica prințesă Liana trebuiă să piară. Santa găsisese în ierburi depărtate o șopârlă veninoasă pe care o ascunsese într'o cutie din odaia copilei. După miezul nopței, când e somnul mai greu,

trebuiã sã puie șopãrta sã-și înfigã dintele ucigaș în piciorul prințesei Liana : Micul privighetor, care toatã ziua urmãrise mișcãrile Santei, știa totul. Pe datã se puse pe lucru ca sã-și scape stãpãna. Dete sfoarã în țarã, și pãnã seara toate privighetorile știau ce are de gând sã facã regina pãpușilor. Agere și deștepte, învățate de micul profesor cãntãreț, sburarã în largul mãrii spre *Insula Florilor de Piatrã* și luarã în ciocul lor, suc din floarea care amuțește și împietrește pe cel ce gustã. Erã așã de greu de luat suc din aceste flori, încãt a trebuit sute de privighetori ca sã adune o singurã picãturã. Micul cãntãreț așezat în camera Santei, alãturi de a Lianeii, pifit sus pe un dulãpior, cu picãtura de otravã pusã lângã el pe o frunzã, așteptã miezul nopții. Bãtù douãsprezece. Santa, încã obositã, se deșteptã și întinse brațele ei albe, cãscãnd alene. Merse pãnã la cutia cu șopãrta, dar n'avu vreme sã o deschidã, cãci puiul de privighetorã îi puse iute pe buze picãtura de otravã de pe frunzã, și o sbughii pe fereastra deschisã. Santa simți flacãra. Cãnd închise gura și vrù sã cheme, nu mai putù. Toate privighetorile și toți ai casei o gãsirã dimineața cu buzele

amușite și trupul înțepenit, eu o mână pe capacul cutiei cu șopârla.

Dâlvă mare pe Insula Păpușilor, dar nu finu mult, căci tot neamul păpușesc, cu mic cu mare, amușise și înțepenise pentru totdeauna. De atunci păpușile au rămas tot frumoase, dar stau în nemișcare și nu mai pot vorbi.

Irina Mohor.

Cântărețul cântă la margine de lac.

Bucurie, bucurie!

Pentru ce nu-mi surâzi mie?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

După tine-arunc năvodul,

Vreau să-ți fiu, smerit, aprodul.

Tu, regină, stai departe,

Lae întins că ne desparte,

Lac întins curat și-adânc,

Plecu-mi trupul pe oblânc,

Vreau să-ți văd doar' numai fața

Ca, visându-te, viața

Să îmi fie mai ușoară,

Inima-mi să nu mă doară!

Capul plec și ma 'nșior —

După tine nutrind dor.

Nu te-arăși, buza-mi surâde:

„Bucurie! Tu-mi ești gâde!”

Testamente, codicile, legate, donații pentru cazul de moarte și contracte de susținere de rentă

Toate aceste acte sunt dispoziții asupra averii, pentru cazul trecerei din viață.

Omul nu se mulțamește cu atâta ca să dispună-după plac asupra obiectelor ce formează averea sa, până se află încă în viață, ci voește că și după moartea sa aceste obiecte să se folosească tot după cum vrea el. Da să zică voește ca voința sa să trăiască și să domineze și după ce el însuș nu mai trăiește și nu mai poate dispune asupra obiectelor odinioară ale sale.

Această idee formează fundamentul dispozițiilor de mai sus. Ba la Romani ideea de a-și susține prin testament voința sa era și mai pronunțată; întrucât la ei era posibil ca cineva să-ș lase averea unuia și voința altuia. Adecă să-ș lase averea unei persoane și pe alta să o îndreptățească ca să-l reprezinte și să-i execute voința.

Acest caz obvine dealtecum și atunci când cineva institue executori ai testamentului său. Azi însă se face testamentul pentru a

se dispune asupra averei. La Romani testamentul era transpunerea voinței.

În ziua de azi legile statului se îngrijesc ca averea celor trecuți din viață să nu se prăpădească, ci să treacă după anumite reguli la rudeniile lor și, în lipsă de rudeni, în visteria statului.

Omul însă nu e dator ca să urmeze aceste reguli fixate de stat, ci poate dispune — în cele mai multe cazuri — asupra averii sale după plac. Și anume prin testamente, codicile, donații pentru cazul de moarte și contracte de susținere sau de rentă pe viață...

Numai acei cari lasă după ei prunci — sub cari se înțeleg și nepoții sau strănepoții — ori apoi părinți, — moși ori strămoși — nu pot dispune asupra averii lor întregi, ci trebuie să lase din ea pentru prunci jumătate, pentru moși a treia parte liberă, spre a fi moștenită de aceștia.

Pentru ca aceia, cari voiesc să dispună în cazul de moarte asupra averii lor — să fie în câțva orientări, vom înșira în cele ce urmează pe scurt caracteristica și recerințele de căpetenie ale singuraticelor acte mai sus pomenite:

Mai întâi vom vorbi, ca fiind cel mai des și mai însemnat, despre *testament*.

Testamentul este o dispoziție prin care testatorul lasă pentru cazul morții sale averea sa întreagă sau o parte a acesteia uneia sau mai multor persoane.

Testamentul este un act unilateral, adică numai de testator singur făcut. Deaceea el poate fi oricând revocat. Și el se deosebește de celelalte prin aceea de donația pentru cazul de moarte și de contractul de rentă, că acestea din urmă nu se pot revoca, fiindcă sunt acceptate din partea celui donat, sau a celui care și s'a asigurat renta și astfel revocarea lor ar mai putea urma numai cu învoierea celui donat sau a celui cu rentă asigurată.

Testamentul se deosebește de codici prin aceea, că prin el se lasă moștenitorului averea întreagă sau o parte din ea. Prin codicil însă se lasă moștenitorului *obiecte anumite*, precum bani, moșii, vite, ș.-a. — Acestea din urmă se numesc legate și cel ce le primește nu este moștenitor, ci numai legatar, chiar dacă ar primi din rămas o parte cu mult mai mare ca adevăratul moștenitor.

Deosebirea dintre legatar și moștenitor este de mare însemnătate, pentru că legatarul,

care primește anumite obiecte din rămas, nu e responsabil pentru datorile rămasului, moștenitorul însă care moștenește averea întreagă sau în parte, moștenește cu ea și datorile și astfel are să răspundă pentru ele întru cât se pot acoperi din averea rămasului. Beneficium inventarii.

În ceea ce privește forma, ea este atât pentru testament, cât și pentru codicil aceeași. Ambele pot fi făcute, atât cu graiul, cât și în scris. Și adecă pentru codicil se recere aceleași act, ca și pentru testament, — și numai după cuprins se deosebesc între ele. — Testamentul — codicilul — verbal se face astfel, dacă testatorul în fața alor patru martori, cari *toți deodată* trebuie să fie prezenți și să înțeleagă limba înfrebuițată de el, își declară liber și direct — nu cumva la întrebări adresate de altă persoane — voința sa ultimă și apoi adaugă că dorește ca cele declarate de dânsul să se privească ca testamentul său verbal.

Testamentul verbal are valoare numai în cazul când testatorul moare în restimp de trei luni după ce l-a făcut sau dacă testatorul după trecerea acestor trei luni și până la moartea sa s'a aflat într'o stare, în care nu-i

mai era posibil să mai facă altă dispoziție testamentară.

Codicele civil roman nu cunoaște testamentul verbal; după acesta orice testament trebuie să fie scris, sau de testator însuș sau de un judecător, care îl compune după spusele testatorului.

Testamentul — codicilul — în scris, se poate compune în trei feluri — și anume:

1. Dacă testatorul știe ceti și scrie poate să își pună el însuș testamentul său în scris, apoi să-l subserie în fața alor doi martori sau și numai să declare în fața alor doi martori, cari deodată trebuie să fie prezenți — cumcă actul ce li-l prezintă este scris și subscris de mâna sa și — în ambele cazuri — că acela cuprinde ultima sa voință sau testamentul său.

Îndată sub iscălitura testatorului martorii trebuie să pună clausula: testatorul N. N., lor personal bine-cunoscut, a scris și subscris sau a declarat că a scris și subscris actul acesta cu mâna sa proprie și că acela cuprinde ultima sa voință sau testamentul său. Clausula aceasta apoi martorii au să o dateze și să o subserie.

2. În cazul când omul nu scrie însuș cu

WILSON (fostul preș. al Statelor Unite).

Să băgăm de seamă ca bătrânețea să nu ne aducă mai multe sbărețituri spiritului decât feșii noastre.
Montaigne.

mâna sa testamentul, ei numai îl subscrie, atunci se recer patru martori și testatorul, fiind toți patru deodată de față, trebuie în fața lor să subscrie sau să declare că a scris actul cu mâna proprie și că acela cuprinde testamentul său.

Acestea trebuie martorii să le adeverească prin o clausulă (un adaus) pusă sub iscălitura testatorului, pe care apoi o datează și subscriu dâșii.

3. În caz când testatorul nu știe nici cefi, nici scrie, se recere ca unul dintre martori să cetească în fața testatorului și a celorlalți martori — cari toți deodată trebuie să fie față — cuprinsul testamentului, testatorul să declare că acele corăspunde voinței sale și formează ultima sa voință sau testamentul său și apoi să subscrie actul prin punerea degetului pe crucea trasă înaintea numelui său scris de un martor și întărit cu propria lui iscălitură. Pe urmă apoi toți martorii să întărească prin o clausulă pusă sub iscălitura testatorelui, cumeă toate cele de mai sus s'au petrecut așa cum s'a expus aci.

Dintre martorii întrebuițați la facerea testamentului în cazul de sub 1 cel puțin

unul, în celelalte cazuri cel puțin doi, trebuie să știe ceti și scrie și să subscrie testamentul. Ceialalți îl subscriu prin punerea degetului pe crucea aflătoare înaintea numelui lor, scris de unul dintre ceialalți martori și întărit apoi prin a sa subscriere.

În favoarea pruncilor — nepoșilor — și a soției, este valabil și acel testament pe care testatorul îl scrie și subscrie el singur, cu mâna sa.

Afară de testament și codicil, omul poate dispune pentru cazul de moarte asupra averii sale și prin *donățiune pentru cazul de moarte.* BCU Cluj / Central University Library Cluj

Donățiunea pentru cazul de moarte se deosebește de testament prin aceea, că donățiunea fiind în sine contract, se încheie din partea alor două persoane: a donatorului și a celui dăruit. Prin urmare se recere ca oferta de donație să se primească din partea donatului. Donățiunea însă acceptată odată din partea celui donat, *nu mai poate fi revocată de donator.* Și de aceea donățiunea asta oferă celui donat mai multă siguranță ca dispozițiunea testamentară; că ori când poate fi revocată.

Dar și donățiunea primită din partea

celui donat poate fi revocată, atunci când cel donat se arată față de donator *nerecunoscător*, aceea că îl vatămă în onoare, libertate, avere sau trupește, astfel în cât pentru fapta sa să poată fi judecătorește urmărit.

Se mai poate cere și *reducerea* donațiunii, atunci când prin creditorii ori moștenitorii necesari ai donatorului au fost prescurtați în drepturile lor. Ba chiar și vre-un prunc al donatorului, născut după facerea donațiunii, poate pretinde cametele legale ale valoarei donate dela cel dăruit, atunci când i-ar lipsi hrana necesară.

La compunerea donațiunilor pentru caz de moarte sunt a se observa aceleași forme ca și la compunerea testamentelor, fiindcă efectul lor încă se ivește numai după moartea donatorului devenind cel dăruit numai atunci proprietar al averei sau al obiectelor dăruite.

Deaceea donațiunea pentru caz de moarte trebuie deosebită de cazul, când donatorul donează averea sa momentană și își susține numai dreptul de a folosi obiectele donate până la moartea sa. Pentru că în acest caz din urmă cel donat devine proprietarul obiectelor donate; acestea însă devin împovărate cu dreptul de folosință al donatorului. Do-

națiunea de felul celei din urmă nu este donație pentru caz de moarte, ci donațiune între vii. Și deaceea la compunerea ei e deajuns dacă se aplică, întocmai ca și la alte contracte, numai doi martori.

Din-contra, se pretinde observarea formalităților pentru testamente prescrise și la compunerea acelor donațiuni, pentru caz de moarte, cari deși nu sunt acceptate de cel dăruit, totuș, se numesc donațiuni pentru caz de moarte.

Fiindcă acestea în realitate nu sunt donațiuni pentru caz de moarte, ci testamente sau codicile.

O a treia categorie de acte prin care se poate dispune pentru cazul de moarte asupra averii sale, o formează contractele de susținere sau de rentă pe viață, prin cari cineva își lasă averea sa întreagă sau și numai o parte din ea, unei anumite persoane, care ia asupra sa deobligamentul să-l susțină pe dătorul de avere, câtă vreme va fi în viață, să-l îngrijească la caz de boală, în caz de moarte să-l îngroape sau și numai să-i dea o rentă, — o anumită sumă de bani ori victuale în anumite rate ori perioade, pe

tot timpul cât el sau dătătorul de rentă va fi în vîleață oneros.

Acesta este un contract, prin care fiecare parte dă și primește ceva. Deaceea se pre-
tinde la încheierea acestui contract înuoierea
ambelor părți și aplicarea la doi martori.

Prin contractul acesta poate proprietarul
dispune asupra *întregei sale averi* și contractul
nu poate fi atăcat nici de creditori, nici de
moștenitori; ei creditorii au dreptul a căuta
să se despăgubească din prestațiunile celui
asigurat, iar pruncii pot pretinde ca o parte
din prestațiuni să se pună la o parte, spre
asigurarea alimentării lor, în caz de nevoie.

Contractul de susținere sau de rentă,
mai posedă și acea caracteristică, că și
atunci când averea ce se dă spre constituirea
rentei sau spre asigurarea susținerii, numai
după moartea celui asigurat trece în pro-
prietatea dătătorului de rentă sau de susținere
și îngrijire, — se poate încheia cu intervenția
a numai doi martori; pe când la celelalte
acte, făcute pentru cazul de moarte se re-
cere, — după cum văzurăm, — cu excepția
testamentului scris și subscris de însuș tes-
tator — tot câte patru martori.

Legea austriacă favorisează — după cum

vedem — contractele de rentă sau susținere, voind să le ușureze oamenilor puțința de a se asigura pentru cazurile de boală și de bătrânețe, precum și pentru asigurarea unei înmormântări cuviincioase.

Dealtecum în ziua de azi cazurile în care averea numai după moartea celui asigurat să treacă în proprietatea asigurătorului sunt de tot rare. De regulă până ce cel asigurat este încă în viață își transpune averea în proprietatea celui asigurat.

Asta însă dă prilej la nenumărate necazuri și procese, fiindcă cel ce se vede odată în proprietatea averii ușor uită de condițiunile pe lângă cari a câștigat-o, cel înșelat însă nu mai e în drept a cere, din pricina neîndeplinirii — desființarea contractului, ci poate pretinde tot numai îndeplinirea lui și astfel stări de lucruri devenite urgisite, nu se mai pot desființa, ci durează pentru toată viața celui amăgit printr'un astfel de contract.

I. A. P

*Stii unde nu-i stăpân și unde nu e slugă?
E' unde fiecare pe cellalt îl servește —
Fiindcă fiecare pe seamă își iubește.*

(După Rückert.)

In ograda cumătrului.

Zice că-i păcat, să te uiți prin pălanurile oamenilor. Asta-i ca și când te-ai uita pe gaura cheii și în sfințenia familiei nime n'are să-și vâre nasul. Apoi dacă-i așa, eu mă încarc cu păcat de câteori trec pe lângă poarta cumătrului Zaharie.

Odată m'am uitat în curtea omului, prin crepăturile scândurilor dela pălan, din pricină, că vrând să-l cercetez, am aflat poarta încuiată. Și vezi, ca omul neîncrezător, am aruncat ochii printre scânduri, să-i văd acareturile din ogradă.

De atunci am mai fost în curtea lui și de câteori am treabă pe ulița, în care locuiește, intru puțin pela dânsul, să-l întreb de sănătate.

Dar și când sunt grăbit sau însoțit de alții, de trec pe la poarta lui, fără voie, mă ridic în vârful picioarelor, aruncându-mi privirea peste pălan sau mă sgârcesc și mi-o furtez printre scânduri, în curtea omului.

Căci, zău, ai ce vedea în cuprinsul cumătrului Zaharie. Când le vezi toate în rânduiala îmbelșugată, ai crede, că ești în curtea nă știu cărui bogătan. Și nu-i așa. Cumătrul Zaharie, nu e nici cel din frunte, nici cel din

BCU Cluj / Central University Library Cluj

RABINDRANATH TAGORE, poet din India.

„...singura noastră datorie de neîngăduit ar fi ea într'un cere cât mai larg eu puțină să *ușurăm cât mai multe suferințe*. Ar trebui să te faci infirmier (Ingrizilor de bolnavi), vizitator al celor săraci, mângâietor al celor năcăjiți, fondator de uzine, medic, lucrător al câmpului sau mai știu eu ce, ori să nu te silești, în-
toemai ea învățatul din laborator, decât să smulgi naturii secretele ei materiale mai trebuincioase* . . .

(Scriitorul și filozoful belgian *Maeterlinck*.)

coadă, socotindu-l după pământul ce-l are. E numărat între cei de mijloc. Nici n'ar vrednici poate să scriu despre el, dacă ar fi un bogătan, care să plătească din greu lucrătorilor și dânsul numai să poruncească: „fa-ceți asta și asta“. Așa, cred, ar putea oricare om, să le aibă toate în ordine. Dar, cu averea ce-o are Zaharie, numai un om ca el le poate îndeplini de-așa ca să rămâi cu gura căscată de mirare când îți rotești privirea în curtea lui. De cum treci pragul porții te cuprinde o plăcere să te uiți la toate cum sunt lucrate, cum sunt așezate toate la locul lor.

Curtea largă, pardosită cu pietriș, la mijloc cu un părăiaș zidit în piatră, care duce dela ușa șurii până afară în șanțul drumului de țară. În acest părăiaș se îmbucă încă vre-o două, trei, dela scocurile casei și dela al șopronului. Înaintea grajdului o grămadă de gunoi, aproape cât șura de înaltă, îngrădită jur-împrejur cu gard de scânduri, iar de-o parte cu gard de nuiele, ca să se poată scurge zama în groapa anume zidită. De parte de gunoi, în colțul celalalt al curții, o fântână cu roată, acoperită cu ușa de scânduri. Lângă ea o troacă lungă de cement.

Înaintea casei, o mică grădinuță cu flori. Casa îmbrăcată în viță de vie.

Pe parte a vecinului din stânga, unul lângă altul, șopru pentru unelte, șopru pentru lemne, cocina porcilor, cotețul galițelor și al cânelui, puse într'o ordine frumoasă.

Pe perețele grajdului cuiele încărcate cu hamuri, hățuri, căpeste, funii, lăntușe. Jos, în dreapta, un lădoi vechiu, plin cu zale, șiroașe, potcoave, cuie și câte și mai câte rămășițe vechi.

Fiecare gătej e la locul lui. Nu lipsește de nicăiri un cui, nu e nicăiri o gaură.

Și vitele, galițele cumătrului Zaharie, par'că-s crescute pe rânduială. Nu vezi răcăituri, spărturi, scobituri de câne, pe sub poartă, pe sub gard.

— „Poartă-le grije, cum se cade“, — zice Zaharie, — „și toate s'or purta cum vrei tu“.

Așa-i în ograda cumătrului Zaharie, ogradă, în care s'a născut, a crescut și-a încărunțit, reparând, înviind, cârpind, cioplind, măturând.

Când va închide ochii are cine-i urma. Căci Gheorghe, care e de anii însuratului, de-acum stă să-l întreacă pe bătrânul în purtarea gospodăriei. Să vă duc și în casa eumetret Mărie?

Poate de altă dată!

Petrea Dascălul.

Tagore

mare scriitor și învățat din Indii, a declarat într'un interviu acordat unui jurnalist italian („Epoca“), în Paris, următoarele, după războiu:

„Am venit din Azia și am așteptat să găsească Europa ca pe o vale a plângerilor (a lacrimilor), ca pe un pustiu plin de mizerie și de grijuri. La zece milioane de morți, pe cari i-a curățat de pe suprafața pământului bombele, mitralierele sau puștile, ființe smulse din mijlocul familiei iubite și duse în brațele morții — ce ar fi putut aștepta altceva un om cu judecată și de inimă, decât o Europă în haine de jale, o Europă, în care chiar și un răs nevinovat de copil ar trebui să apară ca o contradicție tristă?

„Europa nu plânge. Și-a aruncat la pământ hainele de doliu și s'a împodobit cu culorile cele mai vii și cu penele cele mai strălucitoare. Bărbații ei au dat deja uitării pe frații cei morți, dându-și osteala neîntrerupt să tragă foloase egoiste din situația economică anormală (nefirească), născută pe urma războiului. Iar femeile? Femeile lor culeg, smulg florile de pe mormintele bărbaților și filor lor căzuți în decursul

răsboiului și își împodobesc cu éle părul frizat după ultima modă strigătoare.

„Zece milioane de morți — cari astăzi sunt prefăcuți în pulbere: fost-au poate aceste zece milioane singura populație trează, sănătoasă, nobilă a Europei? Și sunt cei rămași numai oameni mistuiți de pofta de câștig, egoistă, și cari cunosc numai plăcerile fără de frâu? Sau este Europa aceasta, care joacă împrejurul sieriului propriu, un nebun, care ar trebui să fie legat în lanțuri?“

BGU Cluj / Central University Library Cluj

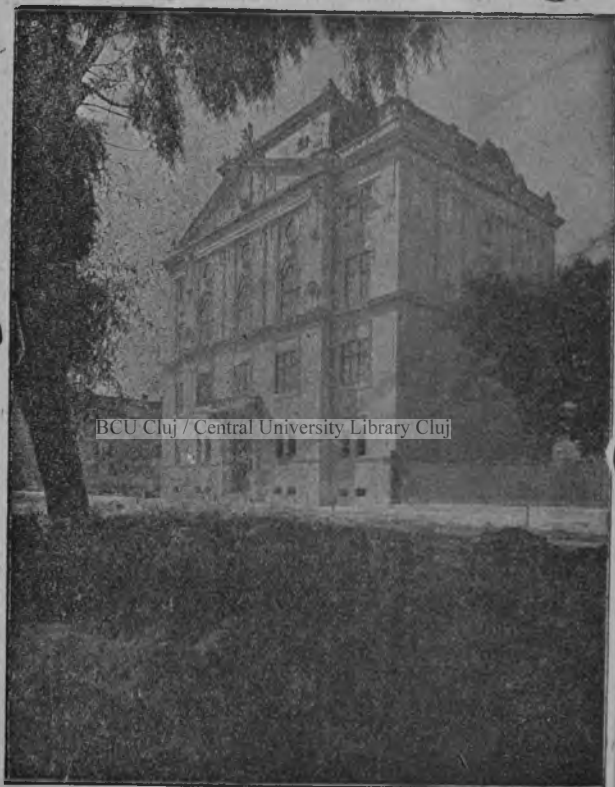
Cântă o fată.

*Deslănțuit din zare 'n zare
In brațul vântului pe mare
Mi-i sufletul pe veci supus*

*Și văduvindu-mi muta gură
S'a prins de-o floare de răsună,
Să-mi stea în crâng surâsul dus,*

*Iar pe-o căpișă de otavă
Imi arde inima bolnavă --
Cu soarele dela apus.*

Volbură Potană.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Muzeul „Asociațiunii“ (Sibiu).

Un stat doctoricesc pentru suflet.

Trebuie să recunoaştem că aproape toate învăţămintele noastre igienice şi profilactice (de prevenire a boalelor), privesc partea corporală a fiinţei noastre.

Adevărul răspândit în popor: „mens sana in corpore sano“,*) maximă, care însă nu exprimă totdeauna adevărul, a făcut chiar pe oamenii de specialitate (medici, igienişti, etc.) să se îndrepte cu răspândirea cunoştinţelor de igienă şi profilaxie numai asupra acestei părţi corporale.

Tratatele de igienă încă scriu foarte rar de igiena minţii, de igiena intelectuală sau de cea morală.

Aşa că astăzi, dacă am ajuns — să zicem — ca fiecare om să cunoască igiena şi să fie conştient de ceea ce este bun şi practic în păstrarea sănătăţii corporale, sunt puşini aceia cari ştiu cum să-şi conserve şi să-şi îngrijească partea mintală sau sufletească.

Este drept că bătrânii noştri nu aveau multă nevoie de recomandaţiuni sau pre-

*) Minte sănătoasă în trup sănătos. (Lafineşte).

scripțiuni pe pe tărâmul higienei mintale, întrucât necurățenia corporală din timpurile lor (chiar dacă exista) era mult suplinită de bunul simț și de curățenia morală și sufletească.

În trecut pare că se moșteneau pe o scară mai întinsă, instinctele și deprinderile bune, iar educația familiară și socială deși mai primitivă, totuș, se făcea așa fel, că: rușinea de sine, de familie sau de societate și mai presus de toate, teama de Dumnezeu, cântărea în mintea celuice vroia să săvârșească un act rău, mult mai mult decât frica unei pedepse judecătorești.

Astăzi împrejurările venite după marile catacisme sociale și mai ales după acest din urmă crâncen războiu, au transformat mentalitatea noastră, sufletul nostru, pot zice, chiar personalitatea noastră.

Deprinderile, instinctele, credințele bune ale înaintașilor noștri, au rămas numai din tărâmul istoriei, niște monede vechi prețidase, dar bune de așezat în muzeu; iar mărirea simțemintelor rele, bolnăvicioase chiar, (precum sunt: ura, invidia, răutatea, egoismul, orgoliul, vanitatea, etc.) întunecă judecata noastră și fac ca actele noastre

să poarte pecetea unui suflet înrăutățit, unui morav viciat.

Astăzi domnește un realism prea exagerat, care face ca orice idee, orice credință, pentru a fi luată în seamă, trebuie să fie dovedită cu prisosință și imediat; astăzi trăim într'un timp de materialism — pot zice brutal — care aduce comercializarea pe o scară întinsă, chiar a mărfii intelectuale și morale; astăzi târgul sentimentelor și a conștiințelor rămâne deschis la orice oră din zi și noapte.

Instrucțiunea din școli și chiar din afară de școli, devine lux, pe care nu ori care și-l poate permite; educația se prezintă ca o figură de paradă; morala, pedagogia, logica, ca niște științe din cele mai plictisitoare; credința ca un simplu exponent, care să ne scape a nu fi declarați atei; teama de Dumnezeu este luată în ironie, iar actul săvârșit contra legilor sociale sau judecătorești este privit ca o mică aventură, din care poate scăpa ori cine știe să se învârtască.

A descrie toate actele nesănătoase ivite de pe urma acestei schimbări mintale și sufletești, este a repeta cele ce se spun, se scriu și se văd zilnic.

A expune felul cum răspundem acestor acte nesănătoase, este a deschide sacul nemulțumirilor și acuzărilor, cu cari alimentăm zilnic patimile, învrăjbirea și ura dintre noi.

Că cele descrise de mine nu sunt frase de păr, exagerate, o dovedesc spusele unui mare poet indian Tagore, care vizitând după războiu neamurile din Europa și observând moravurile timpului, a declarat că nu țările acestui continent (european) pot impune o civilizație sufletească altor țări din lume. Le va putea da Europa acestor țări din alte continente o civilizație mecanică, dar nici odată una spirituală.

Se impune deci astăzi mai mult ca oricând să oprim puțin în loc *delectarea* corpului nostru și în special a simțurilor noastre pervertite cu tot ceea ce ar putea mări această pervetire și să ne îndreptăm atenția către partea morală, către partea sufletească a acestui corp.

Și medicina, care ar trebui luată, este cea următoare :

1. Să ne impunem o educație a voinței noastre așa ca să obișnuim creerul nostru să nu reacționeze imediat după orice impresiune sau o senzațiune, care atinge numai

simțămintele noastre (și care, după cum am spus, sunt aproape /bolnave), căci orice reacțiune pornită numai din aceste simțuri, nu poate fi tradusă decât prin acte impulsive, pătimășe, bolnăvicioase. Să avem răbdare și să lăsăm ca aceste senzațiuni să atingă grupul de celule din creier, în care e acasă judecata, raționamentul și actul pe care-l vom săvârși va fi negreșit un act cumpănit, plin de înțelepciune.

Să ne punem deci lacăt la gură contra oricărei critici, bârfeli și acușări scoase în grabă, numai prin simțemintele noastre rele, să ne păzim de orice scriere aprinzătoare, pornită tot dela repezeala acestor simțuri; să ne păzim, cu un cuvânt, de orice act ne-cugetat.

2. Să ne impunem o instrucție prin cetirea cărților bune și o educație a simțurilor pentru artă, pentru tot aceea ce face ca binele, frumosul și adevărul să se ia la întrecere. Numai astfel vom putea ușor înmormânta noile curente de artă (din pictură, poezie, proză, etc.), cari sunt produsul simțemintelor bolnăvicioase ale vremurilor și cari umplu cu belșug fie de o parte saloanele de expoziție, fie de alta coloanele din anumite jurnale și reviste, zise literare.

3. În sfârșit să menținem și să susținem cu devotament, propagarea științelor idealiste, singurele, cari fac inima și spiritul viu, totdeauna dornic de a înțelege, de a cunoaște, de a iubi, de a ne face mulțumiți cu puțin, cu un cuvânt de a ne înălța sufletește.

Iar în viața de toate zilele, acolo, unde suntem siliți de împrejurări, să aplicăm în mod practic științele pozitive, să ne disciplinăm intelectul așa, ca să putem vedea în orice întreprindere, neplăcerile ce le-am avea și le-am cauza de pe urma egoismului și a concurenței necinstite, neplăceri, cari nu pot decât să aducă învrăjbiți și ură între noi.

Nu am pretenția ca prin această scurtă receptă să pot trata complect greaua problemă morală și sufletească a timpului de față. Cred că cele spuse pot fi niște sâmburi higienici și profilactici, sâmburi, din cari să se desvoalte mai târziu roadele îndreptărei și regenerării noastre.

Fie ca acești sâmburi higienici morali și intelectuali să pătrundă în inimile acelor ce cu adevărat au nevoie de puteri sufletești, cu cari să poată înfrunta greutățile zilelor de astăzi și cu cari să poată prepara zilele mărețe de mâine.

Dr. G. Preda.

directorul desp. Sibiu al „Asociațiunii”

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Soldat român (Dorobant).

Sfaturi

date *femeilor*, de societatea, care luptă împotriva beuturilor spirtoase, pentruca să poată femeile să rejină pe bărbați dela beutură.

Iată ce sfaturi minunate dă societatea într'o scriere volantă" (fidulă de dat din mână 'n mână): 1. Pregătește bărbatului tău o casă curățică, prietinoasă, că să-i tihnească în ea și învață-ți copiii să te asculte. 2. Ferește-te ca de foc să-i pricinuești bărbatului necaz și zile amare când e acasă, pentru oricare lucru de nimic. 3. Vorbește cu bărbatu-tău despre foarte întâmplările însemnate, din viața comunală, din breasla voastră și chiar și din viața politică, adecă despre cele ce se petrec în lume. Cetește cu bărbatu-tău, sările, câte o carte bună sau câte o foaie aleasă. 4. Bucură-te cu bărbatu-tău și cu copiii tăi de frumusețile naturii și de frumusețile unei icoane, unei zugrăveli frumoase. Plimbați-vă împreună, duceți-vă la șezători de ale caselor culturale sau naționale. 5. Lasă pe copiii tăi să cânte din gură și să cânte din fluiet sau din vioară (ceteră) sau din alt instrument. 6. Ca o gospodină bună — dă bărbatu-tău mâncări gustoase și nutritoare, la ceasuri

hotărîte. O femeie, care fierbe fără de cap
 își mână ea singură bărbatul în restaurant
 și crâșmă. 7. Fii foarte cruțătoare cu sarea,
 piperul și alte dresuri — de soiul acesta —
 fiindcă ele trezesc setea. 8. Dă sau adu
 bărbatu-tău când lucră cafea ori ceai. 9. Nu
 adu acasă nici un fel de alcool. Ai în
 schimb beuturi minunate, lipsite de alcool:
 cafeaua, ceaiul, cacao, laptele bătut, apa
 proaspătă cu suc de lămâie. 10. Nu bea nici
 tu, acasă și în birt, beuturi alcoolice și dă
 o pildă bună astfel bărbatului și copiilor tăi.
 11. Ține departe de casa voastră pe oamenii,
 cari iubesc glăjuța și vorbese ușuratec
 despre beutura. 12. Fă ca bărbatul tău, chiar
 și dacă nu este beutor, să se înscrie într'o
 societate de oameni, cari se rețin dela be-
 utură (Ordinul Bunilor Templieri). 13. Spri-
 jinește cu vorba și cu fapta activitatea so-
 cietăților de abstenență (a aceloră cari se rețin
 dela beuturile spirtuoase). 14. Inscribe-te și
 tu într'o societate ca aceasta. 15. Pregătește
 cărările pentru o reținere dela beuturile
 spirtuoase, pe cât te ajută puterile, pentrucă
 dacă te dai împăcată, închizând un ochiu —
 deschizi ușile necumpătării. 16. Nu pierde
 nici când toată nădejdea în ajungerea sco-
 pului tău.

H. P.-P.

Adevărate minuni.

Zice unul și altul că nu se întâmplă minuni în ziua de astăzi. Firește, dacă nu vrei să recunoști odată cu capul că pot să se întâmple minuni și dacă surâzi de-a călare la ori-ce ți-ar spune cineva — nu-s minuni pe lume! Dacă apleci însă urechea la veștile, cari ți-se împărtășesc în anii din urmă și dacă le cântărești greutatea, iar mintea sănătoasă judecă — ești silit să mărturisești: noi ne jucăm cu minunile!

Căei ce alfa decât minuni sunt chiar și numai invențiile (născocirile) din ultimii patruzeci de ani: electricitatea prinsă și pusă chiar și în slujba bucătăriei (să poți călca rufe, să poți fierbe fără lemne); telefonul; fonograful (redarea glasului omenească și a muzicii cu ajutorul unei plăci sau unui cilindru, care se învârtă); automobilul; cinematograful; razele X ale lui Roentgen (cu ajutorul cărora poți vedea prin lemn și prin carne osul omenească); aviațiunea (sborul omenească în aier) și — acum, mai pe urmă, telegrafia și telefonia fără fir?

În America își cumpără în ziua de astăzi lumea pe capete aparate de telefon

O Sălișteană frumoasă

fără de fir. Le poți avea cum ai bunăoară aparatele de fotografiat. Te duci acasă, după ce te-ai abonat la o gazetă, care îți spune când și de unde poți să asculți ceva la telefonul fără fir și — ca la o poruncă prea înaltă — după ce ți-ai așezat aparatul așa ca să poată prinde valurile de lungimea cutare și cutare din aier — asculți veștile dorite. Neguțătorii fac cunoștință cu prețurile ultime, jucătorii la bursă cu cursul dolarului, muzicanții aud concerte minunate. — Până chiar și romanul-foleton îl cetește redactorul în pâlnia aparatului, într'o redacție din Chicago!

Și Europa nu se va lăsa mai pe jos și mâne-poimâne o se ne crucim de ce are să ne fie dat să auzim pe telefonie fără fir. Așa s'a putut auzi în Franța întreagă, în luna Martie, anul 1923, tot ce s'a rostit la universitatea vestită din Paris (Sorbona), la serbarea dată în cinstea scriitorului Renan. În apropiere de Berlin s'a înființat o stațiune principală de telefonie fără de fir, pentru Germania întreagă.

Te abonezi ca la lumina electrică. Primești în casă o cutie plombată, ca să asculți mai apoi concerte, conferențe, știri din lumea întreagă.

Ascultați un program de peste săptămână, la care te poți abona: Duminică seara: concert cu orchestră; Luni: o conferință științifică; Marți: ceva umoristic; Miercuri: o conferință din viața socială; Joi: cântări sau o conferință, lectură din partea unor autori de samă; Vineri: conferință ținută de un bărbat politic de samă; Sâmbătă: conferință economică sau prelegere pentru neguțători.

Spuneți dacă nu e minunat lucru să așculți toate astea acasă! Mâne-poimâne vei auzi discursurile electorale acasă și vei vota tot astfel!...

Măi calice!
 Nu te plânge,
 Fiindcă n'ai cu ce trăi.
 Celee lucră cu 'ncordare
 Are la chemir parale
 Și nu are supărare.
 Apucă deci lucru 'ndată
 Nu ședeă gură căscată,
 Căci te râde lumea toată.

Moșul.

Un sfat înțelept.

„Diața ne prilejește ceasuri minunate și bucurii strălucite, iar între ceasurile acestea puține sunt ceasurile, cari să ne poată mișca mai nobil și mai înălțător, ca ceasurile hărăzite contemplației, observării cu atențiune, a plăsmuirilor de pe planeta Marte, într'o noapte curată de vară. E într'adevăr vrednic de deplâns că au simțit atât de puțini oameni această bucurie: să vadă în față-le o lume, o altă lume, cu continentele ei, cu mările ei, cu țărnișii ei, cu insulele ei, cu gurile râurilor ei, cu ținuturile ei de zăpadă, de-ți iau văzul — așa, cum se învârte în jurul ei lumea aceea încet, încet, sub ochianul nostru — un pământ mic, în spațiul îndepărtat al ceriului“.

Gândirea aceasta a așternut-o pe hârtie un mare învățat francez. Îi zice *Camil Flammarion* și este unul din cei mai mari astronomi, adevărat învățat, care se îndeletnicește cu mersul și scrutatul stelelor, al norilor și al întrebărilor, pe cari și le pune creierul omenesc în legătură cu ele.

Ce vrea să ne spună Flammarion cu rândurile de mai sus? Vrea să ne îndrepte

privirile spre cerul înstelat și să ne atragă luarea-aminte asupra împrejurării că suntem atât-de mici, vai, atât de mici, noi, oamenii, față de bolta cerească! Ne poruncește să privim prin ochian, prin sticla măritoare, și să înțelegem că mai sunt *alte* lumi, necunoscute de noi, că noi suntem musculițe de o zi pe scoarța noastră de pământ. Să nu fim prea încrezuți, să nu ne sumețim și — amăsurat adevărului câștigat în urma scrutării văzduhului — să ne orânduim și viața noastră de oameni.

Sunt oameni, cari au orizontul lor, cerul lor de vedere, cât le ține lungul nasului. Alții se cred învățați minune-mare dacă le ajunge orizontul cât pot să vadă ei din elopotnița bisericii satului lor. Iară alții cred că au apucat pe Dumnezeu de-un picior dacă au orizontul cât e de largă țara lor.

Camil Flammarion dă sfatul oamenilor: luați ochianul în mână și pricepeți cât sunteți de pitici! Mai sunt lucruri, de cari nici n'ați visat!

Cu asta nu vrea să ne descurajeze; ei — dimpotrivă — vrea să ne îndemne: fiți *oameni!* Înțelegeți-vă! Căutați ca viețușoara să vi-o orânduți cât mai bine! Nu cu hâr-

joneli, nu cu clevefe murdare, nu cu hămăit
de fun, care rătează totul din cale — ci
frățește, spre binele obștesc, pentrucă...
ei, pentrucă aveți o viață atât de scurtă și
sunteți ca nește efemeride, adică întocmai ca
nește musculițe, cari trăiesc o singură zi...

Gândește, cetitorule, dacă n'are dreptate
cu sfatul lui. Atunci, ce-i de făcut?...

H. P.-P.

TRANDAFIRUL.

Pe patul din grădină, de flori încântătoare
— Albastre, roșii, albe, verzui și violete,
Ce surâdeau din straturi frumoase și cochete —
Creșcuse trandafirul stingher, mai, la răcoare.

Veneau la el albina și fluturul cu sete
Și gândăcei de aur veneau cu mult'ardoare,
Să-i soarbă tot parfumul și mierea nutritoare
Și fetele să-l pună în glastre ori în plete:

Susaiul și urzica nu prea-l vorbeau de bine,
Căci pentru el adesea li se plivea tot firul.
Și mai avea la spate dușman un mărăcine.

Prieten drept, statornic, i-a fost doară zefirul.
El îi purta mireasma, spunând la orișicine,
Că cea mai dulce floare pe lume-i: trandafirul.

AURELIA POP.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Lucrătoare în „Atelierul de fesături și cusături românești” din Orăștie.

Steaua Magilor.

Pe cerul nopții s'a ivit o stea
 Mai vie decât celelalte toate.
 Pe cerul nopții lumina o stea,
 Argint curat de raze 'mprăștia
 Și par'că tot mai mult s'apropia
 De drumurile noastre 'nsângerate.

Când o văzură înțelepții magi
 S'au bucurat cu bucurie mare.
 Când o văzură credincioșii magi
 Au pus merinde grabnic în desagi,
 Au sărutat acasă pe cei dragi
 Și au pornit spre răsărit de soare.

În ieslea oilor s'a întrupat,
 În chip de prunc, dumnezeiescul tată.
 În ieslea oilor s'a întrupat
 La stâna unui om sărac, în sat,
 Și magii pruncului s'au închinat
 Cu suflet bun, cu inimă curată.

Bogate daruri magii l-au adus
 Un bulgăre de aur și tămâie.
 Boga'te daruri magii l-au adus
 Mirositoare smirnă lui Isus,
 Ca să-i sfințească dar cerese de sus
 Și harul sfânt cu dâșii să rămâie.

O, steaua 'mpărăției lui Hristos,
 În suflet o purtăm noi, mic și mare.
 Dar steaua 'mpărăției lui Hristos
 S'a îngropat în valul furtunos
 De patimi și de euget ticălos
 Ce bântuie urlând în fiecare.

Cum caută minerii în pământ
 Să afle aur și argint să scoată,
 Cum caută minerii în pământ,
 Așa să căutăm plini de avânt
 În sufletele noastre aur sfânt,
 Să-l desgropăm, bucată cu bucată.

Și dacă aurul nu e curat
 Să-l curățim de pietre și de sgură.
 Și dacă sufletul nu e curat
 Să-l curățim de patimi și de ură,
 Să împlinim ce spune în scriptură
 Cuvântul lui Hristos adevărat.

Și astfel înoiți vom birui
 Durerile vieții trecătoare.
 Și astfel biruind ne-om înoi,
 În suflet ca pe cer va străluci
 Lumina stelei ce nu va pieri,
 Nici în viața lumii viitoare.

Volbură Poiană.

Cătră fiul meu Ioan

— Din scrierile lui Claudius —

Dragă Ioane! Pe încetul se apropie vremea ca să mă duc pe drumul de unde nu mai este întoarcere.

Nu te pot lua cu mine și te las într'o lume, în care sfatul bun nu este de prisos.

Nimenea nu este înțelept din copilărie. Vremea și experiența ne învață aici și măsură aria. Eu am văzut lumea mai îndelung decât tine. De aceea vreau să-ți dau un sfat și să-ți spun ce m'a învățat vremea pe mine. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nimic nu-i mare ce nu este bun și nimic nu-i adevărat ce nu ființează.

Omul nu este acasă în lumea asta. Lumea e prea puțin pentru el și ceea ce nu se vede, nu vede și nu cunoaște. Nu este tot una dacă merge în dreapta ori în stânga, totuși, nu te lăsa păcălit a crede, că el își poate da însuș sfat și că știe pe ce drum are să meargă.

Ține-te cu mult mai bun, decât să fii în stare a face rău.

Nu-ți lega inima de nici un lucru trecător.

Adevărul nu se întocmește după noi, fiul meu. Noi trebuie să ne întocmim după el.

Ceeace vezi, vezi și folosește-te de ochii tăi, iar în ceeace privește cele nevăzute și veșnicia, ține-te de Sfânta Scriptură.

Să nu te ferești de nimenea așa de mult, ca de tine însuși! În noi locuiește judecătorul, care nu înșeală și de glasul lui trebuie să ascultăm mai mult ca de laudele lumii în tregi. Pune-ți la inimă, fiul meu, să nu lucrezi în contra sfatului lui și de ceeace faci și ai de gând să mai faci, întreabă-l mai întâiu, pe el de sfat.

Învăță bucuros și alții și unde auzi vorbindu-se de înțelepciunea, de fericirea oamenilor, de lumină și virtute, ascultă cu sânguință. Dar nu crede numaidecât, și tuturor, ceeace auzi, pentru că nu toți norii cuprind apă.

Mulți cred că au deja un lucru dacă vorbesc de el. *Vorbele sunt numai vorbe* și unde se spun repede și cu ușurință, păzește-te. Deoarece caii, cari trag după sine carul cu poveri, umblă la pas.

Când cineva vrea să te învețe înțelepciune, uită-te în fața lui. Dacă se ține om mare, de-ar fi ori cât de învățat și vestit,

lasă-l să facă ce-i place. Ceeace nu are cineva, nu o poate da nici altora. Nu este înțelept cela-ce se ține că știe, ci acela care-i pătruns de neștiința sa, și fără deșertăciune.

Dacă te interesează înțelepciunea, caută-o pe ea, nu interesele tale, înfrânge-ți voia și așteaptă cu răbdare urmările.

Nu desprețui nici o religie, pentru că tu nu știi, ce poate fi ascuns sub icoane neînsemnate. Este ușor a desprețui, dar cu mult mai bine a ști.

Nu învăța pe alții, până nu ești tu învățat.

Apără adevărul, dacă poți, și suferă să te urască pentru el.

Fă ceea ce este bine, în tăcere și nu purta socoteală ce urmează după aceea.

Să vrei numai *într'un fel*, dar aceasta din *toată inima*.

Îngrijește-te de trupul tău, dar nu ca și când el ar fi sufletul.

Fii cinstit către fiecare, dar nu te încrede ori-cui.

Nu te amesteca în treburile altora, dar ale tale săvârșește-le cu sârguință.

Cinstește pe fiecare după starea lui; se va rușina singur dacă nu merită cinste.

Nu te face datornicul nimănu, dar fi

prevenitor cătră toți, ca și când ar fi creditorii tăi.

Nu voi să fii totdeauna marinimos, dar drept, totdeauna.

Ajută și dă bucuros, dacă ai, dar prin asta nu gândi că te-ai ridicat mai presus și dacă nu ai, bea o gură de apă și nu te ținea mai prejos.

Nu te ținea de pulpana nici unui om mare.

Nu ședea unde șed cei batjocuritori, pentrucă ei sunt ființele cele mai ticăloase.

Nu prețui pe ceice fățărăse pietate, ci pe temătorii de Dumnezeu, și pe aceștia îi urmează.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Un om, care are adevărată frică de Dumnezeu, este ca soarele, care lucește și 'ncălzește, și dacă nu vorbește.

Fă eeeace este vrednic de răsplată, dar tu nu cere răsplată.

Dacă ai vre-o supărare, roagă-te lui Dumnezeu.

În inima ta să ai totdeauna un gând bun.

După-ce voiu muri, închide-mi ochii și nu mă plânge.

Ajută pe mamă-ta, până trăiește, și-o îngroapă lângă mine.

Moșul.

Din vremea veeche a breslelor.

Dintr'o scriere jubilară, la aniversarea de 500 ani a breslei ciobotarilor din Dresda, se publică următoarea istorioară plină de înuățăminte pentru economia națională. — S'a întâmplat în 1578. Principele alegător s'a mâniat foc pentru prețurile mari ale ciobotarilor și a cerut Consiliului din Dresda să-i facă un raport amănunțit despre starea acestei industrii. Oamenilor dela Curte le venea prea greu să plătească pentru o păreche de ciobote de călărit, până în genunchi, 2 floreni, în loc de 26—27 groșițe, cum plăteau odată.

Consilierii, ca să nu se strice nici cu Curtea, nici cu ciobotarii, au hotărât ca aceștia să lucreze pe probă. Doi „ciobotari jurați dela Curte“ cumpărară dimpreună cu cel mai bătrân dintre profesioniști: o piele mare de bou, cu 3 floreni, 2 de vacă, una cu 2 floreni 6 groșițe, cealaltă cu 1 floren 17 groșițe. Peile au fost duse la sfat și aici, în fața consilierilor, au fost prețuite în fața alor doi argăsitori jurați, dupăce cu toată cinstea, li-s'a tras luarea aminte asupra „jurământului depus la Curte“. Tot în chipul

acesta s'au cumpărat piei de oaie și de vițel, materialul pentru pregătirea pieilor, rășina, inul și așa. În fața a doi consilieri s'au tăiat apoi 26 părechi de ghetе, 15 părechi ghetе bărbătești, 8 părechi femeiești, 2 pentru băieți, una pentru fete. Cinci calfe au dat gata într'o zi cele 26 părechi de ghetе. O calfă căpătă pe săptămână o simbrie de 4 groșițe, afară de mâncare, făcea la zi (socotit florenul 21 groșițe à 12 finici) 8 finici, astfel că 5 calfe au căpătat pentru lucru 3 groșițe și 4 finici. La dejun și prânz s'a cheltuit pentru doi maisteri și cinci sodali 1 fl., 3 groșițe și 5 finici, dintre cari 4 groșițe, 9 finici pentru un crap, 4 groșițe pentru 6 funți carne de vită, 11 finici pentru carne de vițel, 6 groșițe pentru bere. Toate cheltuelile, pentru piele, celelalte trebuincioase, sâmbrie și altele, s'au ridicat la 10 fl., 8 groșițe pentru fiecare păreche de ghetе însă la 8 groșițe și 4 finici. Fiindcă singuraticiele feluri de ghetе au preț deosebit, Consilierii au poruncit ca maestrii jurați să facă o nouă prețuire cu bătrânii breslei, firește pomenindu-le iară de jurământul lor. Prețul total pentru cele 26 părechi ghetе s'a statorit cu 7 fl., 14 groșițe și 3 finici.

Dacă se scade suma aceasta din suma de 10 fl. 8 groșițe, plătită pentru material și cheltuieli de lucrare, se vine o cheltuială mai mare cu 2 floreni, 14 groșițe și 9 finici. Astfel plângerile împotriva prețurilor prea mari s'au dovedit fără de temei. — Oare, când s'ar face astăzi a probă de confecționare, la ce rezultat s'ar ajunge?

Moșul.

CÂNTEC.

Mi-am găsit mândra la poarta

BCU Cluj / Centrul de Cercetare Literară Cluj

Gura-i o cireasă coaptă

Păru-i spic de grâu.

Și în ochii ei culoare —

Cer de primăvară —

Focul razelor de soare

Care te 'nșioară.

M'a privit cu duioșie

Zina frumuseții

Și-a dat gura pradă mie,

Focul tinereții.

După ce ne-am strâns la piept

A plecat spre moară

Mi-se pare-un veac s'aștept

Până mâine seară.

I. VASIAN.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dr. Ion Boreea.

Sunt mult mai mulți „corbi albi“ în mijlocul po-
arelor învrășmășite, în mijlocul claselor sociale,
mijlocul religiunilor. E vorba să le dăm mai multă
cultare de aici înainte -- altfel vor eroneăni, iarăș,
bil negri peste oameni cosiți de mitraliere...

H. P.-P.

Sfaturile doctorului.

Fii cumpătați; măncați numai când vă e foame și încetați, cum vedeți că v'ați săturat. Alegeți mâncări sănătoase, bine fierte și nu prea pipărate și ardeiate. Măncați încet. Nu stați prea mult la masă, nici nu vă îmbuibați cu tot felul de mâncări. Corp sdravăn are acela care se mulțumește cu o hrană simplă, care mănâncă la ceasuri regulate și nu mănâncă între mese.

Apa curată e cea mai bună beutură. Cea limpede și fără nici un gust e cea mai bună. Dacă locuitorii dintr-o localitate au dinți albi și ochi sănătoși, atunci să știți că apa e bună. Dinții negri și stricați nu dovedesc totdeauna că e apa rea. Fumul, tutunul, beuturile spirituoase produc adesea aceste efecte rele. Dacă legumele fierb lesne, dacă săpunul se topește repede în ea, dacă albia apei e curată și dacă în jurul fântânii nu cresc trestii, nici mușchi, apa e bună.

Vinul beut cu măsură e o beutură bună, dar nu trebuie să bem prea mult. Copiii e mai bine să nu bea.

Rechiturile sunt beutura cea mai nefolositoare și mai periculoasă, mai cu seamă când le bei pe nemâncate.

Cele mai multe boale ale copiilor vin din lipsă de cumpătare la mâncare.

Părinții trebuie să bage de seamă să nu-i lase să mănecă prea multe legume făinoase și să nu-și încarce stomacul cu poame verzi.

În afară de aceasta, de oarece copiii sunt supuși, mai cu seamă primăvara, la anghine, friguri și pojar, și alte asemenea boale, trebuie să nu le dea de loc în timpul acesta beuturi spirituoase și să-i hrănească, pe cât se poate, cu mâncări substanțiale.

Copiii bolnavi trebuie despărțiți îndată de cei sănătoși.

Ceaiul și cafeaua ajută la mistuire și sunt folositoare persoanelor mai în vârstă.

Pentru copii de obicei nu sunt bune, căci le strică sistemul nervos și produc tremurături.

„Nobil să fie omul,
Gata de sprijin și bun,
Asta e doar
Tot ce-l desparte
De-alte ființe
Câte cunoaștem“.

Goethe.

Ce cere planul generalului american Daves?

Și țărăzii români trebuie să știe ce cere „planul Daves”, despre care s'a vorbit așa de mult în timpul din urmă, de aceea lăsam să urmeze informațiunile următoare.

Le luăm după o bună revistă franțuzească, numită: „Știu toate”.

Generalul american Carol Daves a primit încredințarea din partea comisiei Reparatiunilor (Societatea Națiunilor) să aștearnă pe hârtie cam cât crede că ar fi cu cale ca să plătească Germania desdăunare de războiu. Iată ce a cerut:

A.) Din *bugetul general al Germaniei* (1925-6) 250 milioane de mărci-aur; în 1926-7: 110 milioane: în sfârșit va ajunge suma la 500 milioane în 1927-8; 1 miliard 250 milioane mărci-aur în anul al 5-lea și în anii următori.

B.) *Din căile ferate germane*. Căile ferate germane se prefac într'o societate anonimă, care va da aliaților pentru 11 miliarde de mărci-aur obligații hipotecare de primul rang, cu 5%, pe lângă 1% pentru amortizare. Redus la început, întregul rămășițelor va ajunge la sfârșit, începând cu anul al 4-lea, la suma globală de 660 milioane de mărci-aur.

C.) *Din transporturi.* După 1924-5 va da impozitul acesta o anuitate de 290 milioane de mărci-aur.

D.) *Din industrie.* Pentru reparațiuni sunt prevăzute cinci miliarde de obligațiuni industriale. Obligațiunile acestea aduc interese de 5% pe an, pe lângă 1% pentru amortizare, adică 300 milioane de mărci-aur pe an.

Aliații iau sub supravegherea lor, sub titlul de control, anumite isvoare de venit ale Germaniei (vămile, alcoolul, tutunul, berea, zaharul).

La cele 2500 milioane de mărci-aur, cari vor ieși din diferite isvoare înșirate până acum și cari vor fi vărsate în fiecare an din partea Germaniei, aliaților, se vor putea adăoga — în caz că Germania va avea ani de o prosperitate deosebită — alte sume de bani, fixate unui indice special: *indicelui prosperității.*

Da să zică: Germania are, deocamdată, să dea, în fiecare an o rentă de 2500 milioane de mărci-aur — în decursul unui period de ani ce are să fie hotărît încă.

În schimb — și ea să poată Germania să facă față termenelor de plată — prevede planul Dawes ca:

1. Germania să-și recâștige unitatea sa economică; va avea de aici înainte la libera sa dispoziție toate izvoarele de bogăție ale Ruhr-ului și căile ferate ale ținutului Rin;

2. Aliații au să-i ușureze acordarea unui împrumut de 800 de milioane de mărci-aur, ca să-și stabilizeze și să-și însănătoșeze moneda sa prin înființarea unei bănci de emisiune (400 milioane) și ca să poată ținea piept cu cheltuielile ce trebuie să le facă imediat; realizarea echilibrului bugetar 1924-25 (400 milioane)

Până aici informațiile revistei franțuzești.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Lui Avram Iancu.

Te-au schinjuit, răsându-ți dârz în față
Și „visător” ți-au zis, când la copii
Priveai și te ’ntrebai: „avea-vor zi,
Trăind ca frați?” Acum ziua ne ’nvață
Că adevărul nu-l poți gătui!...

„Eu nu sunt Iancu, sunt doar’ umbra lui!”
În noaptea minții te ’ncercăi s’o spui —
Acuma umbra ta uriașă să crească
În întregita Țară Românească —
Tu, ce te-ai ars pe rug pentru dreptate,
Visând între popoare — un simț de frate! —
Și suflul tău Dreptatea s’o învile —
Dând Țării sănătoasă temelie!..

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AVRAM IANCU

Spre o lume mai bună.

Din 3 până în 5 Octombrie 1924 s'a ținut în minunatul oraș Praga, astăzi capitala Republicii cehoslovace, un congres, despre care trebuie să ia cunoștință și cetitorul român.

Cele ce vor urma n'are să le priceapă fiecare, la întâia opinteală, fiindcă nu se citește ușor, ca o poveste, dar — ca să ai puțința să stai de povești — trebuie să-ți pui la inimă multe din adevărurile tălmăcite în cele ce urmează. Numai așa îți dai și tu osteneala să primenești lumea asta, plină stup de nemulțumiri.

Au luat parte 1100 de trimiși, făcând parte din 28 naționalități, la congresul acesta. Ca patron de onoare au ales pe de toți iubitul președinte al Republicii, pe Masaryk, căruia, pe drept cuvânt, îi spun cehii: „tăticul Masaryk“.

Cu ce și-a bătut capul delegații aceștia? Mai întâi n'au început să se ploconească înprumutat și nu s'au salutat cu discursuri chilometrice, cum se obicinuieste la multe congrese, unde se fură timpul lui Dumnezeu, ci s'au apucat de lucru din greu. Temele ce

urmau să se discute fuseseră stabilite de cu vreme, încât desbaterile au început în ziua dintâi.

Cu declarația următoare și-a început lucrările:

„Congresul internațional de politică socială constată cu satisfacție renașterea vieții, în toate țările, a mișcării în folosul protecțiunii muncitorești și a legislațiunii internaționale a muncii.

„Prezența în (orașul) Praga a 1100 delegați, reprezentanți a 28 naționalități dovedește ce acțiune folositoare poate fi, de pe acum, exercitată (indeplinită), asupra opiniei publice (părerilor publice).

„Congresul își exprimă dorința cu puterile sale, grupate și organizate din ce în ce mai mult, să-i permită să realizeze, în întregul său, programul schițat la congresul din Zürich, în 1897, și consacrat (sfințit) prin iscălitura guvernelor în Tratatul de pace (de la Versailles).

„Printr'o încordare energetică și perseverentă, (care dăinuiește), deciziunile conferențelor internaționale de muncă vor avea cele mai mari șanse de a fi (puțințe de realizare), de acum încolo, ratificate din partea guvernelor și realizate în faptele lor.

„Dar congresul crede de datorința sa de a signala (arăta) mai cu seamă opiniei publice din toate țările nouăle probleme ale viitorului, pe care i le-a adus, într'acelaș timp, organizarea producției și dezvoltarea conștiinței muncitorești.

„S'a născut o politică socială nouă!

„De la protecția trebuincioasă (necesară) și mai întâi de toate a copiilor, a femeilor, a nefericitorilor salariați ai fărăilor înapoiate, politica aceasta socială nouă se estinde până la afirmarea drepturilor producătorului, manual și intelectual, în opera produsului și în economia generală.

„Politica aceasta socială tinde să precizeze (hotărească) și să realizeze (pună în practică) aceste drepturi în toate domeniile (fărămurile): reglementarea muncii, asigurările sociale, emigrarea, etc.

„Congresul a fost de părere că imediat s'ar putea studia și adopta măsuri precise (hotărâte) asupra: zilei de opt ceasuri de lucru, asupra participării muncitorilor la conducerea economiei și la prevenirea lipsei de lucru (a șomajului)“.

Rugăm pe cetitor să își ascuță urechea când aude vorbindu-se despre întrebările de mai sus și să ia la cunoștință ce au hotărât unii din conducătorii chemați, din toate statele, dând mai departe, în pături cât mai largi, la noi, punctele de mănecare cele nouă, ale celor hotărâte la congres.

Este vorba doară de conștiința omească din zilele noastre, care caută să se trezească din amorțeală și vrea să apuce pe cărarea cea dreaptă, ca să nu mai ajungem la sălbaticile vărsări de sânge nevinovat.

Ar duce prea departe să înșirăm aici toate desbaterile, ne mărginim să traducem hotărârile cele mai de căpetenie.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Profesor Nicolae Iorga.

Congresul a luat următoarea rezoluțiune în privința *zilei de muncă de 8 ceasuri*:

„Luând în vedere că ziua de 8 ceasuri a avut ca efect să îmbunătățească sănătatea muncitorilor, să le permită să își consacre puterile mai mult ocupațiilor familiare și la instrucțiunea profesională și generală, și, sporind sentimentul demnității lor, le-a dat o valoare profesională și cetățenească mai mare;“

„luând în vedere că este dovedit că, deparțea de a scădea automat producțiunea, ziua de 8 ceasuri este capabilă (în stare) de a îndemna (de a stimula), mai cu seamă de când aplicarea ei a fost întovărășită de o organizație mai metodică a muncii sau de o perfecționare a utilajului (a sculelor de lucru);

„luând în vedere că valoarea socială a zilei de 8 ceasuri este așa de mare, încât dificultățile (neajunsurile) de ordin economic, politic sau financiar n'ar putea îndreptăși, în diferitele țări, măsurile, cari riscă (amenință) de a aduce cu ele părăsirea generală a regimului și de a provoca turburări sociale;

„Congresul, conștinș că cel mai bun mijloc de a garanța în toate țările menținerea regimului de 8 ceasuri este acela de a obține dela guverne un *angajament internațional* — pretinde ratificarea imediată și fără de rezerve a convenției din Washington, din partea tuturor statelor membre ale organizației internaționale a Muncii“;

„Cere, dealtfel, adoptarea unei *legislațiuni la fel din partea celorlalte state*.“

„Congresul recomandă ca folosul celor 8 ceasuri să se întindă peste toți muncitorii, pe calea convențiilor internaționale și cu adaptările trebuincioase,

după o anchetă asupra celor mai bune mijloace de a practica această trecere“.

„Totodată cere ca să se reguleze printr'o convenție internațională *maximum-ul' ccașurilor suplimentare, repaosul săptămânal și vacanșele muncitorești*“.

Textul acesta a fost aprobat cu *unanimitate*.

În România nu avem o clasă de muncitori de fabrici prea numeroasă, fiind o țară mai mult agricolă — cu toate acestea va fi bine ca punctele de vedere ale congresului să le luăm la cunoștință și să le aplicăm acolo unde se pot aplica.

„Un mare fapt stăpânește astăzi viața socială modernă; *muncitorii au o conștiință din ce în ce mai clară (lămurită) despre valoarea muncii manuale și intelectuale (cu creierul) în producțiune. Din cauza aceasta trebuie să recunoști faptul ca legitim (îndreptățit) și să garantezi în organizația păcii dreptul de reprezentare a tuturor intereselor, drept eerut de multă vreme, și cu succes, din partea sindicatelor. Trebuie să acorzi tuturor muncitorilor, în toate ramurile vieții economice, în producție, în comerț, la transporturi, în agricultură, o influință asupra organizării și la direcțiunea economiei. Dacă singură munca este capabilă (în stare) de a salva economia, aceasta are trebuință de muncitori îndrăgostiți de misiunea lor și interesați la producția și de profesiunea lor.*

„Prin urmare: congresul salută cu bucurie *instituția consiliilor de întreprindere* în mai multe țări ale Europei, instituție, căreia i s'a asigurat de pe acuma

reușita. Adusă în acord cu mișcarea sindicală — instituția consiliilor de întreprindere poate să asigure muncitorilor executarea drepturilor lor sociale și poate pune la dispoziția vieții economice o nouă putere creatoare.

„In general, e de părere congresul internațional de politică socială că este folositor ca *muncitorii să fie chemați să colaboreze*, atât în cadrul profesioniilor lor, cât și în acela al țării lor, *la organizarea metodică*, pe care o reclamă o *producțiune mai bună și sporită*. Spre scopul acesta cere ca să se pună în întreprinderi, pe cale legală, adaptându-le circumstanțelor naționale (potrivindu-le referințelor naționale), organisme de reprezentare ale muncitorilor și ale funcționarilor, chemați să vegheze, în înțelegere cu organizațiile sindicale, ca să se execute clauzele (condițiile) contractului de muncă, să colaboreze la stabilirea și la menținerea regulamentului atelierului, în chestiunile ce se raportează, în special, la fixarea ceasurilor de odihnă, a concediului și a vacanței, la menținerea minimumului de salarii înscrise în convențiile colective, la metodele și la măsurile de igienă, de prevenție a accidentelor și a boalelor profesionale, la întreținerea și la transformarea utilajului (uneltelor de lucru) și la educația industrială și tehnică.

„Congresul este de părere că, pe lângă cererea acestor organisme, *colaborarea organizațiilor sindicale, muncitorești și patronale* în chestiunile importante de politică socială și economică, ar trebui favorizată. În scopul acesta ar trebui să se prevadă cererea de organisme speciale, ținând mereu seamă de consiliile de întreprindere ale, căror bază, compoziție și

competențe ar trebui să se reguleze după circumstanțele naționale“.

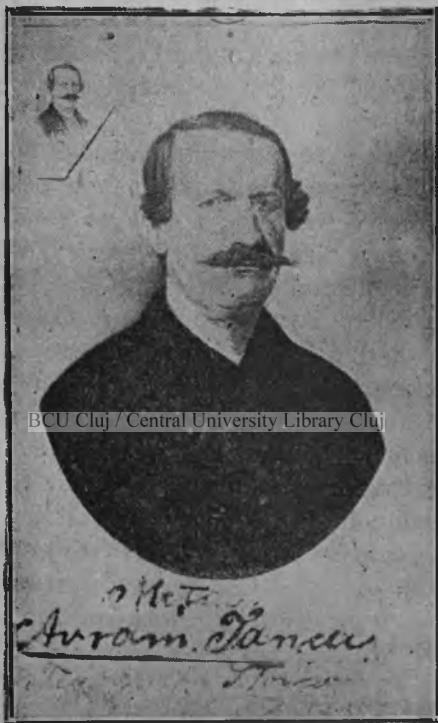
Proiectul acesta a obținut 271 voturi *pentru* și 21 *contra*, a fost primit, deci fără de schimbări.

Un mare și sănătos sfat urmează din cele de mai sus: muncitorimea trebuie să fie și ea întrebată când este vorba de munca ei, dar trebuie să dea cinstea cuvenită și acelorora cu cari pertractează. Toate se țin lanț. Este în interesul tuturor ca înțelegerea să domnească, fiindcă numai așa va putea înflori statul, compus din conduși și conducători.

Dai și amar de statul în care o pătură de oameni ia barda în mână și caută pe calea aceasta să-și câștige „drepturi“! Atunci curge sângele nevinovat cu nemiluita, cum a curs pe vremea revoluției rusești în Rusia bolșevică.

„Congresul internațional de politică socială,

„insistând asupra trebuinței de a desfășura, cu concursul statului, amăsurat convențiilor și recomandărilor conferențelor internaționale de Muncă, diferitele măsuri, aduse până acuma, împotriva crizei șomajului (lipsei de lucru), din partea serviciilor publice de plasare și de orientare profesională, din partea societăților de asigurare și sub forma unei repartitii (împărțeli) adevărate (potrivite) a lucrărilor publice între diferitele perioade ale ciclului economic,

„Învită pe partizanii progresului social din toate țările să-și îndrepte nouă puteri împotriva prevenirii crizelor de șomaj (lipsă de lucru), reclamând dela guverne adoptarea măsurilor de ordin economic, necesare (trebuincioase), — în special — în adoptarea unei politici de stabilizare a nivelului general al prețurilor, în înțelesul rezoluțiunilor luate din partea conferenței internaționale din Genua, în vederea reconstruirii economice a Europei;

„Cere guvernelor să adopte toate măsurile naționale și toate acordurile internaționale, care pot ușura mișcările migratoare, potrivite eu trebuințele pieței muncii.“ Textul acesta a fost primit *cu unanimitate*.

Ce vrea să spună rezoluțiunea aceasta? Că trebuie să se reconstruiască economicește Europa — Europa!, nu numai o țară din ea!

Oricât ai zimbi, când e vorba de „Europa“, cetitorule, trebuie să te învești a te gândi la ea cu mai mult drag, încercând să o îmbini cu țara ta, spunând și conștiinței altora: să ne învățăm să ne uităm la ce avem de dus în îndeplinire *împreună*.

Oameni de seamă, cari mai gândesc în zilele noastre de dihonie, dau șipetul acesta de alarmă; istoricii vestii, economiștii de vază și — oricât de pătimase să fie încăierările — învață-te să te gândești la reconstruirea Europei. Dacă nu vrem să ne dăm de mal „cultura“, pentru care s'au străduit cu atâta

„osârdie“ atâția înaintași ai noștri, nu numai ai Românilor, ci și ai celorlalte neamuri!

Ca să adevărim țipetul acesta de alarmă ne-am ales pe acela al unui Francez. Țipetul să ajungă până la inima voastră. Cântăriți-l și lucrați amăsurat după cum vă dictează conștiința de „oameni“!

Iată câteva cuvinte luminoase, rostite de reprezentantul Franței, de *Justin Godart*, ministrul Muncii în Franța, (1924) la acest congres internațional de politică socială din Praga: „Franța democratică s'a asociat din toată inima acestui congres; guvernul pe care-l reprezintă (Herriot) și care vrea să răspundă la dorința expirată cu glas înalt: *de a vedea dispărând ura între popoare și stabilindu-se definitiv domnia păcii*, a ținut să ia parte la lucrările dvoastră... Bogăția se naște în timpul de față din acțiunea a doi factori, din capital și din muncă. Capitalul — e materia; munca — e *umanitatea*. Fără umanitate ar rămânea materia stearpă sau ar cădea în discompunere. Este imoral în gradul cel mai mare dacă materia are întâietate față de umanitate... Aceasta a fost cu puțință câtă vreme umanitatea a rămas aspră (neclăplită) și de prisos. Dar *timpurile s'au schimbat*. Instrucțiunea s'a dezvoltat pretutindenea.

Muncitorul nu mai este mașina vie, căruia îi dai plata pe puterea lui musculară; a crescut inteligența lui tehnică și generală... S'a mai produs un alt fenomen. S'a arătat *grozavul cusur al omenirii: războiul*, și a acoperit Europa cu cadavre. Nașterile, pe de altă parte, decreșc pretutindeni. După hecatomba (pierderea grozavă), în prăbușirea valorilor, în *rușinea speculațiunilor*, a rămas o singură valoare sănătoasă, stabilă, sigură — e valoarea muncii, fiindcă aceasta este valoarea omenească... Să ducem cu noi din această reuniune un angajament (o juruință) de *concordie într-o acțiune morală continuă*. Când mă gândesc că se află în sala aceasta, cot lângă cot, bărbați, cari aveau — pușini ani mai înainte — datorința imperioasă (poruncitoare) de a se omorî împrumutat, nu pot, la amintirea aceasta, plină de oroare, decât să formulez un apel spre o *apropiere a tuturor* prin practica măreață a *virtuții* esențiale a *omului, a muncii*, și nu pot decât să invoc, cu tot focul inimei mele, pacea între toți oamenii de bună voință“.

Vă bateți joc, oameni buni, de astfel de sfetnici? Atunci apucați sapa și săpați groapa omenirii bolnave, gata de a ajunge pe driel

Versuri din războiul cel mare.

Multă lume 'mpărăție a văzut George Marina în decursul războiului! Iacă, am înaintea mea o cărțuție, în care a însemnat „Gefreiter“-ul Marina, fiind în „Rusia“, încă din 1915, — jalea inimii, pârdașnica, jalea, că a plecat dela ai săi din Sibiu.

De se pornește să povestească stă să nu mai contenească. Iți povestește de Rusia, de India, de Japonia, de te crucești pe unde mi-a colindat Românașul meu.

Acum să-l ascultați și aici, cititori dv. Mulți vor fi fost prin locurile descrise și mulți vor fi având și dânșii însemnări în catastifele lor. Dă mai spun una — asta așa, la ureche: G. Marina s-a întors sănătos acasă, și-a găsit copilașii teferi, crescuți, de sta să nu-i mai recunoască, și nevasta credincioasă, iară o mare vorbă și vrednică de laudă. Și G. Marina asta vă mai pachetează și călindarele astea la „Asociațiune“ și vi le duce la poștă, să vă bucurați și dvoastră în sările lungi de iarnă, cu câte o bucoavnă frumoasă. Ascultați-l:

Foaie verde, brad din munte,

În o miie nouă sute,

(Izvorel cu apă rece)

În anul patrusprezece

Grea poruncă-am căpătat

La armată de plecat:

Că se 'ncepe războiul
 Cu Rusul și cu Sârbul.
 Iar eu cât ce-am auzit
 Ce poruncă a venit,
 De-acasă-am și plecat
 Și din graiu am cuvântat:
 Rămas bun, nevasta mea,
 Știu că nu ne-om mai vedea
 Până Neamțul s'a-'mpăca
 Cu Rusul și Sârbia.
 Neamțule, n'ai făcut bine
 Că m'ai chemat și pe mine.
 Și-am lăsat nevasta mea,
 Și-un pruncuț mic lângă ea,
 Și supărat am pornit
 Spre Aiud, oraș vestit.
 Cum în Aiud am ajuns
 La căsarmă eu m'am dus.
 (Foaie verde lemn plecat)
 Cum în căsarmă-am intrat
 Pe mine m'a și-'mbrăcat
 În mondure sure, faine,
 Arză-le focul de haine!
 Și-'n Aiud puțin am stat
 Telegram'-acas'-am dat
 Ca să-mi vie nevasta,
 Că la războiu voiu pleca
 În țara Gallia.

Luni seara, pe la sfințit,
 Nevasta mi-a și sosit,
 Iar eu din grai am grăit:
 Rămas-bun, nevasta mea,
 Că Mercuri eu voiu pleca,
 Ș'-oiu merge-'n Galiția.
 Scumpă soțioara mea
 Grijește-mi pruncuțul bine
 Cum te-am grijit eu pe tine,
 Și de n'-oi veni-'ndărăpt,
 Învață-l și fă-l deștept.
 Bunul Dumnezeu, de-o vrea
 Eu iar mă voiu re'nturna.
 Multe sfaturi nu i-am dat
 „Vergaterung“ s'-a sunat
 Și la gară am plecat.
 Când în gară am intrat
 Mașina a șuiert,
 Drept semn că e de plecat.
 Eu din ochi am lăcrămat
 Și din graiu am cuvântat:
 Rămas-bun părinți, soție!
 Cât ce vorba am gătat
 Mașina a și plecat, —
 Patru zile ne-am tot dus
 În Galiția-am ajuns.
 La oraș vestit, pompos,
 Stanislău, oraș frumos.

Iar când în el am sosit
 Cu „banda“*) că ne-a primit.
 Ne zicea „banda“ de jale,
 Să putem merge pe cale,
 Ne zicea „banda“ de dor,
 Să putem merge ușor.
 Acolo am stat o noapte
 Ne-am odihnit bine foarte.
 Iar când ziuă se făcea
 Banda „zum Gebet“**) sufla,
 Căci bătaia va fi grea.
 Și Dumnezeu știe bine
 Care dintre noi mai vine.
 Înainte de plecat
 Puștile le-am încărcat
 Și apoi la drum am plecat
 Spre dușmanu-'nversunat.
 Trei zile pe jos ne-am dus
 Pân' la Pothaiz am ajuns.
 Din Pothaiz spre mează-noapte
 Am odihnit peste noapte,
 Iar când ziuă se făcea
 Gloanțe peste noi trecea,
 Pe Rus nime nu-l vedea.
 Din Pothaiz spre răsărit
 Am văzut un foc cumplit

*) Muzica

**) La rugăciune.

Cătră-ameazi noi am plecat
În marș greu și legănat,
Când de foc ne apropiam
Rușii din „decung“ pușcau,
Căpitan'-atunci striga:
„Șvarmlinie“, compania mea,
Și pe foale vă puneți
Și pușcați toți cum puteți,
Căci dușmanul e aproape
Și suntem în ceas de moarte.
Noi cu puștile pușcam,
La Dumnezeu ne rugam
Și din grai așa grăiam:
„Scobori, Doamnă, pe pământ,
Să vezi sânge râu curgând!“
Războiul s'a început Marșia,
Ca să ne sfârșim vieța.
Cum în „șvarlinie“ stam
Și spre dușman țaluiam,
Veneau gloanțele pe noi
Ca și picurii de ploaie.
Așa picau ostașii
Ca la secere snopii.
Iar când poruncă-a venit
Că nu-i modru de răzbit,
Înapoi ne-am înturnat,
Spre Haliz ne-am îndreptat.
Dar Rusul ca vulturul

A-'ncunjurat Pothaizul.
Pothaiz, oraş mititel,
A prins mulţi ostaşi în el
Şi a fost şi fratele meu.
Iară noi, cari-am scăpat
Spre Haliz am alergat.
Din Haliz cătră apus,
O săptămână ne-am dus.
Într'o Mercurea seara
Grea poruncă ne venea,
Dela noi spre miază-noapte
E războiul crâncen foarte.
De ziuă s'a revărsat
Cu duşmanu' fată am dat
Şi-'napoi l-am înturnat
Dintr'-un deal, dintr'-un tufiş.
Da duşmanul cu tunul
De răsunau văile.
A doua zi cătră-ameazi
Eu cu cinci ficiori ostaşi
Într'un şanţ ne-am aşezat,
Dar duşmanul ne-a aflat,
Cu tunu'-ntre noi a dat.
Foaie verde, lemn plecat,
Pe cel mai bun cămărad,
Ion Florea, fie-iertat,
Ce-i chiar'cu min' dintr'-un sat,
L-a lovit granata-'n cap,

De nimic n'a cuvântat :
Eu la ceriuri mă rugam
Și din grai așa grăiam :
Maică, când tu m'ai născut
Ție bine ți-a părut,
Cu-un picior m'ai legănat,
Cu gura m'ai blăstămat —
Cu Muscanul să mă bat.
Când a fost a treia zi
Iar poruncă ne veni,
Că nu-i modru de răzbit,
Înapoi deci am pornit
Și de-aicea tot spre-apus
Trupele noastre s'au dus,
Nici repaus nu ne-au dat
Pân' în Carpați am intrat.
Arză-vă focul Carpați,
Mulți ostași prin voi prădați.
Mult am luptat ziuă-noaptea
Tot alătura cu moartea.
Și când anul s'-a 'nturnat
Noi spre Ciontoș am plecat,
Dar Rusul ne-a'ncunjurat.
Generalul l-au pușcat
Șt mulți ostași au picat.
Iară noi, cari am scăpat,
Rușii cu ei ne-au luat.
Și-'n Rusia ne-au băgat

În Rusia, 'n Azia —
 În oraş mic, dar frumos,
 Numele-i Krasnovodosk.
 Ş'-arză-l focul şi para,
 Mult mi-a stricat inima.
 Cât îl vezi în lung şi-'n lat
 Nu e făr' năsip uscat,
 Lângă-o apă straşnică
 Zisă Marea Caspică.
 Plutea vapoare pe ea
 Mai ales spre Persia.
 Vapoare de-a Rusului,
 Arză-l para focului,
 Să nu-l mai fi cunoscut,
 Cât pe min'-m'a năcăjit
 De când eu prinsonier sunt!
 Foaie verde, floricele,
 Mi-am scris patimile mele.
 Cele bune, mai multe-rele.
 Foaie verde lemn de paltin
 E scrisă de un Gefreiter,
 bronză verde bujurel —
 E născut în Ciuguzel.
 Foaie verde de saschiu,
 Locuitor în Sibiu.
 Trandafir roşu-'n grădină
 Mă chiamă

George Marină.

Muzica.

V'ați dat vreodată sama, cetitori dum-neavoastră, de ce va să zică muzica? Ești întristat, amărât până 'n adâncul sufletului tău, pleci capul, suspini și de pe buze ți se desprinde oftatul:

Rabdă inimă și faci,
Ca pământul, care-l calci —
Fii, inimă, răbdătoare,
Ca pământul sub picioare ..

Și se îmbie sunetele, îți poruncesc să le tălmăcești — e par'că o ușurare sufle-tească ceea ce se întrupează în cântec.

De ești vesel stai să cuprinzi tot pământul în brațele tale, stai să te înfrățești cu soarele, par'că ai fi apucat pe Dzeu de un picior, de fericit ce ești. Și, iarăș, viersul, cântecul, îți iscodește chiar și cel mai tainic unghier al sufletului tău.

Mare putere, mare și binecuvântată, a cântecului! Din el poți pricepe dorurile și bucuriile, înghenuncherile unui suflet ome-nesc. Nici nu-ți trebuiește să cunoști vreun grai omenesc — tonurile îți strecoară în su-flet, în felul lor obștesc, înțeles de toți — simțemintele de cari tresaltă, în sbucium de durere sau în freamăt de bucurie, pieptul omenesc.

Să nu fim mulțumitori celor ce aștern pe hârtie tonurile acestea?

Morărița.

E veche moara dintre plopi,
 În cetlueii abea se ține,
 Dar morărița e cu miri,
 Frumoasă, cum se și cuvine.

E veche moara, hârbuită
 Și măcinișul iese reu,
 Dar morărița e frumoasă
 Și peatra macină mereu.

*

Pe poderei, între răchiși,
 E-o moară nouă și-are sită.
 Ci 'n coșul ei nu toarnă nimeni,
 Căci morărița e urâtă.

Aveam și eu doi saci de grâu
 Uitați în tainiți de cămară,
 I-am dus la moara dintre plopi —
 Ci stați! și nu'mi grăbiți ocară:

I-am dus unde se duce gloata,
 Al obștei rând să stric nu vreau...
 Că morărița e frumoasă
 Și moara rea, port vina eu!

Emil A. Chiffa.

Visări.

— „Nevasta mea — să aibă ochi de soră“,
Spunea un prietin celuilalt, odată --

„Să mă desmierde 'n poala-i fermecată,
Să-mi povestească-a inimei văpaie
Și să-i pricep a' pieptului bătăle...“

— „Nevasta mea — să aibă în privire“,
Spunea al doilea, cuprins de dor,

„Intreaga potolire-a unui nor
Ce cade pe pământul plin de spice,
Mult așteptat, ca roada s'o ridice“.

— „...Și seara, când sosesc trudit acasă“,

Teșea un plan, pe gânduri dus, întâiul,

„Un loc să am, s'așez eu căpătâiul,
Să-mi iasă ea, sprințară, înaintea,
Să-i mulțumesc, să nu găsească cuvinte...“

— „Să țesem firul prins și mai departe“,

Al doilea spunea pierdut, „ia samă!

Când s'a simți și ea odată mamă,
O volu cuprinde 'n brațele-mi întinse,
Să-i mulțumesc de clipe grele 'nvinse“.

...Și stau așa, visând la uremuri bune.

— „Dar de-'oiu simți în ochii ei vreodată“,

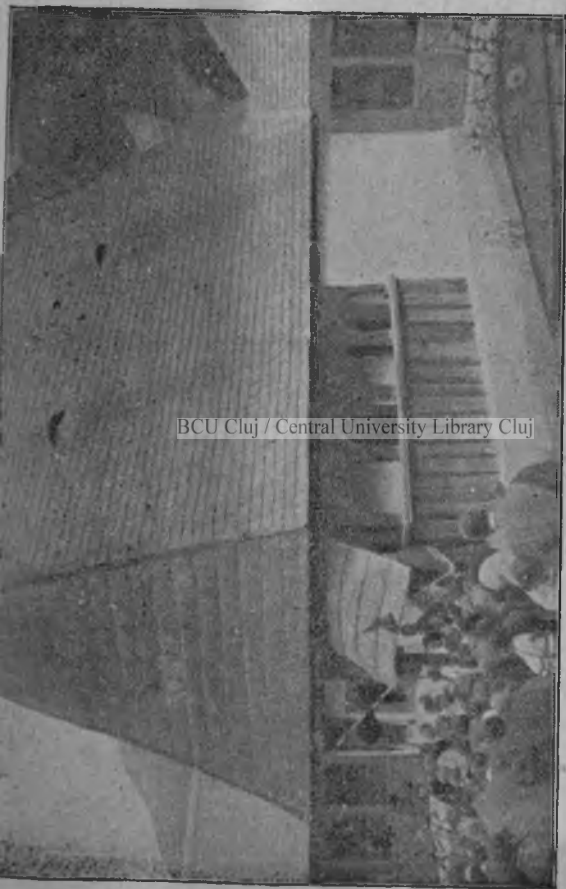
A spus al doilea cu fața înnorată,

„Că i-e rușine să-mi cinstească satul

— Aș apuca pământul de-a-latul...“

(1909)

Ilie Marin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Casa lui IANCU dela Vidra.

Din sfaturile „tăticului“ Masaryk.

Priviți cu dragoste la capul lui Masaryk, cu ochii-i blânzi, surizători, par'că vreau să vă cetească în suflet. Sunt ochii căpeteniei, a președintelui Republicii cehoslovace, Toma Garrigue Masaryk.

Un „om“ odată!

Din băiatul sărac al unui potcovar la curtea împărătească austriacă — a ajuns, prin străduința proprie — până la tronul Republicii, făcând din noapte zi și adâncind răspunsurile la întrebările, cari și le pune un creier, care mai gândește în zilele noastre

„Tăticul“, așa îl numesc cetățenii lui („taticec“), merită numele acesta. Chiar și streini de seamă, cari povestesc despre „tăticul“, ne mărturisesc că au impresia că în mijlocul unei societăți cu ifose, la curte, apare un om svelt, cu un suris, care te câștigă și că vorbește cuvinte, cari te pun pe gânduri, în urma greutății lor. „Tăticul“ e răs gândit ce vrea să spună și multe lupte, înverșunate chiar, a dat, ca să ajute înaintării, nu numai neamului său, ci și omenirii.

Aici zace marele merit al „tăticului“ Masaryk: el caută să trezească pe omul din

Masaryk, președintele Republicii Ceho-Slovaec.

Ești cetățeanul unei lumi mai bune?
 Atuncea pază gurii tale pune —
 Ridică pe acel ee milă-ți cere —
 Și caută să pricepi om în durere —
 Căci altfel pângărești tu chiar Scriptura —
 Zadarnic spui un „Tatăl nost“ eu gura!

„om“, să împace un naționalism sănătos, îndreptățit, cu o conlucrare a celor buni din celelalte neamuri — deoarece altfel, altfel prevede o mare nenorocire pentru lumea întreagă.

Glasul lui va *trebui* ascultat, dacă vrem să ajungem la creangă verde, cu toții.

Nemulțumiri, după războiu?, întreabă și Masaryk. Sunt! Sunt și în țara mea și într' alte țări — dar puneți umărul, oameni buni, să le delăturăm! Cu puteri unite! Să ne „des-austriacizăm“, adică să ne învățăm a nu împila alte popoare și să facem *corecturile* trebuincioase în stat, cu cât mai puțină durere pentru cineva.

Poți să râzi cu hohot — dacă n'ai inimă — sfatul lui Masaryk însă este medicina pentru timpul nostru de dihonie.

Poporul nostru, în marea sa majoritate, e pătruns de simțământul acesta al *milei' sociale*, de aceea poate aplauda din convingere sfaturile unui Masaryk.

Când auziți sau cețiți despre o vorbă cuminte de a președintelui Republ. cehoslovace — dați-o mai departe, spre binele tuturor! Ascultați câteva sfaturi de aur:

„Nu poate fi deosebire în timpul de față între strădaniile noastre naționaliste și între idealurile pentru cari bărbații cei mai buni ai poporului nostru și ai tuturor popoarelor au trăit, au muncit și au suferit; o naționalitate fără aceste ideale nu se poate închipui și, după cum o adeverește tocmai renașterea noastră (cehă), e cu neputință să se susțină (mențină)“.

„Nici o putere de pe lume, fie ea aliată eu întreg iadul, n'ar putea ținea un popor cultivat, nobil și valoros în afârnare și în sclăvie“.

„Sunt, în general, un mare inamic al revoluției armate și sunt, mai cu seamă, pentru o revoluție în creieri și în inimi“.

„Societatea nu va vedea că reușește spre țintele sale umanitare (de o omenire mai nobilă), câtă vreme în numele unei umanități se vor săvârși fapte, cari dovedesc inhumanitatea. Aici este întreagă taina reformei sociale“.

„Prima cerință a umanității, cea dintâi regulă a sociologiei (a științei despre așezămintele omenești) este aceea de a face pe fiecare *în stare de a se cultiva*. Dacă-i puț plectecă, fie unui individ, fie unui popor, în-

semnează că săvârșești un păcat de moarte — dreptul de a se cultiva aparține fiecărui om, întocmai ca și dreptul de a trăi“.

„Este datorința fiecărui om, care are un creier, de a ajuta cu fapta la regenerarea popoului său: ceea ce poate săvârși mai bine fiecare, în special, este de a începe să se influențeze pe sine însuș, să aibă influință asupra familiei sale, asupra copiilor săi. Este o datorință națională pentru fiecare individ de a împiedeca degenarea, care amenință umanitatea — aceasta o pretinde cu cea mai mare grabă adevăratul patriotism al zilelor noastre“.

„Iubirea trebuie să fie folositoare. Trebuie să săvârșești ceva pentru deaproapele tău, să lucrezi pentru el. Nu e vorba de o muncă în care cauți și mergi și vii agitat și enervat; munca ta să fie calmă (cumpătată) și săvârșită în buna ta cunoștință de cauză“.

„Iubirea, e iubirea curată; iubirea întovărășită de alcool și care se naște din alcool nu este iubire. De sigur, e scris că bărbatul și femeia nu vor fi decât un trup, dar o doresc să fie și un suflet. Căsătoria este și o iubire a inimilor — lucru cu neputință în alcoolism. O iubire adevărată și puternică este neprihănită și curată“.

„Nu pretindem *omului modern* filantropie sentimentală, ci conștiința datorinței; trebuie omul să-și întoarcă neîncetat gândurile spre *ușurarea și suprimarea mizeriei fizice și morale*; trebuie să o combată și să lucreze ca ea să dispară“.

„Forma unui *stat democratic* nu este numai un sistem politic, ci totodată și moral — și *moral* înainte de toate“.

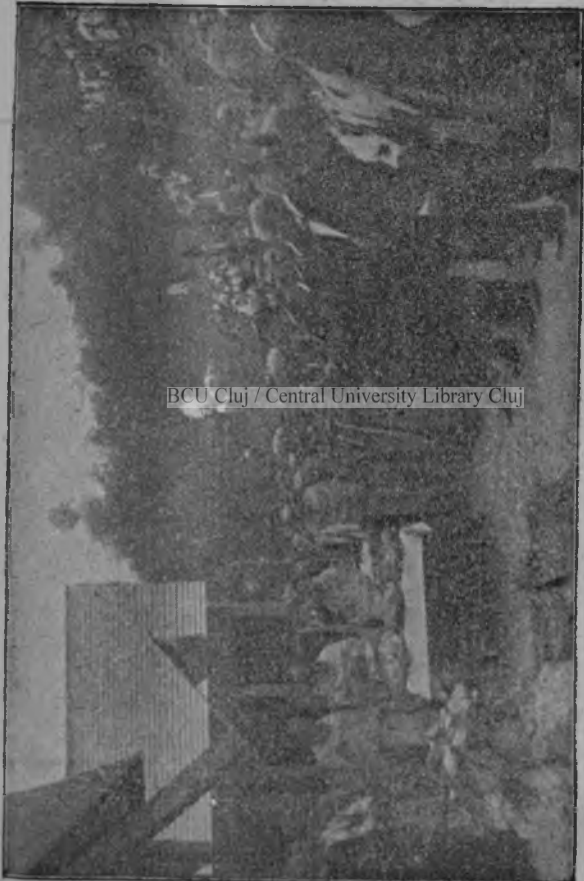
„Sforțările încercate din partea proletariatului în vederea reformelor sunt naturale și legitime (îndreptățite), dar, după cum a spus-o Marx, „foamea nu este un program“. Orice dictatură, și tot așa și aceea a proletariatului, realizată fără de cunoștințe administrative speciale și fără de un mare plan politic, duce la faliment, într'acelaș timp politic și economic. Să-mi fie permis să subliniez numai că politica nu este numai dorința după o organizație ideală a societății, ci că ea trebuie să se compună și din cunoașterea mijloacelor de folosit ca să ajungi la această stare ideală. Cel desculț pretinde, e prea firesc, ghete; primindu-le își dă prea bine seama că, d. e., îl rănesc, dar numai etobotarul i le-ar fi putut face și i le va putea corecta. Tot asemenea e și în politică. O

democrație trebuie să se asigure cu specialiști ai politicii — vicile regimului democratic nu vin dela parlamentarism, ci de la nedestoiniciile masei (mulțimiti) sociale“.

„Nu aștept salvarea dela nici un partid, dar ceea ce știu este că vom fi de neînvinși dacă se vor găsi în toate partidele și în toate clasele sociale un număr destul de mare (considerabil) de *bărbați* vrednici de numele acesta și capabili de a reflecta (cugeta), cari — fără o înțelegere între ei și fără de legături vădite — îndeplinesc, fiecare în sfera sa de activitate, o muncă ce tinde spre aceeași țintă“.

„Dar trebuie ca fiecare din dvoastră să *tolereze* întotdeauna opiniunea (părerea) celuilalt. Într'o democrație domnește libertatea, lipsa de constrângere; democrația, s'a zis, însemnează discuțiune. Adecă: n'ai dreptul să stingherești pe cineva, dacă are o părere deosebită și contrară de a ta“.

„*Morala* — *umanitatea* trebuie să fie ținta tuturor indivizilor și a tuturor popoarelor. Nu există etichetă națională deosebită (particulară)“.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfintirea casei lui IANCU dela Vidra.

Cânt, Gingăşiei.

Seară 'mbălzămată de August!
 Toată frumuseţea ta şi-o gust.
 Fantazii bizare-'mi înfiripi —
 Simţurilor le 'mprumuţi aripi —
 Ochiului îi dai tării cereşti —
 Iuimii să bată-i porunceşti...

Soarele apus-a 'n Infinit.
 Stau culcat pe-o stâncă de granit,
 Marea pare-o stofă de brocat,
 O hlamidă ce şi-a aruncat
 Peste umeri — preotul druid —
 Îl zăresc, când ochii — lin — închid,

Nori fugari — luaţi-mă pe sus!
 Mă purtaţi pe unde oameni nu-s,
 Dreau să mă însoţesc acum cu-o stea
 (De cât omul nu va fi mai real) —
 Luna să sfinţească cununia. —
 Dântul să ne cânte: "Isaiia" ...

Poate eşti căutata mea de mult,
 Glasul căreia lihnese s'ascult —
 Stea ascunsă 'n valuri de neant!
 Dreau să-ţi fiu înflăcărat trabant,
 Ca pe-o floare, cu pământ, cu glie
 Te răpesc, de-nt eşti tu, Gingăşiel...

Ai pierit deodată dintre noi,
 Gingășie, 'n mituri de eroi —
 Dorba-i spusă apăsă și rece,
 Oameni, când privesc, fior te trece,
 Orice vorbă-i cu subînțelesuri,
 Ca să poți pe seamă să-l impresuri.

Unde ești tu, gingașu-mi cuvânt,
 Ca smerit să bine-te-cuvânt?!
 Dorbă murmurată 'ntre iubiți —
 Strâns de mâni de oameni fericiți!
 Gingășie!... unde mi-ai fugit?
 Al iubirii vrednic satelit!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mi-a părut că suntem tainici miri!
 Faci ochi mari, iubite, și te miri?!
 Luna dat-a mână de ajutor,
 Ridicând în slăvi pe-un muritor!
 Gingășia iarăși și-am adus —
 Ține-o strâns, de ai ceva de spus.

.

Seară fermecată de August!
 Toată taina ce-o cuprinzi și-o gust!
 Gingășia tu mi-ai arătat —
 Disurile mi le-ai intrupat —
 Seară de August îmbălzămată —
 Pentru vece fii bine-cuvântată.

Semănătorul.

Și asvârlind semânța după vânt
 Cu fiecare pumn își duce pasul;
 Li amuțește semănatul glasul,
 Îl leagă cu nădejdea de pământ.

Dar cum își poartă mâna aruncând —
 Părintele seminții și al humii
 Îmi pare că măsoară largul lumii,
 În gândul lui măsoară numărând.

Iar când de semănat a mântuit
 Din sac el scoate-o mână de semințe
 Și-o dă la zburătoarele ființe
 Alături pe pământ bățătorit.

Și pasările cerului se strâng
 La praznicul de-o nouă împăcare;
 În vreme ce coboară roșu soare
 Doi ochi trudiți de bucurie plâng...

VOLBURĂ POIANA

Cuvinte, cari, poate, nu sunt înțelese de toți în poezia: „Cânt, Gingăștel...”: preot *druid* = preot al poporulul celtic, din vechime, în Britania veche (Anglia) și Galla (Franța); *brocat*, = stofă grea, de mătase sau catifea țesută cu aur sau argint; *satelit*, = trabant, acompanator, întovărășitor mai mic.

Poporale.

Lelea cu petele late
 Umblă prin sat după lapte.
 Eu mă mir ce zăbovește,
 Ea șade și horpodește.
 Lelea cu petele nouă
 Umblă prin sat după ouă,
 Eu mă mir ce zăbovește,
 Ea șade și curățește.

Pentru optsprăzece oi
 Luai hâdă văduvoi,
 Lăcomii la avuție,
 Luai boală și urgie.
 Lăcomii la boi frumoși
 O luai cu ochii niorși.

Frunză verde de lemn sfânt,
 Lăcomii și la argint,
 Și argintul ruginește
 Muta'n vatră duhănește.
 Și argintu-i vânzător,
 Muta șade pe cuptor.
 Până țese-un cot de pânză
 Mânâncă cinci punți de brânză.
 Eu mă plec să o sărut,
 Mi se pare că-i de lut.
 Eu îi zic că-i șade bine,
 Ea svârle cu cârpe 'n mine.
 Când o văd umblând prin casă
 Mi se bagă boala 'n oase,
 Dar acuș vine târgu'
 Și m'oi scăpa de dracu'.

Floare floricea albastră,
 Floare-albastră din fereastă
 Lelea știe să iubească,
 Că gândește, că iubește
 Și pe badea-'l opăcește,
 Când gândește, că-i mai bine,
 Badea trebe să suspine.
 Suspină bade și taci,
 Dacă nu știi ce să faci.
 Dacă nu știi să iubești,
 Cu cine te potrivești.

Enric Sienkiewicz a fost unul din cei mai mari scriitori poloni. Mulți din cetitorii rândurilor de față vor fi cetit romanul lui vestit în toată lumea: „*Quo vadis?*“, în care este descrisă viața curată a primilor creștini și desfrâul imperiului roman, pornit pe povârniș. Sienkiewicz a murit în 1916, fără ca să-și vadă patria reînființată. Mult a contribuit el la înălțarea sufletească a semenilor săi, cu romanele sale istorice, în cari descria timpurile de mărire ale poporului polon.

Acum l-au adus acasă pe Sienkiewicz. l-au dat onoruri ca unui împărat, cu toate că n'au avut alt schiptru decât peana sa de scriitor. A și meritat cinstea dată!

Iată ce a scris Sienkiewicz odată: „E necesar să-ți iubești patria peste toate și să te gândești la nenorocirea ei înaintea tuturor, dar totodată este cea dintâi datorință

a adevăratului patriot ca să vegheze ca iubirea de patrie nu numai să nu contrazică fericirea omenirii, ci ca să ajungă una din proptelele ei. Numai sub condiția aceasta ajunge existența și dezvoltarea patriei o problemă, care zace la inimă întregii omeniri. Cu alte cuvinte, lozinca tuturor patrioților să fie: „Prin patrie la omenire!“ —

Frumoasă gândire! Rețetă pentru timpul de față. Acelaș strigăt de alarmă îl dau cei mai buni, din toate neamurile, în toate țările.

Să fii naționalist, dar și „om“! „Om“, adică ceea ce îți închipui nobil sub cuvântul de om (fără de amintirile din decursul războiului, când omul a fost de multe ori fiară sălbatică). BCU Cluj / Central University Library Cluj

Maghiarii de aceea s'au dat de mal cu statul lor, fiindcă lozinca lor a fost: Fiat Hungaria, pereat mundus! (fie Ungaria, piară lumea), în loc să se gândească să-și ia la inimă dragostea între popoarele conlocuitoare. „Justitia“ au înlocuit-o cu „Hungaria“ — dorind să țină încătușate milioane de oameni de alte naționalități, într'o epocă în care neamurile au început să se mărturisească cu mai multă tărie.

Sfatul lui Sienkiewicz va trebui să fie urmat în Europa de azi, dacă nu vrem să curgă, iarăș, sânge cu nemiluita.

La groapă.

Pe când suna un clopot de aramă
 Îl cobora pe tata în pământ.
 Pe când plângea un clopot de aramă
 Eu mă uitam plângând la tine, mamă,
 Și te-am văzut la margini de mormânt.
 Când vișorul durerilor te-a frânt.

Pe când suna un clopot de aramă
 Atât de jalnic și neostenit,
 Pe când plângea un clopot de aramă
 Erai la față ca pământul, mamă,
 Și-am înțeles în ceas nenorocii
 O inimă de om cât a iubit,

Pe când făcea un clopot, care-a plâns
 Se auzea pământul căzând din greu;
 Pe când făcea un clopot, care-a plâns
 Creștea pământul peste raclă, strâns,
 Și sângerând porni în pieptul meu
 Să-mi plângă inima mereu, mereu.

VOLBURĂ POIANĂ

Ilustrațiile noastre.

Anul ce-a trecut a avut să intereseze la răboj mai cu seamă două *mari* sărbători românești, una de înfrățire sufletească, la București, Văleni și Breaza, alta de pios pelerinagiu la locurile sfinte, unde a trăit eroul Avram Iancu.

În 31 Mai, 1—3 Iunie 1924 a răspuns „Asociațiunea” noastră *vizitei* făcute la Sibiu din partea mai multor societăți culturale românești. Peste 600 Români ardeleni au vizitat *Bucureștii*, în frunte cu tot ce are mai de samă românimea, și au fost primiți cu brațele deschise. În fruntea comitetului de primire, în București, a fost I. Pr. Sf. Sa mitropolitul Primat Dr. Miron Cristea și generalul I. Manolescu, dela „Casele Naționale”. Au fost recepții mărețe: la Ateneu, unde a luat parte și Principele moștenitor; la „Academia Română”, unde a venit M. Sa Regele în persoană, și într’alte zeci de locuri. Not ne-am arătat cu un „Poem muzical, etnografic”, cu muzică de dl Dr. Tib. Brediceanu, dela Brașov și cu două concerte ale „Reun. de muzică Gh. Dima” din Sibiu (dirigent dl N. Oancea). Au fost sărbători înălțătoare de inimi, cum rar s’a văzut. — La *Văleni* ne-a primit marele nostru învățat, dl profesor *Nic. Iorga*, a cărui fotografie o reproducem și aici, ca prinos de cinste și laudă. La *Breaza* a fost dl gen. Manolescu sufletul mișcării. Și la Văleni și la Breaza a văzut țăranul român pe țăranul român din Vechitul Regat, dornic de lumină, munelilor și pricepător a greutăților timpului de față și strângându-și mâinile amândoi au spulberat ticăloasa părere că țăranul de dincolo, din Vechitul Regat, ar fi înapoiat și să n’are dorul de a se ridica. Și „dincolo” am găsit

țărânce lucrătoare și casnice, ca pe cele din atelierul din Orăștie, pe cari le arătăm aici, și acolo am dat de porturi frumoase, ca acela al săliștencii din călindarul de față. — E vorba să ne cunoaștem și să ne iubim. Numai guri nespălate și suflete negre pot să vâre ghimpele neîncrederii între țărâni români ardeleni și cei din Vechinl Regat

A doua serbare măreață am avut o în Munții noștri Apuseni. (30 Aug. — 3 Sept. 1924.) S'au împlinit 100 de ani dela nașterea lui *Avram Iancu*. Toată obștea a alergat la mormântul dela Tebea, dacă nu trupește, sufletește, ea să aducă prinos de laudă aceleuia, care a înnebunit de durere când și-a văzut simțemintele sale după o colaborare cinstită a neamurilor, batjocorite, într'o vârstă, când popoarele s'au trezit la cunoștința națională și când această conștiință nu s'a putut și nu se va putea sugruma.

Baia de Criș; Tebea, Câmpenii, Vidra, Găina, Clujul — iată lucrurile unde au pelerinat Românii ca să preamărească pe Iancu. În frunte cu M. M. L. G. Regale, cu ministeriul, cu armata — chemați cu toții de „Asociațiunea“ noastră. S'au ținut discursuri frumoase și pline de miez (cine vrea să le citească le găsește pe toate în revista noastră „Transilvania“, numărul pe Aug. Sept. 1924, cu 30 lei, împreună cu multe fotografii). Publicăm aici fotografiile de ale „Craului Munților“ și dela serbări. Țărâni din Munții Apuseni au primit, de sufletul mortului, o ulcicuță cu vin, un colăcel, un portret de pus în ramă și o carte, biografia lui Iancu — ea să aibă hrană, și trupească, dar și sufletească. Ulcicuța se sparge, dar adevărurile scrise în cartea vieții lui *Avram Iancu* nu se pot

sparge. Fie ea să se lase poporul românesc dus de suflul nobil al lui Avram Iancu la „*Dorobanțul*“, zugrăvit de marele nostru pictor *Grigorescu*. Nu vă spune și el cu ținuta sa că e plin de nobleță?

Pe alt „om“ l-a sărbătorit „Asociațiunea“ — cetitorul bagă de samă că „Asociațiunea“ noastră caută să bage vlagă nouă în obștea românească de după război — pe *G. Barițiu* (vezi portretul). Sub domnia mașteră din Austro-Ungaria nu ne-a fost dat să scoatem de după grătelele, unde se afla, bustul lui Barițiu, unul din întemeietorii noștri. Fostul nostru secretar general și președinte trebuia să se dea împăcat cu rangul de Cenușotecă într'un stat unde milioane de oameni erau nedreptățiți. Acum Cenușoteca și-a îmbrăcat haina, care i se șede! Președintele nostru, dl Vas. Goldiș, a grăit frumos, în elipa când a predat bustul, *din fața muzeului nostru din Sibiu, primăriei orașului.*

Cetitorii să privească cu drag și la „*Muzeul*“ „*Asociațiunii*“. E ridicat și din șerparul țăranului român și în muzeul acesta primim și pe oaspeții străini, cari vin să ne strângă mâna. Dând cinstea cuvenită „*Muzeului*“, care nu trebuie ocolit, nici din partea țărănilor și meseriașilor noștri — ne cinstim pe noi înși-ne.

Între *oaspeții iubii* am putut saluta în anul acesta pe nește *cântăreși cehi*, a căror faimă s'a dus în lumea întreagă, și pe *inimoșii reprezentanți ai scrisului gazetăresc cehoslovac*. În fotografia ce o aducem în față înșăm pe conducătorul corului institutorilor cehi din Praga, pe dl profesor de muzică dela conservatorul de acolo, Dolezil, în fața „*Muzeului*“. Între aceia, cari i-au admirat destoinicia ca dirigent de cor e și dl N. Oancea, de față cu câteva coriste românce. — Oaspeții s'au

simțit bine în mijlocul nostru și drept dovadă ne-au trimis multe rapoarte și fotografii. Fie ca legăturile noastre să fie cât mai strânse eu statul amic.

Despre „tăticul“ *Masaryk* și gândurile-i de om, care mai judecă astăzi, aducem un articol deosebit în calendarul de față.

Priviți și la capul lui *Rabindranat Tagore*, al omului din Indii, care cântă așa de frumos misiunea unui om pe pământ și cetiți țipetul lui de durere: Europa n'a tras învățătură pe urma uriașului războiului și spuneți dacă cuvântul lui nu-l simțiți ca o pleasnă peste capul europeanului de astăzi.

Atunci ce-i de făcut?

Trebue să cântărim cele scrise și spuse de Tagore și să lucrăm amăsurat sfaturilor lui. Doară nu vrem să se dea peste cap tot ce s'au străduit să ridice înaintașii noștri, din toate țările!

Încheiem aici tăleutrea ilustrațiilor noastre cu tăleul fotografiei lui *Wilson*, fostul președinte al Statelor Unite Nord-Americane. A murit în Febr. 1924. A fost un sprijinitor *convins* al cauzei Românilor.

În 6 Noembrie 1918 seria din Washington „Consiliului național al unității române“ din Paris, între altele, următoarele: „Guvernul Statelor Unite simpatizează adânc și nu va întrelăsa să înrâurească în clipa potrivită eu influența sa pentru ca *justele* drepturi politice și teritoriale ale poporului român să se obțină și să fie asigurate împotriva oricărei atac strein“. (Subscris de secretarul de stat al ministerului de externe american, d. Robert Lansing)

Wilson a fost care a pus temelia „Societății Națiunilor“. Lui și lui *Leon Bourgeois*, unul din cei mai

inimoși Francezi, li se euvine meritul că Soc. Naț. s'a intrupat. Atârnă acum dela răspândirea gândurilor bune, sănătoase, cari purced de acolo, ea Societatea aceasta să-și culeagă fructele vrednice sau ea ogoarele și orașele să fie, iarăș, pârjolite. Mateșăjile Lor Regina și Regele nostru au înțeles însemnătatea Soc. Naț. și au fost primii suverani, cari au făcut o vizită la Geneva, în anul 1924 palatului Soc. Naț.

SaucărarearecomandatadeBarițiu, Iorga, Masaryk, Wilson, Tagore, spre o lume mai bună — sau prăpădul. Alte cărări nu sunt.

*

Cetitorii găsesse în călindar o fotografie a scriitorului *Ion Borgia*. O publicăm, fiindcă am tipărit în „Biblioteca populară a Asociațiunii“ (Nr. 114) un frumos buchet de flori — poezii — cu miros sănătos, în sdrevenitor. „Învierea“, că așa îi zice poeziei din fruntea volumului, înviera vrea să trezească simțemintele de gingășie din om, simțemintele, cari s'au retras par'că în căsuța unui melc, în decursul războiului. Cânteecele unui om, care vrea o fericire pe urmele bunătății, a prietniei adevărate — cânteecele unui tinăr însurăjel, care-și cântă nevasta, soața vieții sale și care lihnește după lumină și adevăr.

Răspândiți broșura! Aduceți o rază de soare în căminurile voastre!

În decursul anului bugetar 1923—4 a publicat Asociațiunea următoarele broșuri:

Nr. 112. Gânduri de dat mai departe, de Horia Petra-Petrescu;

- Nr. 113. Pentru sările de șezătoare. Material de citit și de răgândit;
- Nr. 114. Inviere și alte poezii de Ioan Borcea
- Nr. 115. Clipe de întremare sufletească. (de citit în șezători);
- Nr. 116. Icoane dela țară. (Schițe din viața țărănească, de Petrea Dascălul);
- Nr. 117. De braț cu Moșul, în povești, povești și fa-
bule de Moșul (Nic. Petra-Pêtrescu);
- Nr. 118. Povești din țara Cehului de Bojena Niemțová,
traduse de Abatele Zavoral.
- Nr. 119. Calendarul „Asociațiunii“ pe anul 1925.
- Nr. 121. Patria, poezii de G. Tutoveanu.

Rugăm cu foarte stăruința pe cititorii noștri, și pe redactorii publicațiilor noastre românești, să facă cea mai întinsă propagandă pentru publicațiile „Asociațiunii“ noastre.

„Biblioteca populară a Asociațiunii“ a ajuns tocmai la No. 122. (Mult material bun și frumos zace în paginile broșurelor acestora! E vorba să se răspândească în straturi cât mai largi); „Biblioteca“ cea mare, „Astra“, are până acum 8 numere la activul ei. (Material prețios pentru cărturarii noștri); „Transilvania“, revista oficială a societății, în anul al 55-lea; „Buletinele despărț. Sibiu“ (până acum 25) tipărite pe speșele unor oameni de inimă — toate merită să fie consultate și răspândite, spre binele culturii. Numai așa va dispărea întunerecul și vom avea o țărănire trează, sănătoasă, înțelegătoare a problemelor grele ce ni le pune ziua de astăzi și o clasă de intelectuali vrednici. Sprijiniți „Asociațiunea“!

„Asociațiunea“ („Astra“) Sibiu
Strada Șaguna 6.

Cărți și reviste bune.

Se va afla — de sigur — între cetitorii acestui călindar și învățători și domnișoare și doamne de învățător și de preot, din satele noastre. O să ne fie mulțămitori cu toții dacă o să se aboneze la revistele ieftine și bune, cari sunt înșirate mai la vale.

„Lamura“, „revistă de cultură generală“, tipărită de „Fundatiunea Culturală Principele Carol“, din București. Director al revistei este cunoscutul scriitor *Ion Al. Brătescu-Voinești**). „Lamura“ apare odată pe lună și costă 80 lei pe an. Minunate articole de scriitorii noștri cei mai buni. Administrația: Str. Kălinderu 10. Să nu fie sat, casă culturală, fără de „Lamura“. — O revistă pentru familiile românești este „*Cosinzeana*“ din Cluj, redactată cu pricepere de dl *Dr. Sebastian Bornemisa*. Apare de două ori pe lună, eu multe ilustrații de actualitate și material ales literar. Un an 100 Lei. (Cluj. Piața Cuza Vodă 16).

Vrem apoi să punem la inimă cetitorilor acestu călindar câteva broșuri și cărți, apărute în timpul din urmă, vrednice de a fi cumpărate și citite prin satele și orașele noastre.

Înainte de toate atragem luarea aminte asupra bibliotecii „*Pagini alese din scriitorii români*“, din care apare câte un număr în fiecare săptămână, în editura „*Cartea Românească*“ din București (Bulevardul Academiei 3). Mai ieftină și mai bună bibliotecă nu-și poate omul închipui în ziua de astăzi, 32 de pagini costă numai 2.50 lei. Ce ușor se aruncă un leu în zilele

*) apoi Gh. D. Măgur, I. D. Ștefănescu și alți scriitori de seamă.
în comitetul de redacție.

noastre! Aici ai pentru 2.50. lei mărgăritare sufletești de ale celor mai mari scriitori români. Povești de Creangă, Eminescu, Ispirescu, Dulfu, Alecsandri, Marian, poezii de Alecsandri, Eminescu, Cerna, Anton Pann, Vlahuță, Goga, Alexandrescu, amintiri de călătorie, istorii de ale oamenilor noștri de samă, romanele de Sadoveanu, Sandu-Aldea, Vlahuță, Petru Maior, Caragiale, Brătescu-Voinești, I. Ghiea — pe scurt, *adevărata* „Pagini alese“. În abonament 50 numere cu 100 lei (prin mandat postal și mai ieftin). Librăriile noastre vând bibliotecă aceasta la lume și țară. Până acum 168 de numere.

O bibliotecă minunată este bibliotecă „*Cunoștințe folositoare*“, care apare tot în editura „Cartea românească“, sub conducerea învățatului și inimosului profesor de la universitatea din Iași Ion Simionescu. Bibliotecă se împarte în trei părți: „*Știința pentru toți*“, „*Sfaturi pentru gospodari*“ și „*Din lumea largă*“. Fiecare numără costă 3 lei — are ilustrații și este scris de câte un scriitor de seamă de ai noștri. Așa avem până acum cărțuli de câte 32 de pagini, în cari este vorba despre „omul primitiv“, „gazurile naturale“, despre albine, microbi, despre lumină, despre tovărășii, îngrijirea păsărilor, boala scarlatină, gălbănirea, cum să ne grijim casa, ograda, apoi despre Munții Apuseni, Cehoslovăcia, Ucraina, ș. m. a.

Cine vrea să citească poeziile ale unuia din cei mai mari poeți români, ale unui poet, care ne-a făcut ei niste și eu care ne putem arăta ori unde, va citi ea dintr'o carte aleasă „*Poeziile*“ lui Eminescu, apărute acum la „Cartea românească“. (12 lei).

Ținem să mai atragem luarea aminte a tineretului nostru de prin școlile populare, clasele mai înaintate, și a tinerilor de pe la gimnaziile (licee) asupra scrierilor unui autor minunat. E vorba de scriitorul francez *Jules Verne* (cet. Jül Vern), care a trăit o viață întreagă (1828—1906), plătându-și cu fantasia sa cărțile, care vor fi citite întotdeauna eu drag de tineret. Lucrările lui s'au tradus în toate limbile europene și s'au răspândit în milioane de exemplare, pe drept cuvânt, fiindcă Verne este meșter în povestite și pentru că nu numai te fîntuiește locului, dar îți mai dă — în formă frumoasă, ușoară — și câte o înuățătură, pe care o ții minte. Rar scriitor, care să fie așa de potrivit pentru tineret!

A scris o bibliotecă întreagă. Din cărțile lui avem traduse în românește unele.

În editura „Cugetarea“, București (Mătășari 23) D. e.: Un căpitan de 15 ani (2 vol.); Deșertul de gheață (Aventurile Căpitanului Hatteras), (1 vol.); Aventurile alor 3 ruși și 3 englezi în Africa Australă (1 vol.); O călătorie spre centrul pământului (1 vol.); Un oraș plutitor (1 vol.) și multe altele — fiecare volum câte 12 lei.

„Castelul din Carpați“, trad. de V. Onișor. Mai sunt apoi în editura Socec, în „Biblioteca pentru toți“. De ori unde, sunt binevenite.

Poștii merinde, pentr-un an întreg!
 Să-mi cântărești, țărane, nu fii bleg —
 Românul e isfeș, doar din născare
 Și bunul-stm] de-aseenea mi-l are,
 Fii bun, milos, fii vesel și ajută,
 Căci singură iubirea munșii mută!

„Asociațiunea“. (Astra)

Cea mai însemnată tovărășie națională pentru dezvoltarea și luminarea poporului român din Ardeal și părțile ungurene, a fost și este „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“. Ea a fost întemeiată de cei mai aleși ai neamului, în frunte cu marii arhieri Șaguna și Șuluțiu.

Cine nu a auzit de Asociațiunea, la ale cărei adunări generale ne adunam cu toții, din toate părțile, ca la sfânta biserică, și unde ne sfătuiam frățeste, cum să ne apărăm toate comorile naționale: biserica, școala, limba, portul, obiceiurile și întreg caracterul nostru național?

Cine nu-și dă seama, că de la aceste întruniri și sărbători mărețe plecam totdeauna cu inima ridicată, cu puteri întărite și cu nădejdi însufleșite. Sosii acasă dela adunările Asociațiunii și spunând celor rămași acasă cele auzite și petrecute la adunare, împrumutam o nouă viață în inimile tuturor, cuvintele noastre erau scânteia electrică, care străbate și luminează în întunecul cel mai depărtat:

Ce clipe mărețe, în veci neșterse, am avut la adunarea generală jubilară de 50 ani, ținută în catedrala din Blaj, în anul 1911!

Aveam în fața noastră un tablou fermecător... vedeam la masa prezidială, pe vigurosul, pe atunci vice-prezident, Andrei Bârseanu, de-a dreapta și de-a stânga metropoliții

Mihali și Meșianu, cum și pe ceilalți arhieri Pap, Radu, Cristea și Hossu și ceilalți fruntași ai națiunii, din cele „patru unghiuri” ...

După cuvântul luminos al prezidentului, a vorbit mai întâi, plin de căldură, metropolitul Mihali, iar metropolitul Meșianu, în atenția generală, a rostit următoarele cuvinte vrednice de cetit :

„Am venit și eu împreună cu Preasfințitul domni Episcopi, la aceste sărbări culturale și naționale, și pentru ea să văză și înțeleagă toți ai noștri, din apropiere și depărtare, și mai ales cece nu apreciază după merit valoarea Asociațiunii și nu o sprijinesc după putință, că, *deși noi, Românii din acest stat, suntem împărșiți în două confesiuni, fiind însă noi toți de aceeaș origine, de aceeaș vișă și de aceeaș limbă strămoșească, toți avem și aceeaș sfântă dorință, de a lucra împreună la cultura și înaintarea poporului nostru, pentru a-i asigura și lui și nouă un viitor tot mai bun și mai ferice, precum fac aceasta și alți compatrioți ai noștri, împărșiți în mai multe confesiuni, pentru înaintarea și cultura proprie.*

În fine am venit și noi aici, domnilor, și pentruca, precum au binecuvântat întemeierea acestei Asociațiuni fericiiți noștri metropoliți de pie memorie, Șaguna și Șuluțu, înainte cu 50 de ani, și precum a binecuvântat-o astăzi, în sfânta biserică, și Esc. Sa domnul Dr. Victor Mihali de Apșa, Înalt Preasfințitul Metropolit al Românilor gr. cat. din Ungaria și Transilvania, tot asemenea să o binecuvânteze și eu, ea Metropolit al Românilor gr. or. din Ungaria și Transilvania, și să rog și eu pe bunul Dumnezeu, ca aceea ce binecuvântăm noi ambii Metropoliți români, cu mâinile noastre debile, să binecuvânteze și El cu sfânta Sa dreaptă, făcând ca *scumpa noastră Asociațiune să fie un izvor nșecat de cultură religioasă-morală și națională, în folosul iubitelui nostru neam, acum și în toți veci!*

Un flor de vrajă, cuprinde și astăzi pe toți cari au luat parte, la amintirea clipelor de entuziasm fermecător, care a izbucnit din piepturile miilor de asistenți după vorbirea înaltului prelat, Ochii futurora erau scâldați în lacrimi de bucurie și fericire cerească...

Bucuria noastră a fost cu atât mai mare, cu cât la acea adunare memorabilă a fost de față și un număr neobișnuit de mare de fruntași din Vechiul Regat, dintre cari amintim pe învățatul nostru N. Iorga, gloria neamului, pe fostul ministru Disescu, prof. Mehedinți, apoi pe Caragiale, Coșbuc și alții.

Dar „Asociația” a avut și clipe amare în viața ei. De pildă: a fost silită să-și schimbe chiar și numele. „Transilvană” n'a fost îngăduit să mai rămână în firma ei. Atunci un idealist a luat literele începătoare din „Asociațiunea Transilvană”, i-a dat al doilea nume, simpatic, „Astra”, ceea ce înseamnă „Stea luminătoare”, ceea ce este, de fapt.

Și, o, minune dumnezeiască! Atotputernicul a auzit glasul de binecuvântare al fericților noștri arhieriei și din sfânta Sa îndurare a schimbat temelile nedrepte ale vremii. Astăzi Asociațiunea, și neamul românesc, sunt stăpâni liberi pe soarta lor.

Înflorirea și fericirea neamul va atârna pe viitor numai dela puterile noastre; să ne facem deci vrednici de harul ceresc, revărsat asupra noastră.

În noua schimbare a situației, „Astra“, steaua luminătoare din trecutul nostru duros, și-a lărgit activitatea sa rodnică, îmbrățișează nouă probleme pentru ridicarea și fericirea neamului și, în scopul ac. sta, apelează la toți fiii națiunii, la toți Români conștii de datorințele lor, din tot cuprinsul României întregite, până la țăranul din cea de pe urmă colibă, spre a cărui luminare nizuiește cu deosebire, și ne cheamă să-i dăm sprijinul de care are trebuință.

Câteva însemnări au să ne lumineze asupra însemnătății „Astrei“. Burse, adecă ajutoare în bani, tinerilor săraci, dar sângulitori, a împărțit „Asociațiunea“ până în 1914 — în suma de 156,400 cor. Pentru o școală superioară (civilă) de fete, a cheltuit 226,358 cor. A tipărit cărți cu cam 100,000 cor. A scos revista „Transilvania“, care acum se află într'al 56 an de viață. Sub supravegherea „Astrei“ s'au tipărit cele 3 vol. din „Enciclopedia română“, un dicționar, în care se găsesc explicate toate cuvintele românești și numirile geografice, istorice, etc. A publicat „Dicționarul numelor de localități“, a înființat în Sibiu o bibliotecă centrală, care are acum peste 50,000 de volume. Tot în Sibiu are un muzeu central, cu peste 30,000 de obiecte.

A organizat așa numitele „despărțăminte“ ale „Asociațiunii“, prin orașele și satele noastre, (110 despărțăminte) și mai vrea să înființeze altele. În 600 de locuri a înființat

„agenturi“, cu biblioteci populare, până în 1914.

Din 1919 încoace a mai înființat 1500 de agenturi cu biblioteci (peste 100,000 de cărți) — având gata alte 1500 biblioteci populare.

Până acum a ținut 25,000 prelegeri populare în satele noastre și 2500 conferințe pentru cărturarii noștri; apoi cursuri pentru analfabeți în 233 sate, învățând carte românească pe 15,989 persoane.

A întemeiat bănci populare și cooperative sătești (până în 1914—44). A ținut expoziții de porturi naționale, de jocuri (dansuri), de frumusețe, de copii, de animale, de industrie, întreceri muzicale, sportive, etc.

A tipărit cărți de petrecere și învățătură, călindare, etc. în *peste un milion și una sută de mii de exemplare*.

După cum vedem o activitate, care merită lauda cea mai mare.

Acum vrea „Asociațiunea“ din Sibiu să facă un pas înainte și — fiindcă are planuri mărețe — s'a gândit ca să strângă banii trebuitorii cu ajutorul unei *loterii*. Ce vrea „Asociațiunea“? Vrea să ridice zeci de monumente pe la locurile noastre vestite, la Turda, la Alba-Julia, la Cluj (lui Avram Iancu), pe câmpul libertății dela Blaj, la Șelimbăr și în multe alte locuri. Vrea să înființeze „case naționale“ în Cluj, Oradea-mare, Timișoara, Arad, Deva, Sighișoara, etc., etc., unde să se poată aduna Românii, să asculte conferințe, să țină expoziții, să asculte teatru, etc., etc.

Vrea să înființeze o mulțime de biblioteci *poporale*.

Biblioteca tipărită de ea, *anume* pentru popor, a trecut de numărul 120.

Bibliotecile la sate vrea să le adăpostească în „case naționale“, curățele, pentru cari sunt planurile gata, numai bani să fie.

Și multe — altele.

Care om de inimă, care citește rândurile acestea, nu se bucură și nu se îndeamnă să dea și el, mult-puținul său, pentru o societate, care răspândește lumina așa de bogat?

Loteria are câștiguri în suma de 6,000,000 (șase milioane) de lei. Un loz — un lot — costă 20 lei. Sunt patru trageri, cari se controlează de autoritățile noastre.

Cel mai mare câștig este de 50,000 de lei, apoi 25,000 și așa mai departe, până la 8000 de câștiguri de câte 25 lei. Cine cumpără un loz la „Asociațiune“ îndeplinește o faptă *bună*, fiindcă sprijinește înaintarea tuturora. Să nu fie Român, care să nu se înscrie la „Asociațiune“ (membru ajutător, pe an, 10 lei; membru activ, 50 lei; membru pe viață, odată pentru totdeauna 500 lei; fondator 1000 lei; membru al „Casei Naționale“ centrale, Sibiu 5000 lei) și care să nu cumpere lozuri la loterie.

Cumpărați „Biblioteca populară“ a „Asociațiunii“ și abonați-vă și la rev., „Transilvania“.

Fraților, să ne facem datoria!

Moșul.

Târgurile anuale din Transilvania

intocmite după datele adunate dela comunele respective.

Zilele sunt puse după calendarul nou.

Rugăm onor. primării comunale să binevoiască a ne comunica orice schimbări s-ar face în privința târgurilor.

v. = târg de vite.

m. = târg de marfă.

- Abrud.** Târgul de primăvară de vite: Luni înainte de Sf. Todor Tiron (15 Febr.); Luni înainte de Sf. Gheorghe (19 Aprilie); Luni înainte de Ziua Crucii (13 Sept.); Luni înaintea Crăciunului catolic (21 Dec). Târg suplimentar: Luni înainte de Sf. Ilie (19 Iulie); atât târgurile de vite și de mărfuri, cât și cele de săptămână se țin totdeauna în zilele de Luni.
- Agârbiclu** (jud. Târnava mare). v. 20 Martie și 29 Oct. — m. 21 Martie și 30 Octomvrie.
- Agnita.** v. 1—2 Februarie, 20—1 Maiu, 17—18 Octomvrie. — m. 3 Febr., 22 Maiu, 19 Octomvrie.
- Alud** (jud. Albei-de-jos). v. 22—24 Ianuarie, 5, 6, 7 Maiu, 16—18 August și 13—15 Oct. — m. 1—7 Maiu. (târg de cai și porci se ține în zilele când sunt târguri de vite). — m. 25 Ian., 8 Maiu, 19 Aug., 16 Oct. — Târg de săptămână împreună cu târg de vite în fiecare săptămână, Joia.
- Alba-Iulia.** v. Sâmbăta și Dumineca „Floriilor“, în 23 și 24 Iulie, în 27 și 28 Sept., în 14 și 15 Dec. — m. Martia înainte de Paștile cat. (8 Apr), 26 Iulie, 30 Sept și 17 Dec.
- Almașul-mare.** m. 6 Febr., 1 Maiu, 2 Iulie, 25 Octomvrie.
- Apoldal-de-jos** (jud. Sibiu). v. 2 și 3 Ian., 10 August. — m. 3 Ianuarie și 11 August.

- Apoldul-de-sus.** *v.*, *cai și porci* 17 și 18 Martie și 17 și 18 Noemvrie. — *m.* 19 Martie și 19 Noemvrie — Dacă târgul cade pe o zi de Duminecă, târgul se ține în ziua următoare.
- Arad.** *v.* 27—28 Martie, 3—4 Iulie, 13—30 Oct. — *m.* 27 până în 31 Martie, 3—7 Iulie, 30 Oct. până în 3 Noemv.
- Archita.** *v.* 21 Aprilie și 13 Oct. — *oi* 19 Aprilie și 11 Oct — *cai* 21 Apr. și 13 Oct. — *m.* 24 Aprilie și 6 Oct.
- Arpașul-de-Jos.** *v.* 21 Martie, 4—5 Iulie, 20 Sept. și 9, 10 Oct — *m.* 22 Martie, 6 Iulie, 21 Sept. și 11 Oct.
- Avrig.** În toată Sămbăta și de mărturie și afară de aceasta în 13 Martie și 12 August târg de vite.
- Bala-mare.** Ordinea ținerii târgurilor e următoarea: În zilele Luni și Marți din săptămâna în care cade 21 Ianuarie (19 și 20 Ianuarie). — În zilele Luni și Marți (24—25 Martie). — În zilele Luni și Marți (17 și 18 Aug) — În zilele Luni și Marți (18 și 19 Nov.) — Târgurile de țară să țin totdeauna în zilele de Luni și Marți, în care în prima zi se ține târg de vite, iar în a doua zi târg de mărfuri. — Afară de aceasta se ține încă târg de mărturie în toată Marția și Vineria a fiecărei săptămâni.
- Bălăușeri.** *v.* 2 Martie, 16 Iulie, 19 Dec. — *m.* 3 Martie, 17 Iulie, 20 Dec. Târg de mărturie săptămânal în toată Vineria.
- Bălcaclu.** *v.* 15—17 Martie, 6—8 Nov. — *m.* 18 Martie, 9 Noemvrie.
- Balșa (Hunedoara)** *v.* și *m.* în ziua de Bunavestire (25 Martie), în ziua de Sânziene (21 Iunie), în ziua de Sf. Dumitru (26 Oct.) — Comuna n'are târg de mărturie săptămânal.
- Bandul-de-Câmpie.** *v.* 28, 29, 30 Aprilie, 28, 29, 30 Oct., — *m.* 1 Maiu, 31 Octomvrie.
- Bărcuț.** *v.* 13 Martie. — *m.* 16 Martie.
- Bala-de-Criș (jud Hunedoara).** Târg de țară în Miercuria a 3-a din luna lui Martie, Iunie, Septemvrie și Dec., în fiecare Miercuri târg săptămânal de mărfuri și porci.
- Bârghiș (jud Târnava-mare).** Târg de vite de primăvară: în a doua zi de Luni din luna lui Maiu (5 Maiu), cel

- de toamnă: în a doua zi de Luni ce cade după Sf. Mihail cel cat. (17 Nov.) — *m.* 16 Maiu 18 Nov.
- Batoș** (jud. Cojocna). *v.* 25, 26 Ian., 19, 20 Maiu, 12, 13 Nov. — *m.* 27 Ian., 21 Maiu, 14 Nov. — În toată săptămâna Sâmbăta târg de măturie.
- Bazna** (jud. Târnava-mare). *v.* 29 și 30 Martie, 29 și 30 Iulie. — *cai* 20 și 30 Martie, 29 și 30 Iulie — *m.* 1 Aprilie și 1 Aug. Comuna n'are târguri săptămânale.
- Beclean** (jud. Soindc-Dobâca). *v.* 5 și 6 Aprilie, în Dum., și Lunia după Rusalii (31 Maiu și 1 Iunie), Dum'neca și Lunia înainte de „Joia verde“ catolică (7 Iunie), Dumineca și Lunia după St. Catarina, după catol. (28 și 29 Nov) — În prima zi târg de vite, a doua zi târg de mărfuri. — Târg de măturie în toată săptămână Miercuria.
- Belin** (jud. Bihor) *v.* săptămâna în care cade 1 Aprilie, 1 Iunie, 1 Sept. și 15 Oct.; târg de porci Martia; afară de aceasta în fiecare săptămână Mercuria târg de măturie în care se mână tot soiul de vite și mărfuri.
- Biertan** *v.* 14 Aprilie, 2 Sept., 20 Dec. — În fiecare Luni târg de măturie.
- Bistrița** (jud. Bistrița-Năsăud). *v.* Dumineca, Lunia și Martia după Miercuria Paresimilor (1 Martie), așa zisă „Martia mare“; târg de țară pentru mărfuri în ziua de 17 Maiu 3 zile înainte de această târg de vite; târg de țară pentru mărfuri Mercuria după Bartolomeu (27 August) și înainte de aceasta cu 6 zile târg de vite; târg de țară pentru mărfuri după Ecaterină (25 Noembrie), înainte însă de aceasta cu 3 zile târg de vite. Târgul de săptămână se ține Martia, împreună cu târg de vite.
- Blăjel** (jud. Târnava-mică). *v.* 12 și 13 Aprilie, 27 și 28 Iunie, 20 și 21 Sept 9—10 Nov. — *m.* 14 Apr., 29 Iunie, 20, 21 și 22 Sept., 11 Nov. Târg săptămânal de măturie nu se ține.
- Bocșa-română**. Târg de țară: Martia înainte de Sf. Paști (14 Aprilie) și Martia înainte de cuv. Paraschiva (13 Apr.). — Târguri de măturie în toată Martia peste săptămână.
- Bonțida** (jud. Cojocna) *v.* 22 Martie, 29 Iunie. — *cai* 20

- Oct. — *m.* 23 Martie, 30 Iunie și 21 Oct. — Târg de mărturie în fiecare Joi.
- Boroșneul-mare. *v.* 20, 21 Febr., 5 Maiu, 27—28 Aug., 12—13 Nov. Când e târg de țară atunci o zi e târg de vite, iar a doua zi pentru mărfuri. În fiecare săptămână Vineria târg de mărturie.
- Borșa (jud. Cojocna). *v.* 23 Febr., 5 Maiu, 5 Aug. și 3 Oct. — *m.* 24 Febr., 6 Maiu, 5 Aug., și 4 Oct.
- Bozovici (jud. Caraș-Severin). *v.* și *m.* Prima zi de Luni din luna lui Ian (5 Ian.), Aprilie (6 Apr.), și Oct. (5 Oct.), prima zi de Luni înainte de Înălțarea Domnului (25 Maiu). — Târg de mărturie în fiecare săptămână Marția.
- Bran (jud. Făgăraș). *v.* 9 Aug. și 21 Nov. — *m.* 9 Aug., și 21 Noemvrie. — Târg de vite, oi, porci și de mărfuri se ține și în fiecare săptămână Mercuria.
- Brancovenești (jud. Murăș-Turda). *m.* 2 Iulie.
- Brașov. *v.* 8 Apr., 15—17 Iunie, 19—21 Oct. — *m.* 22 Oct.
- Bruil. *m.* 1 Martie și 1 Octomvrie.
- Bucium (jud. Făgăraș). *v.* și *m.* 18 Martie, 2 Septemvrie, 15 Dec.
- Budui-de-Câmpie. *v.* 18 și 19 Iunie. — *cai* 18 și 19 Iunie — *m.* 20 Iunie.
- Buza (jud. Solnoc-Dobâca). *v.* 9 și 10 Ianuarie, 20, 21 Aprilie, 26, 27 Iulie, 24, 25 Oct. — *m.* 11 Ianuarie, 22 Aprilie, 28 Iulie, 26 Oct. Afară de aceasta în fiecare săptămână târg de mărturie Mercuria.
- Călușeri (jud. Murăș-Turda) *v.* 19—22 Ian., 17—18 Martie, 22—25 Maiu, 1—4 Oct. — *m.* 22 Ian., 18 Martie, 25 Maiu, 4 Oct., Târg săptămânal în fiecare Marți.
- Câmpeni. Joi și Vineri înainte de Dumineca Floriilor (9 și 10 Aprilie), Joi și Vineri înainte de Rosale (4 și 5 Iunie). În 9 și 10 Iulie: Târgul dela Sânt-Petru, În 28 și 29 August: Târgul Sf. Marie, În 5 și 6 Noemvrie: Târgul dela Sămădru. Deoarece în ziua primă de târg se ține și târg de mărfuri și de vite, a doua zi nu se mai ține nimic.

- Căpâlnaş** (jud. Caraş-Severin) *v.* și *m.* 1 Ian. Sfinții 40 Mucenici (9 Martie), Sf. Gheorghe (23 Apr.), Lunia Rusalilor (8 Iunie), Nașt. Sf. Ioan Botez. (24 Iunie), Nașterea Născ. de Dzeu (8 Sept.), Arch. Mihail și Gavriil (8 Nov.).
- Caransebeș.** *v.* și *m.* În ziua de Miercuri, Joi și Vineri a ultimei săptămâni din lunile Ianuarie (26—30 Ian.) și Aprilie (29 și 30 Aprilie. În zilele de Miercuri, Joi și Vineri (5, 6 și 7 August), a primei săptămâni din lunile August și Octombrie (Joi și Vineri 4—7 Oct.). — Târg de mărturie e întotdeauna peste săptămână, anume Joia.
- Cârța** (jud. Făgăraș). *v.* 20 Martie și 20 Iulie — *m.* 21. Martie și 21 Iulie.
- Cața.** *v.* 6 Maiu, 15 Sept. — *m.* 7 Maiu și 16 Septembrie
- Cătina** (jud. Cojocna). *v.* 1, 2 Febr., 25, 26, 27 Aprilie, 25, 26, 27 Iulie, 25, 26, 27 Oct. — *m.* 3 Febr., 27 Apr., 27 Iulie, 27 Oct.
- Cernat** (jud. Brașov). *v.* 3 Maiu și 20 Sept. — *m.* 4 Maiu și 21 Sept.
- Cernatul-de-jos.** *v.* și *m.* În ziua de Dumineca Floriilor (12 Aprilie), 5 Iulie, 20 Decembrie.
- Chevereșul-mare** (jud. Timiș-Torontal) *v.* și *m.* 9 Martie 8 Iunie, 1 August și 1 Noembrie.
- Cincșor.** *v.* Luni după Dumineca a 4-a în Post „Laetare“ (22 Martie). — *m.* 16 Iulie, 21 Octombrie.
- Cincul-mare.** *v.* 6—7 Martie, 12—13 Iun. — *m.* 9 Martie, 15 Iun. și 5 Oct.
- Cinc-Sângeorgiu** (jud. Ciuc). *v.* și *m.* Zilele de Sâmbătă și Duminecă înainte Crăciunului (19—20 Dec.); Vineri și Sâmbătă înainte Sf. Paști (10 și 11 Apr.); Luni înainte Crăciunului și Paștilor (13 Aprilie și 20 Decembrie) La Paști tot așa: adică în zilele de Sâmbătă, Duminecă (Floriile) și Lunia mare.
- Cincul-mic** (jud. Târnava-mare). *v.* Vinerea și Sâmbăta înainte Duminecii „Laetare“ (21 Martie, 15 Iulie și 20 Oct., — *m.* Luni după Dumineca „Laetare“ 23

- Martie, 16 Iulie și 20 Oct.
- Cisnădie (jud. Sibiu). *m.* 30 Iunie și 29 August.
- Clucmandru (jud. Târnava-mare). *v.* 31 Martie, 14 Sept., 28 Dec — *oi* 1 Apr., 15 Sept., 29 Dec. — *m.* 2 Apr., 16 Sept., 30 Decembrie.
- Cluj. *v.* 10 Ianuarie, 12 Martie, 13 Iunie, 1 Sept., 2 Nov.
 — *oi* In 27 și 28 Aprilie târg special numai de *oi*.
 — După Paști prima Miercure (23 Aprilie) și In 5 Noembrie târg de mărfuri și înainte de aceasta cu 2 zile târg de vite. — In toată săptămâna Miercurea târg de vite, iar Joia de mărfuri.
- Codlea (jud. Brașov). *v.* 24 Aprilie. — *oi* 29 Septembrie.
 — *m.* 25 Aprilie și 30 Noembrie.
- Cojocna. *v.* A doua și a treia zi de Paști, In 3 și 4 Nov.
 — *m.* A patra zi de Paști și In 5 Nov. — Târg de săptămână In fiecare Luni.
- Comana-de-joș (jud. Făgăraș). *v.* 30 Ian., a 3-a zi de Rosale și 14 Oct. — *m.* 31 Ian. a 4 zi de Rosale și 15 Octombrie.
- Copalnic-Mănăsturel. *v.* 2 Iunie și 8 Dec. — *m.* 3 Iunie, 9 Dec. — In toată Miercurea târg de măturie împreunat cu târg de vite.
- Copșa mică (jud. Târnava-Mare) *v.* 21 August. — *oi* și *cai* 21 August. — *m.* 24 August.
- Corond. *v.* 15 Ianuarie, 10 Maiu, 1 Iunie, 22 August.
 — *m.* 18 Ianuarie, 13 Maiu, 4 Iulie, 25 August.
- Covasna (jud. Treiscaune) *v.* 10 Febr., 1 Maiu, 21 Iulie, 10 Nov. — *m.* 11 Febr., 2 Maiu, 22 Iulie, 11 Nov. — Târg săptămânal In toată Sămbăta.
- Cozmeni. *v.* 20, 24 Ian., 19, 20 Aug. *m.* 25 Ian. 21 August.
- Crasna *v.* 19 Ianuarie, 13 Aprilie, 13 Iulie, 12 Oct. — *m.* 20 Ian., 14 Apr., 14 Iulie, 13 Oct — In toată săptămâna Luni târg de vite, iar Marția târg de mărfuri.
- Crihalma (jud. Târnava-mare). *v.* *oi* și *cai* 25 Martie, 1 Iulie și 1 Dec. — *m.* 26 Martie, 2 Iulie și 1 Dec., Comuna n'are târg săptămânal.
- Criș. *v.* 22 Ian., 29 Aug. — *m.* 25 Ianuarie, 1 Septembrie.
- Cugir. *v.* și *m.* In Dumineca Floriilor (12 Aprilie) și la

Cuv. Paraschiva (14 Octomvrie).

Daneş (jud. Târnava-mare). *v.* 2 Martie, 17 Iunie, 2 Oct.
— *m.* 5 Martie, 20 Iunie, 5 Octomvrie.

Dârlos (jud. Târnava-mică). *v.* 18 și 19 Martie, 19 și 20 Iunie, 8 și 9 Oct. — *m.* 20 Martie, 21 Iunie, 10 Oct.

Deda. *v.* 16, 17, 18 Ianuarie, 4, 5, 6 Aprilie, 18, 19, 20 Septemvrie. — *m.* 19 Ianuarie, 7 Aprilie, 21 Sept.

Dej (jud. Solnoc-Dobâca). În săptămânile cari cuprind în sine ziua del Martie și 1 Iunie, mai departe în săptămâna anterioară de ziua Sf. Ștefan (20 August) și în fine în săptămâna, care cuprinde în sine ziua de 13 Decemvrie tot în zilele de Marți și Miercure, și anume: în zilele de Marți târg de vite de tot soiul, iar în zilele de Miercure (16 Dec) târg de mărfuri.

— În fiecare săptămână Marția târg de săptămână

Deva (jud. Hunedoara). *v.* 11 Ian., 10 Maiu, 31 Iulie, 27 Oct. — *oi* 10 Ian., 9 Maiu, 30 Iulie, 26 Oct. — *cai* 11 Ian., 10 Maiu, 31 Iulie, 27 Oct. — *porci* săptămânal în fiecare Miercure. — *m.* 14 Ian., 13 Maiu, 3 August., 30 Octomvrie.

Dezna *v.* 19 Martie, 14 Maiu, 10 Sept. — *m.* 16 Martie, 11 Maiu și 7 Sept. — Târguri săptămânale nu are, fără numai de mărfuri, cari se țin totdeauna Sâmbăta.

Dobra. *v.* și *m.* Marți în săptămâna lăsatului de brânză (24 Febr.), Marți din săptămâna patimilor (14 Apr.), 5—6 Maiu, Joia a doua după Rosalii (25 Iunie), 21 Sept. și 8 Noemvrie; Marția în săptămâna, Crăciunului (22 Dec.). Târgul săptămânal se ține Marția.

Dognecea. *m.* 6 Maiu și 8 Sept. — Târg săptămânal Vinerea.

Drăguș (jud. Făgăraș). *v.* și *m.* 27 Febr. și 21 Iulie.

Drașov (jud. Alba-inf.) *v.* 18 Aprilie și 10 Sept. — *m.* 19 Aprilie, 11 Sept. și la Tăierea cap. Sf. Ioan Botez. (29 August).

Drașeni (Draas, jud. Odorheiu). *v.* și *cai* 26 sau 27 Febr, 29 Oct. — *m.* 1 Martie și 1 Noemvrie

Făgăraș. *v.* A treia zi de Rosalii cat (2 Iunie), 7 Sept. și 4 Dec. — *m.* A cincia zi după Rosalii cat. (5 Iunie), la 9 Sept. și 6 Dec.

Făget (jud. Caraș-Severin) *v.* și *m.* 15 Ian., 4 Martie, 8

- Aprilie, 24 Maiu, 8 Iulie, 24 Aug., 4 Noemvrie și 15
 Decemvrie — Târguri săptămânale se țin Vinerea,
 de vite și mărfuri.
- Feldioara (jud. Brașov) *v.* 24 Martie și 13 Dec. — *m.* 25
 Martie și 14 Dec — In fiecare, săptămână Sâmbăta
 târg săptămânal.
- Ferihaz (jud. Târn-mare) *v.* 21 Martie și 20 Oct. — *m.*
 22 Martie și 21 Oct.
- Frâna (jud. Târnava mare). *cai* 21 Apr. și 1 Oct. — *m.*
 13 Apr. și 2 Oct.
- Frata (j. d. Cojocna). *v.* 5, 6 Maiu, 1—2 August, 7—8 Nov.
 — *oi* 5—6 Maiu, 1—2 August, 7—8 Nov. — *porci*
 5—6 Maiu, 1—2 August, 7—8 Nov. — *m.* 7 Maiu, 3
 August, 9 Noemvrie.
- Gâtaia (jud. Torontal). *v.* și *m.* 20 Febr. — *oi* 20 Martie.
 — *cai* 20 Iulie *porci* 20 Sept. — In fiecare Luni
 târg de săptămână.
- Geoagiu-de-jos. Târguri de țară: 3 și 4 Maiu, 3—4 Sept.,
 28—29 Dec. — *m.* 5 Maiu, 5 Sept. și 30 Dec. — Târg
 săptămânal în toată Martia, de vite și mărfuri.
- Gheorgheni. *v. oi, cai și porci:* Miercuri, Joi și Vineri în
 săptămâna Floriilor nemțești (8, 9 și 10 Aprilie), în
 12, 13 și 14 Iunie, în 12, 13 și 14 Sept. și 10, 11 și
 12 Dec — târgurile de mărfuri în Sâmbăta Floriilor
 catolice (4 Aprilie), în 15 Iunie, în 15 Sept. și în 13
 Decemvrie
- Gherla. *v.* 3—4 Febr., 29—30 Apr., 23—24 Iulie, 26 și 27
 Oct — *oi* 22, 23 și 24 Aprilie. — *cai* 3—4 Febr.,
 29—30 Apr., 23—24 Iulie, 26—27 Oct. — *porci* 3—4
 Februarie, 29—30 Aprilie, 23—24 Iulie, 26—27 Oct.,
vite de prasila: 3—4 Februarie, 29—30 Aprilie, 23—24
 Iulie, 26—27 Oct. — *m.* 5 Febr., 30 Aprilie 1 Maiu,
 25 Iulie și 28 Oct — Târguri de săptămână se țin
 în zilele de Luni și Vineri peste săptămână.
- Ghimeș-Făget (j. d. Ciuc). *v.* 20 și 22 Ianuarie și la
 22—4 August. — *m.* 23 Ianuarie și la 25 August.
- Gilău *v.* și *m.* 20 Aprilie, 24 Iulie, 11 și 24 Decemvrie.
- Hâlmagiu (jud. Arad) Târg de țară, de *v.* și *m.*: In
 săptămâna primă a postului mare, zis și la Sf.
 Teodor, Sâmbăta (14 Martie). In Sâmbăta Floriilor

(11 Aprilie). In Sămbăta Sfinților Apostoli Petru și Pavel (8 Iunie). Sămbăta in săptămăna Nașterii Sfintei Marii-mici (12 Sept) Sămbăta in săptămăna Sfânt. Nicolae (12 Decembrie). — Sămbăta in fiecare săptămână târg de vite

Hălmeag. *v.* 1^a Aprilie și 15 Oct. — *oi și cai* 11 Aprilie și 15 Octombrie — *porci* 12 Aprilie și 16 Oct. — *m.* 12 Aprilie și 16 Oct.

Hasfalău. *v.* 27 Martie, 1 Dec. — *m.* 28 Martie, 2 Dec.

Hațeg. *v.* In ziua de Intîmpinarea Domnului. (Stretenie: 2 Febr.) târg de marfă, cu 3 zile mai înainte târg de vite (3° Ian), cai, porci, etc. și cu 8 zile mai înainte (3 Ian) târg de oi. Miercuri, Joi și Vineri (8, 9 și 10 Apr) târg de vite, cai, porci etc., și cu 8 zile mai înainte (1 Apr.) târg de oi. — In Lunia Rosaliilor (8 Iunie) într'o singură zi atât târg de vite cât și de marfă și de oi — In sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, Sf. Maria mare (15 August) târg de marfă, cu 3 zile mai înainte (12 August) târg de vite și cu 8 zile mai înainte (4 Aug) târg de oi — In sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului (8 Sept) [Sf. Maria mică] târg de marfă, iar cu 3 zile mai înainte târg de vite și cu 8 zile mai înainte (31 August) târg de oi.

Hendorf (jud. Târnava-mare). *v.*, *oi și cai* 14 și 15 Apr., 14 și 15 Iulie, 8 și 9 Nov. — *m.* 16 Aprilie, 16 Iulie și 10 Nov

Hetur (p. u. Sighișoara) *v.*, *oi, cai și porci* 30 și 31 Ian., 25—26 Iunie, 10—11 Oct. — *m.* 1 Febr., 27 Iunie, 12 Octombrie.

Hodod. *v.* In săptămăna anului nou Lună (5 Ian), la trei sfinți Vas. Gr. și Ioan (26 Ian), la Înălțarea Domnului (18 Maiu), la Iazar (6 Apr), la Maria Magdalena (20 Iulie), la Sf. Mihaiu (9 Nov.), la Sf. Dumitru (26 Oct.), la Sf. Andreiu (30 Nov.). — *m.* 6 și 27 Ian., 19 Maiu, 7 Apr., 21 Iulie, 10 Nov., 27 Oct., 1 Dec. — Târg săptămănal in fiecare Marți

Hemerod (județul Târnava-mare) *v.* 15 și 16 Martie, 29 și 30 Iunie, 15 și 16 Nov. — *m.* 17 Martie, 1 Iulie și 17 Nov.

- Muedia** (jud. Cojocna). *v.* 24 Ianuarie, Luni înainte
Rosaliilor (5 Iunie), 25 Iulie, 20 Sept., 24 Nov și
Luni înainte de Crăciun (21 Dec.). — *m.* 23 Ian.,
31 Mai, 24 Iulie, 19 Sept., 23 Nov. și 20 Dec.
- Hunedoara** *v.* Miercuri, Joi și Vineri a 4 a săptămână din
Postul mare 25, 26 și 27 Apr — în 25 Maiu. — La
7 și 8 Iulie târg de oi, la 9, 10 și 11 Iulie târg de
vite — La 8, 9 și 10 Sept — La 11, 12 și 13 Nov.
— Târg de mărfuri: Sâmbătă în 28 Apr, în 25 Maiu,
12 Iulie, 19 Iunie, 14 Noemvrie.
- Hundrubechin** (jud. Târnava-mare) *v.* 5 Iulie și 16 Nov. —
m. 7 Iulie, 17 Nov.
- Husudău** (jud. Târnava-mică). *v.* 23 Febr., 20 Iunie, 23
Oct. — *m.* 26 Febr., 23 Iunie, 26 Oct. — Târg săptă-
mănal se ține în fiecare Miercuri.
- Ibașfalău** (jud. Târnava-mică). *v.* 24—26 Ian., 23—25
Martie, 17—20 Maiu (a înălț. Domnului). 2—4 Iulie,
18—20 Sept., 17—19 Nov — *m.* 27 Ian., 26 Martie,
29 Maiu, 5 Iulie, 21 Sept., 20 Nov. — Târg de săptă-
mână se ține în fiecare Sâmbătă.
- Ighin** (jud. Albeii-de-jos.) *v.* 3—5 Iunie, — *m.* 26 Iunie,
târgul de toamnă se ține totdeauna în 26 Oct. —
Târg săptămănal se ține în toată Vineria.
- Ilya-mare** (jud. Bistrița-Năsăud). *v.* 23 Ianuarie și 4 Aug.
— *m.* 24 Ian. și 5 August.
- Iacobeni**. *v.* 25 Apr. și 26 Oct. — *m.* 26 Apr. și 28 Oct.
— Târguri săptămănale nu sunt.
- Iernut**. *v.* 5 Ianuarie, 20 Martie, 28 Iunie, 29 Iulie, 1, 2
și 3 Noemvrie — *m.* 2, 3 și 4 Februarie, 23 Martie,
2 Iulie, 4 Noemvrie. — Târg săptămănal în fiecare
Luni.
- Ildovin** (jud. Caras-Sev.) *v.* și *m.* 9 Aprilie, 28 Maiu, 30
Iulie, 29 Octomvrie
- Jimborul-mare** (jud. Cojocna). *v.* și *oi* 18 Ian., a 3-a zi
de Paști (21 Apr.) a 3-a zi de Rosalii (9 Iunie), 21
Noemvrie. — *porci* 18 Ian., a 3-a zi de Paști (21
Aprilie) a 3-a zi de Rosalii (9 Iunie). — *m.* 19 Ian.,
Miercuri după Paști (22 Apr.), 22 Noemvrie. — Târguri
săptămănale nu se țin.
- Jucul-de-Jos** (jud. Cojocna). *v.* și *m.* 1, 2, 3 Maiu.

- Lăpușul-ung.** *v.* Târg de toamnă: 26 și 27 Sept., târg de iarnă: 18 și 19 Ian., târg de primăvară: 13 și 14 Maiu, târg de vară: 6 și 7 Iulie. — Târg săptămânal în fiecare săptămână Joia.
- Lechința.** *v.* 27 și 28 Februarie, 30 și 31 Maiu, 23 și 24 Apr., 17, 18 și 19 Sept., 17, 18 și 19 Dec. — *m.* 1 Martie, 25 Apr., 1 Iunie, 20—21 Sept., 20 Dec. — Târg de săptămână în toată Joia.
- Ludoșul-mare.** *v.* 15 Aprilie, 27 Sept. — *m.* 16 Aprilie și 28 Sept.
- Ludoșul-de-Murăș** (jud. Turda-Arieș) *v.* 1, 2, 3 Maiu. — *m.* 4 Maiu și 4 Octombrie Târg de săptămână împreună cu târg de vite și porci în toată Martia.
- Lugoj** (Banat) *v.* și *m.* 8 Febr., 9 Maiu, 4, 5, 6 și 7 Iulie, 17, 18 și 19 Octombrie. — Târgul dur-ază 3 zile. În prezua târgurilor să țin și târguri de tauri.
- Lupșa** (jud. Turda-Arieș) *v.* și *m.* 11 Ian., 3 Maiu și 18 Sept. — În fiecare Vineri târg de săptămână.
- Mălancrav.** *v.* 12 Martie, 12 Iunie și 29 Sept. — *m.* 12 Martie, 13 Iunie și 30 Sept.
- Marpođ** (jud. Sibiu) *v.* Prima Sâmbătă după Rosalii (6 Iunie) și cea dintâi Sâmbătă înainte de „Simon și Iuda“ (24 Oct.), *m.* 7 Iunie și 26 Oct.
- Mehadia.** *v.* și *m.* Ultima Sâmbătă înainte de „Botezul Domnului“ (3 Ian). Sâmbăta „Floriilor“ (11 Aprilie), Sâmbăta ultimă înainte de Cuv. Paraschiva (Vinerea mare) [10 Octombrie], ultimă Sâmbăta înainte de Sânpetru (27 Iunie). — În fiecare Sâmbăta târg de măturie.
- Mercurea** (jud. Sibiu) *v.* 22 și 23 Februarie, — *cai* 25 și 26 Iunie — *porci* 9 și 10 Noembrie. — *m.* 24 Febr., 27 Iunie și 11 Noembrie. — Târg de săptămână împreună cu târg de vite, oi și porci se ține în fiecare Sâmbăta.
- Mercurea** (Ciuc) *m.* 2, 13 Martie, 29 Maiu, 13 Iulie, 29 Sept., 10 Decembrie. — *v.* 10, 11 și 12 Martie, 26 Maiu, 10 Iulie, 26 Sept., 7 Decembrie
- Medias.** 1. Târgul Postului, care se ține în fiecare an Joia după Dumineca numită „Invocavit“, iar târgul de vite 3 zile înainte.

2. Târgul de țară în 13 Aprilie, de vite 10—12 Apr.
 3 Târgul de țară 31 Maiu, de vite 28—30 Maiu.
 4. Târgul așa numit al „Margaretei“ 13 Iulie, de vite 9—12 Iulie.
 5 Târgul așa numit a lui „Mihailă“, târg de mărfuri, se ține *Joiă* înainte de „Gavr. și Mihailă“, de vite trei zile înainte de târgul de mărfuri. 6. Târgul de țară așa numit a lui „Andreiu“, târg de vite în 27—29 Nov., de marfă în 30 Nov.
 Târg de țară, de vite de prăsilă, anual în 9 Aprilie.
- Merghindeal** (jud. Târnava-mare). *v.*, *oi*, *cai* 23 August.
 — *m.* 25 August.
- Micăsasa**. *v.* 25—27 Ianuarie, 17—19 Maiu, 10—12 Oct.
 — *m.* 28 Ianuarie, 20 Maiu, 13 Oct.
- Mociu** (jud. Cojocna). *v.* 3, 4 Ianuarie, 4, 5 Aprilie, 27—28 Maiu, 16—17 August. — *m.* 5 Ianuarie, 6 Aprilie, 29 Maiu, 18 August.
- Monor** (jud. Bistrița-Năsăud). *v.* 29—30 Maiu, 25—26 Sept. — *m.* 31 Maiu, 27 Septembrie. — Târg de săptămână se ține în fiecare Vineri, atât de tot soiul de vite, cât și de mărfuri.
- Moșna** (jud. Târnava-mare) *v.* 2 Febr., *oi* 17 Apr., *v.* 21 Apr., 26 August, *m.* 4 Febr., 24 Apr., 28 Aug. — Târguri săptămânale nu se țin.
- Motîșdorf**. *m.* 16 Martie, 2 Nov. și 8 Iunie.
- Nadeș** (jud. Târnava-mică) *v.* 2 Febr., 25 Apr. și 28 Oct.
 — *m.* 5 Febr., 28 Apr. și 31 Oct.
- Nirastău** (jud. Mureș-Turda). *v.* ziua a 3-a a Crăciunului (27 Dec.), 7, 8, 9 Ianuarie, 13, 14, 15 Iulie, 22, 23 și 24 Aprilie, 9, 10 și 11 Oct. — *oi* 12 Iulie, 21 Apr. și 8 Oct. — *m.* 10 Ianuarie, 16 Iulie, 25 Aprilie, 12 Oct. — Târg săptămânal se ține în fiecare Miercuri.
- Nocrich**. *v.* 1 Febr., 27 Maiu, 17 Oct. — *porci* în fiecare Sâmbătă. — *m.* 3 Februarie, 29 Maiu și 19 Oct.
- Ocna-Sibilului**. *v.* 29 și 30 Martie, 3 și 4 Aug., 17—18 Oct. — *m.* 1 Aprilie 6 Aug. și 20 Oct. — Târg de săptămână în fiecare Sâmbătă.
- Odorhelu**. Târgul de primăvară *v.* și *m.* 15, 16 și 17 Martie. — *m.* 18 Martie. Târgul de vară: *v.* A doua zi de sărbătoarea „Joiă verde“ (18 Iunie) d. cat și

- ține 18, 19 și 20 Iunie *m.* 21 Iunie. Târgul de toamnă: *v.* 1, 2 și 3 Oct. — *m.* 4 Oct. Târgul de iarnă: *v.* 18, 19 și 20 Decemvrie. — *m.* 21 Decemvrie.
- Ogra (jud. Târnava-micș). *v.* 13, 14 și 15 Aprilie, 15—17 Iunie, 13—15 Sept., 15—17 Decemvrie. — *m.* 16 Apr., 18 Iunie, 16 Sept. și 18 Decemvrie. — Târg săptămânal de vite și porci se ține în ziua de Vineri.
- Oradea-mare. *v.* și *m.* 17 și 18 Martie, 23 și 24 Iunie, 15 și 16 Sept., 15 și 16 Dec.
- Orăștie. *v.* 11—12 Martie, 1—2 Iunie, 1—2 Oct., 3—4 Decemvrie. — *m.* 14 Martie, 4 Iunie, 4 Oct. și 6 Dec.
- Oravița-română (jud. Caraș-Severin). *v.* și *m.* 26 Martie, 24—31 Iulie, 19—26 Oct., 11—18 Dec.
- Orlat (jud. Sibiiu). *v.* 7 Apr. și 28 Aug. — *m.* 8 Aprilie și 29 August. — Târg de săptămână, care se ține în fiecare Joi.
- Orșova. Târg de țară: în 1, 2 și 3 Maiu și 17, 18 și 19 Sept. — În fiecare săptămână Joia târg de vite, iar Lunia și Sâmbătă de mărfuri.
- Ozun (jud. Treiscaune). *v.* 25 Martie. Târg de vite de prăsilă la 17 Martie, 27 Maiu, 2 Sept., 9 Dec. — *m.* 26 Martie, 28 Maiu, 3 Sept. și 10 Dec.
- Pânticeu. *v.* 23 Iunie, 9 Sept. — *m.* 24 Iunie și 10 Sept. — Târg de săptămână de vite și mărfuri în fiecare Marti.
- Păpăuț (jud. Treiscaune). *m.* 16 Febr., 1 Iunie, 17 Aug., 2 Noemvrie.
- Pecica-rom. *v.* 24 Iulie, — *m.* 25 Iulie
- Perlasoș (jud. Torontal). *v.* și *m.* 24 Aprilie, 15 Iunie, 24 Sept. — Târg de săptămână e Lunia.
- Petelea (jud. Mureș-Turda). *v.* 4 și 6 Iunie, 3—5 Dec. — *m.* 7 Iunie și 6 Dec. — Târg săptămânal nu se ține.
- Pișcolt. *v.* și *m.* 4 Martie, 2 Septemvrie. — Târg săptămânal se ține în toată Miercurea.
- Polana (jud. Sibiiu). *v.* în 11 și 12 Iulie și în 19 și 20 Septemvrie. — *m.* 13 Iulie și 21 Septemvrie. — Târg de săptămână e Dumineca.
- Porumbacul-de-jos (jud. Făgăraș). *v.* 14 Aprilie și 1 Septemvrie. — *m.* 16 Aprilie și 3 Septemvrie.

- Fraid** (jud. Odorheiu). *v.* 16 și 17 Martie, 23 și 24 Iulie, 12 și 13 Sept., 14 și 15 Decembrie. — *m.* 19 Martie, 26 Iulie, 15 Sept. și 17 Dec.
- Prejmer** (jud. Brașov). *v.* și *oi:* 5 Aug. și 2 Febr. *cai, porci și vite de prasila:* 5 August și 2 Febr. — *m.* 6 August și 3 Februarie.
- Proștea-mare**. *v.* 29 Ianuarie, 7 Aprilie, 10 Iunie, 23 Oct., — Târguri săptămânale nu sunt.
- Racoșul-inferlor**. *v.* 23 Aprilie, 23 Iunie și 20 Sept. — *m.* 24 Aprilie, 24 Iunie și 21 Sept.
- Reghinul-săscoc** (jud. Mureș-Turda). *v.* 14, 15, 16, 17 și 18 Februarie, 7, 8, 9, 10 și 11 Maiu, 5, 6, 7, 8 și 9 August, 18, 19, 20 și 21 Octombrie. — *cai* 11, 12 și 13 Februarie, 4, 5 și 6 Maiu, 1, 3 și 4 August, 15, 16 și 17 Octombrie — *oi* 1, 2 și 3 Maiu, 30, 31 și 1 August. — *m.* 19 Febr., 12 Maiu, 10 August, 23 Oct.
- Richșdorf** (jud. Târnava-mare). *v.* 25 Martie și 13 Nov., — *m.* 27 Martie și 15 Nov.
- Ruteni** (jud. Mureș-Turda). *v.* 9 și 10 Martie, 29 și 30 Iunie, 13 și 14 Aug., 16 și 17 Nov. — *m.* 12 Martie, 2 Iulie, 18 Aug. și 19 Nov.
- Rupea-ohalm** (jud. Târnava-mare). Târg de orice fel de vite: 2 și 3 Ian., *v.* 10 și 11 Aprilie, 22 și 23 Iulie, 7 și 8 Oct. — *m.* 4 Ianuarie, 8 Apr., 25 Iulie și 10 Octombrie. — Târg săptămânal se ține în toată Vineria.
- Sălciva-de-jos** (jud. Turda-Arieș). *v.* și *m.* 4 Apr., 8 Maiu, 10 Aug. și 21 Oct. — În fiecare Luni târg de săptămână de vite și de mărfuri.
- Săliște** (jud. Sibiu) *oi și porci:* 4 Apr., 11 Iunie, 4 Oct. — *v.* 5 Apr., 12 și 13 Iun., 5 și 6 Oct. — *m.* 6 Apr., 14 Iun., 7 Oct.
- Sămbăta-de-jos**. *v.* 22 și 23 Aprilie, 14 și 15 Septembrie și 19 Maiu. — *m.* 27 Aprilie, 21 Maiu și 16 Sept.
- Sănmihalul-de-Câmpie** (jud. Cojocna) *v.* 25—27 Ian., 25—27 Martie, 25—27 Iulie, 25—27 Octombrie. — *m.* 28 Ian., 28 Martie, 28 Iulie, 28 Oct. — Târg săptămânal Mercuria
- Sănpetru-de-Câmpie**. *v.* 10, 11, 12, 13 și 14 Iulie. — *m.* 15 Iulie. — Târg săptămânal nu este.

- Sântămăria-de-peatră** (Târgul zis al Cucului) *v.* 13 Ian., 2: Aprilie.
- Sârmaşul-mare.** *v., oi, cai, porci, vite de prăsila:* 15 şi 16 Ianuarie, 18 şi 19 Aprilie, 8-9 Iunie, 27 şi 28 Aug., 8 şi 9 Oct., 4 şi 5 Dec. — *m.* 17 Ianuarie, 20 Apr., 10 Iunie, 20 August. 10 Oct., 6 Dec.
- Saschiz** (jud. Târnava-mare), *v.* 10 Ianuarie, 1 August, 20 Maiu, 22 Nov. *oi:* 10 Ianuarie, 19 Maiu, 1 August, 20 Noemvrie, *cai:* 10 Ianuarie, 20 Maiu, 1 August, 22 Noemvrie. — *porci:* 10 Ianuarie, 19 Maiu, 1 Aug. şi 20 Nov. — *m.* 12 Ianuarie, 22 Maiu 3 August, 25 Noemvrie. — Târg de săptămână nu se ţine.
- Săsciori.** *v., oi şi cai:* 28 şi 29 Martie, 24 şi 25 Oct. — 30 *m.* Martie, 26 Oct. — În fiecare săptămână Dumineca târg de oi, porci, capre, etc.
- Săvăghisla.** *v* şi *m.* 24 şi 25 Octomvrie.
- Sebeşul-săsesc.** *v.* 26, 27 şi 28 Ianuarie, 21, 22 şi 23 Aprilie — *oi* 6, 7 şi 8 Aprilie. — *cai, porci şi vite de prăsila* 26, 27 şi 28 Ianuarie. — *m.* 29 Ian., 24 Apr., 24 August.
- Sr. Gheorghe** (jud. Treiscaune). Târgul din postul mare în 19 şi 20 Martie. — Târgul de Sf. Gheorghe în 30 Aprilie şi 1 Maiu. — Târgul de Sf. Ioan în 25 şi 26 Iunie. — Târgul de Sf. Mihailă în 15 şi 16 Oct., — Târgul de Crăciun în 17 şi 18 Decemvrie. — În prima zi şi a doua zi de târg se vor ţinea târgurile de cai, vite cornute, oi, capre şi porci, iar în a doua zi târg de mărfuri şi produse. — *m.* 21 Martie, 2 Maiu, 27 Iunie, 17 Oct., 19 Dec.
- Sibiu.** Târg de vite: 5, 6 Ianuarie, 29 şi 30 Aprilie, 10 şi 11 Septemvrie. — *oi* 26, 27 şi 28 Aprilie, 7, 8 şi 9 Septemvrie. — *cai* 7 şi 8 Ianuarie, 1 şi 2 Maiu, 12 şi 13 Sept. — *vite de prăsila* 29 şi 30 Martie. — *m.* 9 Ianuarie, 3 maiu, 14 Septemvrie. — Târg de săptămână în toată Martia şi Vineria.
- Sighişoara.** *v.* 15 şi 16 Ian., 13-14 Martie, 21 şi 22 Iunie, 15 şi 16 Sept. — *cai* 1-2 Noemvrie — *m.* 16 Martie, 24 Iunie, 4 Noemvrie. Târg de porci în fiecare Joi.
- Spermezău** (jud. Solnoc-Dobâca). *v.* 19 Maiu şi 9 Sept.

— *m.* 20 Maiu și 1° Septemvrie.

Șelca-mare. *v.* 29 Maiu (în ziua de Înălțarea Domnului n.), 28 August, 10 Decemvrie. — *oi* 25 Maiu. — *m.*

2 Iunie, 30 August, 31 Decemvrie. — În fiecare Miercuri târg săptămânal

Șelca-mică. *v.*, *oi* și *cai*: 21 Iunie și 3 Noemvrie. — *m.*

24 Iunie, și 11 Nov — Târg de săptămână nu se ține.

Șepreuş. *v.* și *m.* Dumineca înainte de 2 Maiu (16 Apr.), și 1° Noemvrie.

Șieu-mare (jud. Bistrița-Năsăud). *v.* 30 Septemvrie. —

m. 1 Oct. — Târg săptămânal în fiecare Miercuri.

Șinca-verhe (jud. Făgăraș) *v.* 10 Martie, 20 Iulie, 24 Oct.,

— *m.* 11 Martie, 21 Iulie, 25 Octomvrie. — Târg săptămânal nu este.

Șintereag. *v.* 2 Febr. și 23 Iunie. — *m.* 3 Febr. și 24 Iunie.

Șiria (jud. Arad). *v.* Sâmbăta în a 3-a săptămână din

Postul Paștilor (.8 Martie), Sâmbăta după 29 Maiu

(30 Maiu), Sâmbăta înainte de Schimbarea la față (1

August), Sâmbăta în săptămâna primă a Postului

de Craciun (21 Nov.), — *m.* 29 Martie, 30 Maiu, 2

August, 22 Noemvrie. — Târg săptămânal în fiecare

săptămână Mercuria.

Șoars (jud. Târnava-mare) *v.* 7-8 Aprilie, 17 și 18 Sept.,

— *m.* 9 Apr., 19 Septemvrie.

Târgu-Mureș. *v.* 15, 16 Ian., 8, 9 Apr., 21, 22 Iunie, 4

Sept., 9, 10 Nov. — *cai* 13, 14 Ian., 6, 7 Apr., 19, 20

Iunie, 31 Aug., 1 Sept. — *m.* 17 Ian., 10 Apr., 23

Iunie, 11 Nov.

Tășnad (jud. Sălajiu) *v.* și *m.* În săptămâna lui „Va-

lentin“ Vineri 9 Ian.; în săpt. mare a Paștilor Joi 9

Apr.; în săpt. lui Sanislau Vineri 8 Maiu.; în săpt.

Sf. Marii-mari Vineri 14 Aug., în săpt. Sf. Marii-

mici Vineri 11 Febr.; în săpt. lui „Gal“ Vineri 16

Oct., în săpt. lui „Martin“ Vineri 12 Nov.

Teacă. *v.* 30, 31 Ian., 29-30 Apr., 25, 26 Iunie, 3-4 Nov.

— *oi* 10, 11 și 12 Apr. — *cai*, *porci* și *vite de prăsilă*:

30-31 Ian., 29-30 Apr., 25 și 26 Iunie și 3, 4 Nov.

— *m.* 1 Febr., 1 Maiu, 27 Iunie, 5 Noemvrie.

Teluş (jud. Alba-de-jos) *v.* 27, 28 și 29 Febr., 15, 16 și

17 Aug., 25, 26 și 27 Nov. — *oi* 19 August — *cai*,

porci și oite de prăvălia 17, 18 și 19 Febr., 25, 26 și 27 Aug., 25, 26 și 27 Nov. — *m.* 20 Febr., 28 August, 8 Noemvrie.

Țicmandru (Ciucmandru). *v.* 31 Martie., 14 Sept., 28 Dec. — *m.* 2 Aprilie, 16 Sept., 30 Decemvrie.

Tânțari. În 1 Aprilie și 10 Octomvrie târg de *v.* în 2 Aprilie și 11 Octomvrie târg de *m.*

Tleușul-săseșc *v.* 11—12 Febr., 24 și 25 Iunie, 1—2 Nov. — *m.* 13 Febr., 26 Iunie și 3 Noemvrie.

Timișoara. Târg de vite, de porci și de oi, în 19 Martie, 4 Iunie, 13 Aug., 1 Oct. 17 Dec. Târg de cai și mărfuri: 20—22 Martie, 2, 3 și 4 Iunie, 14—17 Aug., 2—5 Octomvrie, 18—20 Decemvrie.

Toplița-română (jud. Mureș-Turda). *v.* 28 și 29 Ianuarie, 23 și 24 Aprilie, 8—9 Iulie, 3 și 4 Octomvrie. — *porci și capre:* 27 Ian., 22 Apr., 7 Iulie și 2 Oct. — *m.* 30 Ian., 25 Apr., 10 Iulie și 5 Oct.

Trapold (jud. Târnava-mare) *v.* 22—23 Martie, 6—7 Decemvrie — *m.* 24 Martie, 8 Decemvrie.

Trăscău (jud. Turda-Arieș) *v.* 13, 14 și 15 Maiu, 7, 8 și 9 Octomvrie. — *m.* 16 Maiu, 10 Octomvrie. — Târg săptămânal în fiecare Sâmbătă.

Valdahața (jud. Cojocna) *v.* 21 Martie și 20 Septemvrie — *m.* 22 Martie, 21 Septemvrie.

Valdarecea *v.* 8 Ianuarie, 21 Martie, 1 Aug. — *m.* 19 Ianuarie, 21 Martie, 2 August.

Veneția-de-jos (jud. Făgăraș). *v.* 2 Martie, 7 Iulie, 24 Sept. — *m.* 3 Martie, 8 Iulie și 25 Septemvrie.

Vermș (j. d. Caraș-Severin) — *m.* 10 Maiu, 11 Octomvrie — târg săptămânal în fiecare Vineri.

Vinga. *v.* 31 Maiu, 1 Iunie — *cai* 23—24 Aug. — *oite de prăvălia:* 4 Oct. și 5 Oct.

Vinerea (jud. Hunedoara). *v.* 12 Aprilie, 27 Decemvrie. — *m.* 24 Aprilie și în 29 Decemvrie. — Târg de săptămână în fiecare luni.

Vințul-de-jos. *v.* 22 și 23 Iunie, 23 și 24 Nov — *m.* 24 Iunie și 25 Nov. — Târg de săptămână în fiecare Miercuri.

- Viștea-de-Jos. *v.* 4 și 5 Apr., 11 Iulie, 25 și 26 Aug. —
m. 6 Apr., 12 Iulie, 27 Aug. — Târg săptămânal
 n'are comuna.
- Volla. *v.* 13—14 Februarie, 3—4 Maiu, 16—17 August. —
m. 15 Februarie, 5 Maiu 18 August.
- Vurpăr (jud. Sibiu). *v.* 15 Martie și 1 Iulie. — *m.* 16
 Martie și 2 Iulie.
- Vorumloc (jud. Târnava mare) *v.* 2 Aprilie, 7 Sept.
- Zăbala (jud. Treiscaune). *m.* 20 Febr., 26 Iunie, 9 Oct.,
 27 Nov.
- Zagăr (jud. Târnava-mică). *v.* 10—11 Febr., 10—11 Apr.,
 10—11 Iulie, 10—11 Oct. — *m.* 12 Febr., 12 Apr.,
 12 Iulie și 12 Oct. — Târg săptămânal nu se ține.
- Zălan. *v.* 4 Martie, 3 Iunie, 2 Septembrie și 2 Decembrie.
 — *m.* 5 Martie, 4 Iunie, 3 Septembrie, 3 Decembrie.
- Zam (jud. Hunedoara). *v.* și *m.* 29 Ianuarie, 3 Iunie, 21
 Iulie, 11 Sept., 27 Sept., 13 Dec., o zi mai înainte
 târg de oi.
- Zlatna (jud. Albe-De-Jos) *v.* 17—18 Martie, 16—17 Iunie,
 30—31 August, 19—20 Nov. — *m.* 19 Martie, 18
 Iunie, 1 Septembrie și 21 Noembrie.
- Zorlențul-mare (jud. Carpa-Severin). *v.* și *m.* Vineria
 Floriilor (10 Aprilie și 21 Octombrie).

Dacă vă iubiți nașlunea
 Sprijiniți „Asociațiunea”.
 „Astra” omul mt-l trezește
 Să trăiască „omenește” !
 Mânti întinde — dă de știre:
 Lucrați toți într-o unire !

„ALBINA“

institut de credit și de economii în

Fondat la 1872

SIBIIU

Fondat la 1872

**Cel mai vechiu institut de credit
româneșe din întreagă România.**

Sucursale: BRAȘOV, BUCUREȘTI, CLUJ, LUGOJ,
MEDIAȘ, DICIO-SĂNMĂRTIN, TG-
MURĂȘ, TIMIȘOARA.

Capital societar Lei 25 000,000.—

Fonduri de rezervă „ 17.000,000.—

Primește: Depuneri în Cont-Curent și
Depuneri spre fructificare în livrete,
plătind însuși darea de interese. ∴∴

Incuviințează tot felul de împrumuturi.

Îngrijește plăți și încasări în față
și străinătate.

Orice informațiuni se dau gratuit atât de
Centrala din Sibiu, cât și de sucursale.

Dirrecțiunea.

BANCA CENTRALĂ

pentru industrie și comerț s. a. CLUJ.

Capital Societar: . . . Lei 50,000,000.—

Fond de Rezervă: . . . Lei 20,000,000.—

o o o o o o o

Are filiale în: Alba-Iulia, Arad, Bistrița, Hațeg,
Oradea-Mare, Sibiu și Turda.

o o o o o o o

DEPUNERILE PE LIBEL

le fructifică totdeauna eu dobânda cea mai ureată
Actualmente dela 10% în sus, după mărimea
sumei ce se depune și termenul de abțiere.
Darea după interese o plătește banca din al său!

o o o o o o o

Secție de Bancă!

Secție Americană!

Secție Comercială!

Secție Industrială!

Secție de Devize!

Export — Import!

o o o o o o o

Liferează din magazinele și cisternele proprii tot soiul de
mărfuri TEXTILE (Manufactură și COLONIALE (Băcănie).

Benzină, motorină, petrol, eue,
element, eternit, sticlărie, etc.

o o o o o o o

Oferite și orice deslușiri se dau gratuit!

Tipografia și Compactoria „Dacia Traiană“

Telefon 168.

Siblu, Piața Unirii 9.

Telefon 168.

EXECUTĂ cu gust și cu prețuri convenabile
toate lucrările de tipografie și compactorie
ca: Acțiuni, Registre, Libele de depunere,
Broșuri, Reviste, Ziare, Biblioteci școlare,
Harte, Caiete de scris și de desemn. etc. ∴

BCU Cluj / Central University Library Cluj

LIVREAZĂ cu prețurile cele mai convenabile:
toate requizitele de scris, ca Creioane, Penițe,
Cerneluri, Sugative, Gome, Cretă, Călimare,
Cărți școlare și Cărți pentru bibliotecile șco-
lare la prețuri originale. Imprimare școlare.

EDITEAZĂ Calendarul „DACIA TRAIANĂ“
și anume: Calendar lunar pentru prenotări
și de părete, cari fiind bine îngrijite sunt cele
mai bune și răspândite calendare românești.
Apar la 15 Octombrie în fiecare an. ∴ ∴

!! La comanda mai mari rabat !!

BANCA ROMÂNEASCĂ

Capital și rezerve: 395,000.000.—

Sediul Central, BUCUREȘTI

SUCURSALE: Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, Chișinău, Cetatea-Albă, Cluj, Constanța, Craiova, Făgăraș, Galați, Ismail, Oradea-Mare, Sibiu, Sorocea, Satu-Mare, Târgul-Mureș, Tighina, Timișoara, Tulcea.

Sucursală Cluj, BCU Cluj / Central University Library Cluj Str. Reg. Maria (Cisnădiei) 7.

Telefoane: Direcțiunea Nr. 170, Secția Devize Nr. 185 și 426.

! FACE OPERAȚIUNI DE BANCĂ !

Primește **depuneri** în Conto-Curent și cu **livrete** în condițiuni favorabile. **Cumpărări** și **vânzări** de efecte publice. **Avansuri** de depozite de efecte publice. **Tranzacțiuni** financiare. Secontează **efecte** (polițe). **Imprumuturi** în Cont-Curent. Emisiuni de **cecuri** și **scrisori** de credit pentru străinătate, etc. etc.

Abonați-vă la „Biblioteca Poporală“.

Ultimii numeri conțin următoarele:

- Nr. 112. Gânduri de dat mai departe, de Horia Petra-Petrescu;
- Nr. 113. Pentru sările de șezătoare. Material de citit și de răsândit;
- Nr. 114. Inviere și alte poezii de Ioan Boreia.
- Nr. 115. Clipe de întremare sufletească. (de citit în șezători)
- Nr. 116. Icoane dela țară. (Schife din viața țărănească) de Petrea Daseălu;
- Nr. 117. De braț cu Moșul în povești, povești și fabule de Moșul (Nic. Petra-Petrescu);
- Nr. 118. Povești din țara Cehului de Bojena Niemjouá, traduse de Abatele Zavoral.
- Nr. 119. Calendarul pe anul 1925, întocmit de Horia Petra-Petrescu.
- Nr. 121. Patria, poezii de G. Tutoveanu

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cea mai răspândită publicațiune poporală

„BIBLIOTECA POPORALĂ

:- A ASOCIAȚIUNEI“ :-

este îngrijită de secretarul literar al „Asociațiunei“,
cu sprijinul celor mai buni scriitori pentru popor.

Costul abonamentului anual:

pentru membrii „Asociațiunei“ 50 Lei
pentru nemembrii 70 Lei

Adresa: „ASOCIAȚIUNEA“ Sibiu, Strada Șaguna 6.

Prețul Calendarului 12 Lei.

Tipografia „Dacia Traiană“ Sibiu.